୦/୫୭୧

କାହାର ଭୁଲ

ନଂ. ୦/୫୭୧
ତା............
ରାଉରକେଲା

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ପାଣ୍ଡେ ଶର୍ମା

ପ୍ରକାଶ ପରିଚାଳନା—

ଶ୍ରୀ ରବିନାରାୟଣ ଦ୍ୱିବେଦୀ ଶର୍ମା

ଓ

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ପ୍ରସାଦ ପାଠକ ଶର୍ମା

ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୱ ସଂରକ୍ଷିତ

ମୂଲ୍ୟ ଏକଟଙ୍କା ଚାରିଅଣା

Printed by—
Sk Piru Bux,
TAJMAHAL PRESS
Cuttack—1

ଶ୍ରୀ ... ସଂଘ ଲାଇବ୍ରେରୀ
ନଂ ୭୫୩।
ତା ୨୫.୭.୬୬
ରାଉରକେଲା

ଲିଲି ହସି ହସିକା ପଶି ଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ-ନାନାଙ୍କୁ କହିଲା "ନାନୀ ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଭଲ ଜିନିଷ ଛାନି ଭିତରେ ଆଣିଛି; କଣ ମୋତେ ଦେବୁ କହ, କହିଲେ ଯାଇଁ ଦେବ। ନଇଲେ ଯମାରୁ ଦେବ ନାହିଁକି କହିବ ନାହିଁ ମୋତେ।

× × ×

ତିନି ମହଲା ପ୍ରକାଣ୍ଡ ହଲ, କୋଠାଘର, କାଚ ଝରକା, ନାଲି ନେଳି କାଚ ଦିଆ ସ୍କାଇ ଲାଇଟ। ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ ବାରଣ୍ଡାଗର୍ଡ ଫ୍ୟାନ, ରେଡ଼ିଓ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି। କୋଠା ବାଲଙ୍ଗର ତଳ ପଟକୁ ଲାଗି ମଟର ଗ୍ୟାରେଜଟିଏ ତିଆରି ରହିଛି।

ଡାକ୍ତର ଭଗବାନ ବାବୁଙ୍କ ଘର, ସକାଳୁ ସଞ୍ଜଯାଏ ମଟର, ମଟର ସାଇକେଲ, ସାଇକଲରିକ୍ସାର ଅବାନ୍ତର ଗତି। ଘରେ ଶୁଣିକର ଗୁଞ୍ଜରଣୀ। ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ, ଲୁଣିଆମଇନା ଗଣ୍ଡ ଅଇଲା ମଧରେ ଯୁବତୀ ଝିଅ ମାନଙ୍କର ମନଫୁଲଣି ଆହସ କୌତୁକ। ଟାହିଟାପରିରେ ଦିନ ରାତି ରେଡ଼ିଓର ଗାଜଣା ବାଜଣା ବି ବନ୍ଦ ନାହିଁ। ରେଡ଼ିଓ କେତେବେଳେ ବାଜିଉଠିଛି ଚମ୍ପୁର "ଠ" ଗୀତ। ସଂଗୀତକୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି କରି କେଉଁ ଝିଅ ବୋଲୁଛି "ଠକ ଠ ବଢ଼ି ଲା ଚନ୍ଦ୍ରାନନା ତୋ ଗାତ୍ରରେ"। ଆହୁରି କେତେବେଳେ ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣାଉଛି "ରମକ ରୁନ୍ଧିଲା ତୋଷି...ଚନ୍ଦ୍ରାତପତଳେ ଥାଇ। ସୁନ୍ଦରବଦନା ଦେଖେ ବିତାନେ ଯହିଁ ନିଜ ସ୍ୱଇ.....

ଏହି କୋଠାକୁ ଲାଗି ଆଉ ଖଣ୍ଡିଏ ଫ୍ଲେଟ ଏକ ମହଲା ଭଡ଼ାଟିଆ ଘର ଦୁଇ ବଖରା । ଆଉ ରୋଷେଇ ଘରଟିଏ । ଅଗଣାରେ କଦଳୀ ଗଛ ଆଉ ଡଗର ଗଛ ଦୁଇଟି । ସଜାସଜ ବୋଇଲେ ସେମିତି କିଛି ନାହିଁ । ଆଉ ଏ ଟିଣଛାତ କୋଠାର ବାରଣ୍ଡାରେ ଠିଆ ହୋଇ ଚାହିଁଲେ ସେ ଝଙ୍କାର ଆଉ କିଛି ଲୁଚା ଛପା ରହେନି ।

ମଣିଷ ଭିତରେ ଦେଢ଼ ଜଣ ବାବୁଟି ଆଉ ଚାକର ଟୋକାଟି । ସଞ୍ଜ ହେଲେ ଖଂଜାଟିରେ ବତି ଲାଗିଲେ ମଣିଷ ଥିଲା-ପର ଲାଗେ । ଆଉ ସବୁ ବେଳେ ଖାଁ ଖାଁ ଶୁନ ଶାନ । ଦିନ ଟାଇମରେ କେଉଁ ସମୟରେ ରନ୍ଧାବଢ଼ା ହୁଏ, କେଉଁ ସମୟରେ ବାବୁଟି ଅଫିସ୍‌କୁ ଯାନ୍ତି, ସେ କଥା ଏ ଘର ପକ୍ଷେ କିଛି ନୁହେଁ କହିଲେ ଚଳେ ।

କାନ୍ଥ ଆଲମାରୀରେ ଟାଇମପିସଟିଏ ଯେମିତି ସାଢ଼େ ଦଶ ବାଜେ ବାବୁ ଜଣିକ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି ଅଫିସକୁ ହାତରେ ରିଷ୍ଟ-ଓ୍ୱାଚଟି । ଆଉ ଛତା ଖଣ୍ଡିଏ ଧରି । ବାବୁ ଭଲଆ ବାବୁଟି । ହିଁ ହେବାର କଥା ବୟସ ଚବିଶରୁ ବେଶି ନୁହେଁ । ଦେହର ରଙ୍ଗ ସାବନା ଦେହର ଓ ମୁହଁର ଗଢ଼ଣଟି ବେଶ୍ ଭଲ । ଜାମାପଟା ସଫାସୁତୁରା ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ । ଗୋଡ଼ରେ ବାଟା ଚପଲ । ଯେମିତି ତଳ ହଳ ଗୋରା ରୂପର ଦ୍ୱିଗୁଣି ଉପମା ଫୁଟି ପଡ଼ୁଛି । ବାବୁଟି ଛତାଧରି ଏକ ମୁହାଁ ହୋଇ ଯାନ୍ତିଭାବ ଅଫିସକୁ । ଚାକର ଟୋକାଟି ଘରେ ଶୋଇବହୁ ରାସକ୍ରୀଡ଼ା କିମ୍ବା କୋଇଲି ମାଳିକାରୁ ଗୀତ ବୋଲେ । ନୋହିଲେ "ଯାଇଥିଲି ଧନ ବନକୁ" 'ମୁଖସ୍ତ କରେ ।

ଭଗବାନ ବାବୁଙ୍କର ଚାରିଝିଅ, ପୁଅଟିଏ । ବଡ଼ଝିଅଟି ବିଭା ହୋଇ ସାରିଛି । ଘରେ ରହୁଛନ୍ତି ତିନି ଝିଅ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଏକମନ ଏକ କଥା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସାନ । ଆଉ ଦୁଇଟି, ଘରେ ରହୁଲା ଝିଅ । ଉପର ମହଲରେ ତାସ କିମ୍ବା ଲୁଡୁ ଖେଳ ଚାଲିଥିଲା ବେଳେ, ଥେଟର ବାଜା କି ସରକସ୍‌ର ବାଜା ବାଜିଲେ ବାରଣ୍ଡାରେ ଠିଆ ହୋଇ ଏମାନେ ବାଜା ଇତ୍ୟାଦି ଲୋକ ଚହଲା ଦେଖନ୍ତି । ଦେଖୁ ଦେଖୁ କେତେବେଳେ ଆଖି ଫେରିଆସେ ନିକଟରେ ଥିବା ବସା ଘରଟିକୁ, ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଜଣକୁ ଠେଲି ଦେଇ କାନ ପାଖରେ ଚୁପ୍‌କିନା କହେ, ଦେଖୁଲୁଣିଲୋ ସେ ଟୋକାଟି କେମିତି ଶୋଭକର ବହି ପଢୁଛି । ଆଉ ଜଣେ କୌତୁକ କରି ଡ଼ାକେ ଟୋକା ହେ ଟୋକା ।

ଚାକର ପିଲାଟି ବହି ପଢ଼ିବା ବନ୍ଦରଖି ବଲ ବଲ ହୋଇ ଚାହେଁ ଝିଅମାନଙ୍କୁ । ସବୁଯାକ ବାବୁଙ୍କ ଝିଅ । ତା ଆଖି ତ ଝଲସି ଯାଏ । ତାଙ୍କ ଭିତରୁ କିଏ କଥା ଉପରେ କଥା କହୁଥାଏ, ତୋ ବାବୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଚନ୍ତି କି ରେ । ଏକଥା ପାଟିରୁ ନ ସରୁଣୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଠେଲା ପେଲା ହୋଇ କହନ୍ତି,—କାଲେ ତା ବାବୁଠଁ ତୋର କି କାମ ଅଛି କି ? ଦେଖିଲଣି ଗୋ ଆମ ଆଗରେ ବାବୁକୁ ଖୋଜୁଛି ପୁଣି । ଚାକର ଟୋକାଟି ଧିରସ୍ଥିର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦିଏ, "ବାବୁ ଯାଇଛନ ଭାମୁକୁ ଅଫିସି କି, ଫେର ଅସିବେ ସାତ ନ'ଟାରେ ।

ପୁଣି ଝିଅ ଯାକ ଉଗୁର ହୋଇ ଗୋଠାକ ପିଠି ଉପରେ ଗୋଠାଏ ମୁହଁରଖି ପଚାରନ୍ତି—"ତୋ ବାବୁଙ୍କ ନାଁ କଣକିରେ ଚାକର ଟୋକାଟି ଉତ୍ତର ଦିଏ—ବାବୁଙ୍କ ନାଁ ସରୋଜ ବାବୁ

ପୁଣି ଡନାହେଁ ଖଲ୍ ଖଲ୍ ହସି ହସିକା ପଚାରନ୍ତି ସରୋଜ ବାବୁ ନା କୁମୁଦ ବାବୁ କି ରେ ?

—"ନାଁ ସରୋଜ ବାବୁ ତ ।" ଏମିତ କେତେବେଳ କଟିଯାଏ।

ସରୋଜ ବାବୁ ଅଫିସ କାମ ସାରି ଫେରନ୍ତି ବେଳକୁ ସନ୍ଧ ସାଢେ ଆଠଟା, ନଟା ହୁଏ । ଦୁଆର ମୂହଁରେ ହାତ ମାରି ଡାକନ୍ତି ବନା, ବନାରେ, କବାଟ ଖୋଲ୍ ।

ହାତରେ ଲଣ୍ଠନଟି ଧରି କବାଟ ଖୋଲିଦେଇ ବନା ପଚାରେ, ଆଜି ଏତେ ଡେରି ! ଭାତ ଯେ କେତେବେଳୁ ଶୁଖି ଗଲଣି ।

ବାବୁଟି ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତି—ବାରଣ୍ଡାରେ ଗୋଟାଏ ଜଳୁଛି ଖାମଥିଲା । ଅରେ ପାଣି ଢାଳଟା ଆଣିଲୁ । ବନା ପାଣି ଢାଳଟା ବାବୁଙ୍କୁ ଆଣି ଦିଏ ।

ସରୋଜ କଣ କରେନା ସେଇଠୁ ଜୋତା ମୋଜା ଫିଟାଇ ଦିଏ ଗୋଡ଼ରୁ, ଆଉ କାମିଜ୍‌ଟା ଫିଟାଇ ରଖିଦିଏ ଆଲଣାରେ ଗୋଡ ଧୋଇବାକୁ ଦୁଆରକୁ ଆସେ । ପାଖ କୋଠାଘର ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ଏ ଅଗଣାଟି ସାରା ବିସ୍ତାରି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ କେଡ଼େ ସଫା, କେଡେ ତୋଷରେ । ସତେ ମନେହୁଏ ଏ ଘରର ଛୋଟ ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅଟିକୁ ହସି ହସି କହୁଛି ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ,—"ଅରେ ସାଙ୍ଗ, ତୁ ମୁଁ ଦିହେଁ ସଙ୍ଗାତ-ହବା, ତୁ ପିଇବୁ ମିଷ୍ଟିର ପଣା ମୁଁ ପିଇବି ଭାଙ୍ଗ, କିନ୍ତୁ ବିଚରା ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅ ମନରେ କୌଣସି ଛଳ ନ ଥାଏ କି ନଥାଏ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ । ସେଇଠୁ ସେ ଅଳ୍ପ ହସି କହେ ନାଇଁମ ମୋ ଭଳିଆ ଗରିବ ବେଚରା ସାଙ୍ଗରେ ତମେ

ସଙ୍ଗାତ ବସିଲେ, ଲୋକେ କହିବେ କଣ ? ମୋତେ ସିନା ପେଟ ଗରମ ହେଇଥିବାରୁ ମିଶ୍ରିପଣା ଭଲ ଲାଗିବ । ଅଜ ତମେ ଭାଙ୍ଗ ପିଇଲେ ମିଜାସ ଠିକ୍ ହେଇଯିବ । ହଜ ଭଜ୍ଜତ ଯଦି ଚଢ଼ ମୁହଁରେ ବଡ଼ କାନରେ ମୁଁ କଣ ନାହିଁ କରୁଛି । ସେଇଠୁ ବାଜୁଲି ଅଲୁଅ କହେ ଲୋକଙ୍କ କଥାରୁ କଣ ମିଳିବ ମ ଅମୁକୁ, ଆସ ହେ ତମର ମୋର ସଜତ କ୍ୟା କରେଗା କାଜୀ… ଏମିତ ଏମିତ ଥଟ୍ଟା ତାମସା ଅଖିଠାରୁ ଠାର ଗ୍ଲାଲଥାଏ ଓ ଅଲୁଅଙ୍କର ପଟନ ଠା ଚୁପି ଚୁପି ଶୁଣି ଯାଉଥାଏ ସେତିକାବେଳେ ।

ସକାଳେ ଗୋଡ଼ ହାତ ଧୋଇ ଖଟିଆ ଉପରେ ଚିତ୍‌ପଟାଙ୍ଗ ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଏ ଗୁରୁ କାଠ ମେଲାଇ । ଆଖିରୁ ନିଦ ଆସେନା । ଭାବନା ଉପରେ ଭାବନା ଲାଗି ରହୁଥାଏ, ଅଫସିର କାଣିଚାଏ କାମ ଶେଷ ହୋଇନା । ଏମିତ କେତେ କଣ ଭାବୁ ଭାବୁ କେତେ ବେଳେ ଯେ ତା' ଭାବନାଟା ଯାଇଁ ପହଞ୍ଚିଲାଣି ଗାଁରେ ଅଜ ତାଙ୍କ ଛଳ ବାର ବଙ୍ଗାଳିଆ ବଉଳ ଗଛମୂଳେ-ଶୋଭା ସାଥିରେ ଉଁଆ ଡେଇଁ କଲାଣି, ସେ କଥା ତାର ଖିଆଲ ନାହିଁ ମୋଟେ ।

ସତେରେ ସ୍ୱପ୍ନ ପରି ଭାବନାର ସ୍ରୋତ ଛୁଟିଛି । ସାତେ ତିନି ବରଷ ତଳର କଥା । ସେତେବେଳକୁ ତାକୁ ପନ୍ଦର କି ଷୋଳ ବରଷ ଚାଲିଥାଏ । ମାଟ୍ରିକ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ସାରିଥାଏ ଆଗକୁ ସ୍କୁଲ ଛୁଟି । ଖାଲି ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ବାହାରିବାକୁ ବାକି ଥାଏ ।

ଏତେ ଦିନ କଥା ଏକୁଟିଆଟି କଟକରେ ବହୁବା ଏଠାରେ ଏକୁଟିଆ ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ଗାଁରେ ଛୁଟିଟା କଟାଇ ଦେଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା । ସେଇଠୁ ଯାଇଁ ବେଡ଼ିଂ ପତ୍ର ଧରି ପହଞ୍ଚେ ଗାଁରେ । ଦେଖେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଆଗପରି ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଛୋଟ ଛୋଟ

ପୁଅ ଝିଅ ମିଶି ଝଞ୍ଜନାହ୍ଲାନ୍ତି । ଆଗେ ଯେଉଁ ଚଉତରାଟା ଥିଲା, ତାହାର କେତେକାଂଶ ଭାଙ୍ଗିରୁଜି ଗଲଣି । ଗାଁ ଦାଣ୍ଡଟା ତାକୁ ନାଗୁଟିଆ ଲାଗିଲା । ଘରକୁ ଯାଇ ଦି'ଟା ଦିନ ପରେ ମନେ ପଡ଼ିଲା, ସେଇ ଝଙ୍କାଲିଆ ବଉଳ ଗଛ କଥା । ଦୌଡ଼ିଲା ବାଡ଼ ଆଡ଼କୁ । ଇସ୍ କି ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନିଆ ହୋଇ ଗଲାଣି ସେ ବଉଳ ଗଛ ଗଳିଟା । ଯେଉଁ ଗଛ ମୂଳେ ଦିନ ରାତି ଖେଳର ଧୁମରେ ଗୃହଳର ଦିନକୁ ପାଞ୍ଚଥର ସଫା ହେଉଥିଲା, ଆଜି ସେଠାରେ ବଣ ବଢ଼ୁଅଛି, ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୁଳୁଣ୍ଡା ଗଛ, ବାଇଗବା ଗଛରେ ତା ମୂଳ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ମନେ ପଡ଼ିଲା ତାର ପିଲା ଦିନର ସାଙ୍ଗ ସାଧୁମଦନ ଦାସର ଝିଅ ଶୋଭା । ସେଇ ଶୋଭା ସାଙ୍ଗରେ ଏକାଠି କେତେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳିଛୁ, ବାଲିରେ ଘର କରି ତା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ କାଠି ଲୁଚେଇ ଦେଇ କହେ—"ଦେଖିଲୁ ଶୋଭା, କାଠିଟା କୋଉଠି ମୁଁ ଲୁଚେଇ ଦେଇଛି। ଖୋଜିଲୁ । ଶୋଭା ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଏନା । ସେ କହେ ତୁ ଆଖି ବୁଜୁ, ମୁଁ ପାଇବି, ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି" ।

ଏମିତି କେତେ କଣ ଭାବି, ଗୁରୁଆଡ଼କୁ ଦି ଥର ଅନାଇଲା । ପୁଣି ଥରେ ଗୁହିଁ ଲେଉଟିଲା ଘରକୁ । ଶୋଭା ଉପରେ ତାର ଭାରି ରାଗ ଆଉ ଅଭିମାନ ହେଲା । ଭାବିଲା, ଆଜି ଯାଇଁ ପଚାରିବ, କାଇଁକି ଶୋଭା, ତୁ କାହିଁ ସେ ବଉଳ ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଉ ନାହୁଁ କି ? ଦେଖିଲୁଣି ସେ ବଉଳ ମୂଳ କଣ ହେଲାଣି ?

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ମା କୋଳକୁ ଯିବାକୁ ଘଣ୍ଟାଏ ଅଛି । ସରେଜ ଧୋଳା ଲୁଗାଟା ପିନ୍ଧି ଉଡ଼ଣିଆଟା ଦେହରେ ପକାଇ ଦେଇ ବାହାରିଲା, ସାଧୁମଦନ ଦାସ ଘରଡ଼େ ବୁଲିବାକୁ ।

ଦୁଆର ମୁହଁରେ କବାଟଝାଙ୍କୁ ଠକ୍ ଠକ୍ କର ଅବାଜ ଦେଲ । କବାଟଟା ଝଣ ଝାଣି କର ଫିଟିଗଲ ଟିକକ ବାଦେ ।

ସରୋଜ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲ । ଦେଖିଲ ଶୋଭର ବୋଉ, ଦୁଆର ଅଗଣାଓର ବସି ମୁଗ ରଗଡୁଚି । ଶୋଭ ସେଇଠି ବସି ଟିକି ବହିଟିଏ ଧର ବୋଲୁଚି ।

ଯେମିତ ସରୋଜକୁ ଶୋଭ ଦେଖି ପକାଇଲ ଓଢଣା ଟାଣି ଦେଇ ଲାଜରେ ତର ତର ହୋଇ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲ । ତା ବୋଉ ପଚାରିଲ ହଇରେ ସୁର, କୋଉଦିନ କଟକରୁ ଅଇଲୁ କି ? ଏ ଗରିବ ଘରକୁ ଆଉ କାହିଁକି ପଚାରିବୁ । ପାଠ ପଢିତ ବାବୁ ହାକିମ ହବୁ । ଆଉ ଅମେମାନେ ସେତେବେଳେ ତୋ ମନେ ପଡ଼ିବୁ ନା ?

ସରୋଜ ତ ଲଜୁରା ପିଲା । ସେ ଟିକିଏ ହସିଲା । ଆଉ କାହିଁ କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । କେତେ ଏମିତ ଦୁଃଖ ସୁଖ ଚର୍ଚ୍ଚା ସରିଲା ପରେ, ସରୋଜ କହିଲା—ମାଉସୀ ଶୋଭ କୁଆଡେ ଗଲାକି ? ତାକୁ ଇଆଡ଼କୁ ଡ଼ାକୁ ନା, ସେ କଣ ମୋତେ ଦେଖି ଏତେ ଲାଜ କରୁଚି ମ ।

ଶୋଭରବୋଉ ମୁହଁ ଶୁଖାଇ ଦେଇ କହିଲେ, ସେ କଥା କହ ନାହିଁରେ ବାବୁ । ଏ ପୋଡ଼ା ଜଳା ଗାଁରେତ କେହି କାହାର ଶିରଦେଖି ସହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଶୋଭତ ହେଲାଣି ଘରେ ବଢ଼ିବା ଝିଅ । ସେ ଆଉ ପୁରୁଷ ପୁଅ ପାଖକୁ କେମିତ ଆସିବ । ସେ ଆଉ କଣ ପିଲାଝିଅ ହେଇଚି । ଏ ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ବାର ମୁହଁରେ ତେର କଥା । ଛୁଇଁଛାଟାରେ ସଜ ମାଉଁସରେ ପୋକ ଲଗାଇ ଦେବେ । ମୋ କଥାଟି ସତ ଯିବ ରେ ବାବୁ ।

ରେଲ ସାଇଡିନ୍ ବେଳେ ଯେମିତି ଡବା ସାଙ୍ଗରେ ଡବା ଧକ୍କା ଲାଗେ ଠିକ୍ ସେମିତି ସରୋଜଙ୍କୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା । କେତେ କଣ ଭାବିଗଲା ସେ ଚାରିପଦ କଥାଭାଷା ହେବା ପରେ, କହିଲା ମାଉସୀ, ମୁଁ ଯାଉଛି, ଆଉ କେଉଁ ଦିନ ହେବତ ଏଥରେ ବୁଲି ଆସିବ, ସେଇଠୁ ସେ ଆସିଲା ଭାଇ । ଆସିଲା ତାଲି ସିନା, ମନରେ କେତେ ଯେ କଷ୍ଟ, ବେଦନା ଆଉ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଲା ମନଟା ତାର ।

"କିଏ ଜାଣେ ଶୋଭା ଯେ ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ନୟନରେ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ତାକୁ ଚାହିଁ ନଥିବ ।"

ସରୋଜ ବାଟଯାକ ଭାବି ଚାଲିଛି··· ··· ଥରୁଟିଏ ହେଲେ ଶୋଭା ସାଥିରେ ତାର ଦେଖା ହୁଅନ୍ତା । କଣ କଲେ କେଉଁଠି ହେଲେ ତା ସହିତ ଦେଖା ପାନ୍ତା । ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ଲେଖି ତା ପାଖକୁ ଦେଲେ ହୁଅନ୍ତା ସିନା, ସେ କଣ ପାଠ ପଢ଼ିଛି ଯେ ପଢ଼ିକରି ବୁଝିକି ଜାଣିବ ।

ବାରଟା ବେଳେ ଦିନେ କଣ ହେଇଗଲା ସରୋଜ ପୋଖରୀ କୂଳ ଆଡ଼େ ବୁଲିବାକୁ ବାହାରିକି ଯାଇଥାଏ । ଏଣୁ କଣ ହେଇଛିନା ଅବେଳାଟାରେ ଶୋଭା ତରବର କରି ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ହୋଇ ପୋଖରୀରେ ଗାଧୋଉଛି । ଚାରିଆଡ଼ ଶୁନ ଶାନ୍; ଖରା ବେଳୁଟାରେ କେହି କୁଆଡ଼େ ନାହିଁ ।

ସରୋଜ କଣ କଲା ନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଥିବା ବରଗଛ ପଛପଟେ ଲୁଚି ଗଲା । ସେଇଠୁ ଧୀରେ ଚାହିଁଲା ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଶୋଭା ଆଡ଼େ ।

ଦେଖିଲା ପିଲାଦିନର ଚେହେରାଠୁ ଆଉ ଚେହେରା ବହୁତ ବଦଳି ଯାଇଛି । ଥାଳିପଟ ଭଳି ମୁହଁ, ବାହା ଯୋଡ଼ି ଗୋଲ ଗୋଲ ଦେହ କୁନ୍ଦିଲା ଭଳିଆ ଦିଶୁଥାଏ ।

ଝିକର ବାଦେ ଶୋଭ୍ ଗାଧୋଇ ସାର ଉଠିଲା ଉପରକୁ । ଓଃ କି ଉପାଶିଆ ଅଙ୍ଗ ଯୋଡ଼କ । ସେମିତ ପୋଖରୀରେ ଫୁଟିଥିବା ନୀଳ କଇଁ ସହିତ ସମାନ । ଉଅଁର କାହିଁ ?

ଏହା ଭାଗୁଆରୁ ସରୋଜ ଦେହ ଢଣ ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ । ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇ ସରୋଜ ଚାଲି ଆସିଲା ଶୋଭର ସାମନା ସାମନି ; ଠିକ ପୋଖରୀର ଉପର ପାହାଚ ପାଖକୁ ।

ଶୋଭ୍ ଯେମିତ ଦେଖି ଦେଲା ସରୋଜକୁ ବାଣୁଆ ହାବୁଡରେ ହରଣୀ ପଡ଼ିଲେ ଯେମିତ ହୁଏ, ଶୋଭ୍ ସେମିତ ଯୋଡି ପଣେ ଥରବାକୁ ଲାଗିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓଦା ଲୁଗା ଝାଲୁ ଦେହର ଗୁରଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ାଇ ଭଡ଼ି ଧରିଲା ।

ସରୋଜ ଅଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ଠିଆ ହୋଇପାରୁ ନଥାଏ । ଡାକିଲା ଶୋଭ୍··· ।

ଶୋଭ୍ ଦେହରେ ବିଜୁଳି ଚମକ ଖେଳିଗଲା ଅତେଇ ହେଇ ପଳେଇ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ତାକୁ ବାଟ ଢଣାଗଲାନି । ଯିବ କେମିତ ? ଆଗରେ ଯେ ସରୋଜ ।

ଝିକଏ ଠିଆ ହେବା ପରେ ସରୋଜ କହିଲା ଶୋଭ୍, ତୁ କଥା କହୁବୁନି ?

ଶୋଭ୍ ଲାଜକୁଣ୍ଠ ଲଜାଭଲି ଝାଳିଲା ପଡ଼ି କହିଲା ସରୋଜ ଭାଇ, ତମକୁ ନେହୁସ ହେଉଛି, ଅଭ ମୋତେ ବାଟ ଛାଡ଼ ଦଅ, ମୁଁ ଯାଏଁ ଘର ।

ସରୋଜ କହିଲା, ମୁହଁ ଟେକ ମୋତେ ଝିକଏ ଅନା, ମୁଁ ତୋ ସହିତ କଥା ପଦେ କହିବା ପାଇଁ କେତେ ଖୋଜୁଛି

କେତେ ଆଖିରୁ ପାଣି ଗଡ଼େଇଛୁ । ତୁ କଣ ବୁଝି ପାରୁନୁ । ଅଳ୍ପ ପିଲା ଦିନ କଥା ସବୁ ପାଶୋରି ଦେଲୁ ।

ଶୋଭା ସରୋଜର ଅଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁଲା । ଚାରିଆଖିର ମିଳନ ହେଲା । ଶୋଭା ଆଖିରୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦୁଇ ବିନ୍ଦୁ ଲୋତକ ଖସି ତଳେ ପଡ଼ିବାର ସରୋଜ ଦେଖିଲା । ତାର ମନ ଅଥୟ ହେଲା, ତାକୁ ଦୁଇ ବାହୁରେ ଭିଡ଼ି ଧରିବାକୁ ଯାଇ ଯାଇ ଶୋଭା ଦୁଇପାଦ ପଛକୁ ହଟିଯାଇ କହିଲା, "ସରୋଜ ଭାଇ, ମତେ ଅଜା ଛୁଅଁନା କଥା କହିଲେ କି ମୋତେ ଛୁଇଁଲେ ଅଉ କି ସୁଖ ଅଛି ।

ସେ ସବୁ ଗତ କଥା ଭୁଲିଯାଅ । ତମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ୁଛି ମୋତେ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଦିଅ .... !

ଭଗବାନ ବାବୁଙ୍କ ତିନି ମହଲାରୁ ରେଡ଼ିଓର ସ୍ୱର ଭାସି ଆହେଲା ।

ଚଇତାଳି............

ଚଇତାଳି ବାଆ ଠେଲି ଚହଟ ଚାନ୍ଦନୀ ରେ

ଅଭିସାରେ ଚାଲେ ଶ୍ୟାମା ......

ଅଭିସାରେ ଚାଲେ ଶ୍ୟାମା ... କିଏ ସେ ରମଣୀ ରେ

ଚଇତାଳି ....

ହଠାତ୍ ସରୋଜର ମୁଣ୍ଡର ଭାବନାଟା ଗୋଳମାଳିଆ ହୋଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା, ଉପରକୁ ଅନାଇଛି ଏକ ଲୟରେ, ଛାତିଟା ଦମ୍ ଦମ୍ ପଡ଼ୁଛି । ମଥାଟା ଚକ୍ରିବାଣି ଘୂରିଲା ଭଳି ଲାଗୁଛି । କଅଣ ଗୁଡ଼ା ଭାବୁଛି କହୁ ରେଡ଼ିଓ ଶୁଣିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଚାକର ଟୋକାଟି ଡାକିଲା—ବାବୁ ଆସନ୍ତୁ ଖାଇବେ । ବେଳା ସରିଲାଣି ପରା ।

ଯାଉଛୁ, ଟିକିଏ ରହ ;

ରେଡ଼ିଓରୁ ଗୀତ ବୋଲି ସରିଲା । ଓଃ କି ପ୍ରାଣ ସ୍ପର୍ଶି ସଙ୍ଗୀତ । ସରୋଜ ଭାବିଲା, ଯିଏ ଏ ଗୀତ ରେଡ଼ିଓରେ ବୋଲୁଛି, ତା ସହିତ ପ୍ରକୃତରେ ଯଦି ଦେଖାମିଳନ୍ତା …… ପୁଣି ମନକୁ ଭାବିଲା ଛି ଛି କି ଦୁର୍ବଳତା ତାର ପରିଚିଅ କଥା ଭାବୁଛି । ଉତଳା ଯଉବନର ତେଜ ବିବେକ ବାଲି ବନ୍ଧକୁ ଏକ ଲହରୀରେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା, ମନକୁ ମନ ପୁଣି ଭାବିଲା, ସେ ଝିଅଟି ଗୀତ ବୋଲୁଥାନ୍ତା । ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଥିରଥିର ଯାଇ ତା ପଛ ପଟକୁ ଯାଇ ଆଖି ବୁଜି ଧରନ୍ତା ।

ଆଉ ସେ ମୋତେ ଚିହ୍ନିବା ପୂର୍ବରୁ ତା ଦୁଇ ଗଣ୍ଡରେ ଗଣି ଗଣି ଚୁମ୍ବନ ଦେଉଥାନ୍ତି ଏକ…ଦୁଇ…ତିନି…ଚାରି ।

ପୁଣି ଚାକର ଟୋକା ଡାକିଲା—ବାବୁ ଆସନ୍ତୁ ଭାତ ଶୁଖି ଗଲାଣି ପରା ।

ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସରୋଜ ଖାଇବାକୁ ଉଠିଗଲା ସେତେବେଳକୁ ରେଡ଼ିଓ ଗୀତ ବନ୍ଦ ହୋଇ ସାରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଖେଳ କୌତୁକ ଗପସପର ଉଚ୍ଛୁଳା ଅଙ୍ଗୁରନ୍ତ ହସ ବନ୍ଦ ହୋଇ ନଥିଲା । ସରୋଜର ମନ ଲାଗି ରହିଥାଏ ତାଙ୍କରି ମାନଙ୍କ ପାଖରେ । ଯାଇ ତାଇ ଗଣ୍ଡିଏ ଖାଇ ଖଟିଆରେ ଶୋଇ ସାରିଲା ପରେ ଅଗ ଭାବନା ଜମାଟ ବାନ୍ଧିଲା ମନରେ ତାର । ଏମିତି ଯେ କେତେବେଳେ ତା ଆଖିକୁ ନିଦ ଲାଗିଗଲା ସେ ଜାଣିନି ।

ସେଦିନ ହୋଇଥାଏ ଉଷା । ଭାଦ୍ରବ ମାସ ରବିବାର । ଝିଅମାନେ ବଡ଼ ଭୋରରୁ ଉଠି ଫୁଲ ତୋଳିବାପାଇଁ ଏପାଖ ସେପାଖ ଦୌଡ଼ ଲଗାଇଥାନ୍ତି ।

ଗୁହର ଟୋକାଟି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ବାପୁଙ୍କୁ ଡାକିଲା ବାପୁ— ଏଇ ସେ ବାବୁଙ୍କ ଝିଅ ଆସିଛନ୍ତି ତୋଳିବାକୁ ଫୁଲ । କବାଟ ଫିଟାଇବି ? "ବାବୁଙ୍କ ଝିଅ" ଏକଥା ପଦକ ଶୁଣି ଛଟ ହୋଇ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ସଦୋରାଜର । କହିଲା ଅରେ ଫିଟେଇ ଦେ ଟାଟିଲ

ଗୁହର ଟୋକା କବାଟଟା ଫିଟାଇ ଦେବାରୁ ବୟସ ଅନ୍ଦାଜ ଦଶ ଏଗାର ବରଷର ଝିଅଟିଏ ଫୁଲ ଡାଲାଟି ଧରି ପଶି ଆସିଲା ଅଗଣାକୁ । ଝିଅଟି ଭଗବାନ ବାବୁଙ୍କ ସବା ସାନ ଝିଅ । ଗୋରା ଗୋଲଗାଲ ମୁହଁଟି । ଢଳଢଳ ଭସାଣିଆ ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ । ମୁଣ୍ଡରେ ବାବୁରି ବାଳ ବେଶ ମାନୁଛି । ଖଣ୍ଡେ ସାୟା ପିନ୍ଧିଛି

ପୁଷ୍ପ ଯୌବନ ଆସିଲା ଉଦରେ, ମଳୟର ପ୍ରଥମ ପରଶ ଲାଗିବା ଉପରେ ଧାରଣ ଦେହରେ ମୁହଁରେ ଅଧା ପଦ୍ମକଳିକ ଖେଳି-ଗଲାଣି ।

ଝିଅଟି ଲାଜଗ୍ର ହୋଇ ଗଛ ତଳକୁ ଗଲା । ତଗର ଗଛର ଗୋଟିଏ ଶାଖାକୁ ନୁଆଁଇ ଦେଇ ଫୁଲ ତୋଳୁଥାଏ । ସରେଶଙ୍କ ମୁହଁଟା ଧୋଇ ସାର ଗୁଡାଖୁ ଟିକିଏ ଦାନ୍ତରେ ଘସି ଘସି ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ଛିଡା ହୋଇ ବନାକୁ କହିଲେ, "ହଇରେ ବନା, ତୁ କଣ କରୁଛୁକି ? ଫୁଲ ଦିଟା ତୋଳି ଦଉନୁ !

ଝିଅଟି ତା ଅଡ଼କୁ ମୁହଁ ଦେଇ ଫୁଲ ତୋଳାରେ ଲାଗିଥାଏ ସରେଶଙ୍କର ମନ ହେଉଥାଏ, ଝିଅଟିକୁ ପାଖକୁ ଡ଼ାକି କେତେ କଣ ପଚାରନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସାହାସ ହେଉ ନ ଥାଏ । ତା ଜୀବନରେ ଶୋଭ ଛଡା ଅଉ କାହାର ସହିତ ପାଟି ଫିଟେଇ ଦେବୁଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ସାହସ ହୋଇ ନାହିଁ ତାର । ସେ ପୁଣି ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା ।

ଏମିତି ଦୋ ଦୋ ପାଞ୍ଚ ହୋଇ ଗୁଡ଼ାଖୁରେ ଦାନ୍ତ ଘଷୁଥାଏ ପିଣ୍ଡାରେ ବସି । ହଠାତ୍ ସାମନା କୋଠା ଉପରୁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ, କିଏ ଜଣେ ତରୁଣୀ କହୁଛି କାଳେ, ତୋର ତ ଫୁଲ ତୋଳା ସରୁନା ଜମାରୁ । ଏ ଝିଅଟି କହୁଛି ତୁ ଆସି ମୋ ସଙ୍ଗରେ ତୋଳୁନୁ ଚଞ୍ଚଳ ସରିଯିବ । ଏତେଗୁଡ଼ା ଫୁଲ ମୁଁ ତୋଳି ପାରିବିନା ?

ସରେଶ କୋଠା ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଲେ । ତରୁଣୀଟିର ଅଖି ସହିତ ତାର ଅଖି ମିଳିଗଲା । ଅଖି ପଲକରେ ସେ ନିଜ ଅଖି ଫେରାଇ ଆଣିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅଖି ତା କଥା ମାନିଲା ନାହିଁ ।

ପୁଣି କଣେଇ ଚାହିଁଲା । ତରୁଣୀଟି ଦୁ-ହାତରେ ଝରକା ରେଲିଂ ଧରି ଯୂଆର ଅଡ଼କୁ ଚାହିଁଛି । କେତେବେଳ ପରେ ତରୁଣୀଟି ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ସରୋଜ ଦାନ୍ତଘସାସାରି ଚାଲିଗଲା ଘରଭିତର ଖଟିଆ ଉପରକୁ । ସେତେବେଳକୁ ଝିଅଟିର ଫୁଲତୋଳା ସରିଥାଏ । ଯିବା ପାଇଁ ଝିଅଟି ବାହାରିଛି । ସରୋଜ ସାହସ ବାନ୍ଧି ଡାକିଲା ଝିଅଟିକୁ ଟିକିଏ ଆସ ।

ଝିଅଟି ଫୁଲ ଡାଲିକ ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ରଖିଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । ସରୋଜ ତା ହାତଧରି ପାଖରେ ବସାଇ ପଚାରିଲା ତମ ନାଁ କ'ଣ ?

—ମୋ ନା ଲିଲି । ଏତେଗୁଡ଼ା ଫୁଲ କଣ କରିବ । ଲିଲି-ଟିକିଏ ହସି ଦେଇ କହିଲା । ଆଜିପରା ଗୁରୁବାର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓଷା । ଆମେ ଆଜି ଓଷା କରିଛୁ । ମୋ ନାନୀ ବି ଓଷା କରିଛି । ସରୋଜକୁ ପଚାରିବାକୁ ଗୋଟାଏ ପଦ ମିଳିଗଲା । ପଚାରିଲା ତମ ନାନୀଙ୍କ ନାଁ କ'ଣ ?

ଯିଏ ମୋତେ ଡାକୁଥିଲା, ତା ନା' ସୁଲୋଚନା ।

ସରୋଜ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ନାମ ପଚାରିବାକୁ ହେଉଥିଲା ପଚାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲିଲି ତରତର ହେଲା ଯିବାକୁ, କହିଲା ନାନୀ ମୋତେ ଡାକୁଥିବ ମୁଁ ଯାଉଛି ହେଲେ ।" ଏତେ ତରତର କିଆଁ ମ ସରୋଜ କହିଲା । ନାନୀ ତମର କଣ ପଢୁଛନ୍ତି ତମେ କଣ ପଢୁଛ । ଲିଲି କହିଲା ମୁଁ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢେ, ଯିଏ ମୋତେ ଡାକୁଥିଲା, ସେ ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢେ, କହି ଚାଲିଗଲା । କହିଗଲା ମୁଁ ପଛେ ଆସିବି ।

ସେଦିନ ଠାରୁ ଲିଲି ରୋଜ ରୋଜ ସକାଳୁ ଆସି ଫୁଲ ତୋଳେ । ସୁଯୋଗଟା ଝରକା ବାଟେ ଏ ପାଖରୁ ଚାହିଁ ରହି ମିଠା ମିଠା କେତେ କଥା ତାକୁ ପଚାରି ହୁଏ । ନୀଳ ମନୋଜ ଆଖି ସଙ୍ଗରେ ତାରି ଆଖିର ମିଳନ ହୁଏ । ଆଖିକି ଆଖି ଚାହାଣି ପରିଚାନ ହୁଅନ୍ତି । କେହି କାହାକୁ ସରମ ଲାଜରେ ପାଟି ଫିଟାଇ ପଦୁଟିଏ କଥା କାରବା ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନି ।

ମନୋଜ ଦିନ ରାତି ଭାବି ଭାବି କେତେ କଥା ଠିକ୍ କରି ଥାଏ । ତାଲି ସକାଳ ହେଲେ ଯେମିତି ଦେଖାହେବ କିଛି ନା କିଛି ପଚାରି ଦେବ । ଦେଖା ହେଲେ ତୋର ମୁହିଁଙ୍କ ପରି ଅଜ ପାଟି ଫିଟେନା । ଆଖି ଆଖିରେ ଦିଲଣ କଥା ବାରତା ହୁଅନ୍ତି । ମନ ସହିତ ମନ ଦିନକୁ ଦିନ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ କାହାରି ପାଟି ଫିଟେ ନା ।

ଲିଲି ଅଜ ମନୋଜ ନିକଟରେ ସଙ୍କୋଚ କରେ ନାହିଁ । ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତିନି ଚାରି ଥର କରି ଆସି ତା ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଲମାଲ କରି କେତେ ଥଟ୍ଟା ପରିହାସ ଲଗାଏ । ମନୋଜ ବି ତାକୁ କୋଳରେ ବସାଇ କେତେ କଥା ପଚାରେ । କେବେ କେବେ ଗେଲରେ ଗେଲ ଚେହୁଙ୍କା ଗୋଟେ ଗୋଟେ ସବୁ ଚଟକଣା ଦିଏ । ଲିଲି ତ କମ ନୁହେଁ ଅଜ ବାଲିକା ହିଁ ଅଟି । ସେବି ସେମିତି ତାକୁ ମାରେ । ଇମିତି ଦିନ ପରେ ଗୃହ, ସ୍ଥିତି ପରର ଦିନ ଚାଲିଚି ।

ଦିନେ ମନୋଜ ଅଫିସରୁ ଫେରି କହିଲା—ଦନା ଚଉକିଟା ପକାଇ ସଜାଡି ଦେଲୁ । ଦେହଟା ଭାରି ଦରଜ ଲାଗୁଛି । ଟିକିଏ ମୋଡି ମାଡି ଦେ । ସେଇ ଗଡିଆ ଉପରେ ଲମ୍ବ ହୋଇ ପଡିଗଲା । ଦନା ଚିପି ଚାପି ଦେଲା ମନୋଜକୁ । ମନୋଜ ଏଣ୍ଡି ଚାଦରଟା ଘୋଡି ହୋଇ ଶୋଇ ପଡିଲା । ଲିଲି ଇସ୍କୁଲରୁ

ଫେର ଆସି ସରୋଜ ବାବୁ ଆସିଲେଣି କି ନା ବୁଝିବାକୁ ଆସିଲା । ଆସି ଦେଖେ ସରୋଜ ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି । କହିଲା ଇହୋ, ସରୋଜ ଭାଇ ଶୋଇ ରହିଛ କାହିଁକି । ତମ ଦେହ କଣ ହେଉଛି କି ? ସ୍ବା କହି ତା ଉପରେ ନଇ ହୋଇପଡି କହିଲା ତମକୁ କଣ ଜର ହେଉଛି ? ଔଷଧ ଖାଇଛ । ମୁଣ୍ଡ ଚିପି ଦେବି ।

ନା ଲୋ ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ । ଟିକିଏ ଦେହଟା ଝିମିଛି, ଲାଗିଲା । ଲିଲି ତା ମୁଣ୍ଡକୁ ଚିପି ଦେଇ କହିଲା—ମୁଁ ଯାଉଛି ସରୋଜ ଭାଇ ତମେ ଥା, ମୁଁ ଅଉ ଟିକିଏ ଘଡ଼ି ଆସିବି । ଲିଲି ଚାଲିଗଲା ପରେ ସରୋଜ ବିଛଣା ଖଟିଆରେ ପଡ଼ି ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥାଏ ।

ସଞ୍ଜ ହେବାରୁ ଦେଉଳରେ ଶଙ୍ଖ ଘଣ୍ଟା ବାଜି ଉଠିଲା । ଘରେ ଘରେ ଆଲୁଅ ଜଳି ଉଠିଲା । ବାବୁଙ୍କ ଘର ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ଏ ପାଖ ଅଗଣାରେ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ବନା ଲ୍ୟାମ୍ପ ଟି ଲଗାଇ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୋଇ ଦେଇ, ବାବୁଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ବାବୁ, ଅଉ କଣ ଖାଇବେ ।

ସରୋଜ ଜର ଲେଉଟେଇ କହିଲା—କିଛି ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ତ ନାହିଁ । ବଜାରକୁ ଯାଇ ଗ୍ଲାସେ ସରବତ ନେଇ ଆସିବୁ ମା । ଲ୍ୟାମ୍ପ ଟା କମେଇ ଦେଇ ଯା । ବନା ଲ୍ୟାମ୍ପଟି କମାଇ ଦେଇ ବଜାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଘରଟି ଶୁନଶାନ, ଲ୍ୟାମ୍ପଟି ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ହୋଇ ଜଳୁଛି । ଟାଇମ୍‌ପିସ ଟି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ହୋଇ ମେଡ଼ଇନ୍ ସୁଇଜର ଲାଣ୍ଡ ଭାଷାରେ କ'ଣ କହି କହୁଛି ତା ମନକୁ ମନ ଅନବରତ ଚାଲିଛି । ସରୋଜ ଖଟିଆ ଉପରେ ପଡ଼ି ରହି ଛାତକୁ ଚାହିଁ ରହିଛି, କଡ଼ି ଅଉ ବରଗା ଗୁଣିକୁ । ଅଖି ତ ପଲକ

ପଡ଼ୁ ନଥାଏ । ମସ୍ତିଷ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଗୋଳମାଳ ଦୃଶ୍ୟ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଝଡ଼ତୋଫାନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥାଏ । ଏମିତି ଚାହିଁ ବସି ଥିବୁଛି, କେତେବେଳେ ସେ କଡ଼ି ବରଗା ଗୁଡ଼ାକ ବଦଳି ଯାଇ, ସେ ଯାଗାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି ସୁଲୋଚନା । ମୁହଁଟି ଶୁଖି ଯାଇଅଛି ଓଠ ଦିଓଟି ଥର ଥର, ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ଘୁମାଇଲା ଭଳି ଜଣା ଯାଉଥାଏ । ମିନତି ଭରା ଛଳ ଛଳ କରୁଣ ଚାହାଣୀ । ବାଳ ଗୁଡ଼ିକ ଅଡ଼ୁଆ ଝଡ଼ୁଆ ହୋଇ ଯାଇଛି । ତହିଁ ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ଅଳସବାଳ ସୁଲୁସୁଲିଆ ପବନରେ ମୁହଁ ଉପରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ।,

ସ୍ତ୍ରୀ ଆଖି ସହିତ ତା ଆଖି ମିଳି ଯାଇଛି । ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି, କେତେଦିନ ଆଉ ଏମିତି ଅଖିର ଦେଖାରେ ଆମ ଦିନ କଟିବ ! ଅନ୍ତରର କୁହୁଳିଲା ନିଆଁକୁ ନିଭାଇ ହେଉ ନାହିଁ, ଖାଲି ହେଉଛି—ଫୁଙ୍କି ଫୁଙ୍କି ଝାଙ୍କ ଉଡ଼ିବ, ଫଳରେ କୁହୁଳିବା ସାର । ପୁଣି ସବେଜ ଦେଖିଲା ପବନରେ ସୁଲୋଚନାର ଦେହରୁ ମୁଣ୍ଡରୁ ଲୁଗା ଖସିଗଲା । ଓଠ ଦିଓଟି ଥରଥର ହୋଇ ଥରି ଉଠିଲା । ଆଖିରୁ-ଦି ଟୋପା ଲୁହ ଟଳ ଟଳ ହୋଇ ମୁକୁତା ଭଳି ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଅଜ୍ ସେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିଲାନି । ଦେହରୁ ଏଣ୍ଡି ଚଦରଟା କାଢ଼ି ପକାଇ ଡାକିଲା, ସୁଲୋଚନା ? ଏଥି ପାଇଁ କାନ୍ଦୁଛ ? ହଠାତ୍ ଚେତା ଆସିଲା । ଦେହଟା ଭାରି ଲାଗୁଛି । ମୁଣ୍ଡଟା ବୁଲାଇ ହେଉଛି । ଛାତିଟା ଧଡ଼ପଡ଼ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ଉଠୁଛି, ଉପରକୁ ଅନାଇଲା, କିଛି କେହି କୁଆଡ଼େ ନାହିଁ । ଯୋଉ କାଠର କଡ଼ିକୁ ସେହି କାଠର ବରଗା । ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ, ସତ ଭଳିଆ ଯାହାକୁ ଦେଖୁଛି ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ ବା କରୁଛି କେତେକ । ଆଖି ମଳି ବସିଲା,

କଡ଼ି ବରଗା ଗୁଡ଼ାକ ନେଳି ରଙ୍ଗ ଧଅଯାଇଛି, ଅଜି ଘତଟା ଯୋଉଠି ଥିଲା ସେଇଠି।

ସରୋଜ ଭାବିଲା—ମୁଣ୍ଡ ବୋଧ ହୁଏ ତାର ଖରାପ ହୋଇ ଯାଇଛି। ବାହାରକୁ ଅନାଇ ଡାକିଲା—ବନା ! କିଛି ଉତ୍ତର ପାଇଲା ନାହିଁ । ବନା ସେତେବେଳକୁ ବଜାରରୁ ଫେରି ନଥାଏ । ପୁଣି କଡ଼ ଲେଉଟେଇ ଶୋଇ ଲଣ୍ଠନ ଆଡକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା । ଶୋଷ ବି ଭାରି ହେଉଥାଏ ।

କବାଟ ଖଡ ଖଡ ହେଲା । ସରୋଜ ଭାବିଲା—ବନା ବୋଧହୁଏ ବଜାରରୁ ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ବନା ନୁହେଁ ଲିଲି । ଗୋଟିଏ କାଗଜ ଠୁଙ୍ଗାରେ ଯହିଁରେ କି ଅଙ୍ଗୁର ବେଦାନା ଥିଲା ତାହା ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କହିଲା, ସରୋଜ ଭାଇ, ତମେ ଅଜି ଘତରେ ଭାତ ନଖାଇ, ଏଇ ଅଙ୍ଗୁର ବେଦାନା ଖାଇ ଶୋଇପଡ଼ କାଲିକି ଦେହ ଭଲ ହୋଇଯିବ ଯେ । ଏହା କହି ମୁଣ୍ଡ ଚିପି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଲିଲିର ସ୍ନେହ କଅଁଳ ଥଣ୍ଡା ହାତ ବାଜି ସରୋଜକୁ ଟିକିଏ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ଲିଲି ପିଠିରେ ହାତ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ପଚାରିଲା, ତୁ ଏସବୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ଲୋ ?

ନାନୀ ପରା ମୋତେ ସଜାଡ଼ି ଦେଲା । କହିଲା—ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କୁ ଦେବୁ, ସେ ଯାକୁ ଖାଇକରି ଶୋଇବେ ।

—କେଉଁ ନାନୀ ଲୋ ?

ଯଉଁ ନାନୀ ଦେଲା, ତମର କଣ ଗଲା ? ସ୍କୁଲ୍ ନାନୀ ପରା । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଫୁଲ୍ ତୋଳିବାକୁ ଯାଏ ସିଏ ମୋତେ ଅନାଏ ସେଇ ।

'ସୁଲଚନା ପଠାଇ ଦେଇଛି'' ଏଇ କଥା ପଦକ ଲିଲିଠାରୁ ଶୁଣିଲା ବେଳଠୁଁ ସରୋଜ ମନରେ ଯେ କେତେ ଆନନ୍ଦ ହେଲା ଆଶାରେ ଯେ କେତେ ମଣି ମାଣିକ୍ୟର, କୋଣାର୍କ ଦେଉଳ ଗଢିଲା ତାର ଠିକଣା ନାହିଁ । ପୁଣି ହସ ହସ ମୁହଁରେ ପଚାରିଲା—ଲିଲି, ତୋ ବୋଉ କ ଭଲ ନାମ ହେବାକୁ ଜାଣିଛନ୍ତି ?

ଲିଲି ଆଖି ଖୋସି ଦେଇ କହିଲା—ଇଲୋ ବୋଉ ଲୋ । ଭଲ ନାମ ଜାଣିଲେ—ସୁଲ ନାମକୁ ଆଉ ରଖିବ ନା । ସୁଲନାମ ପରା କେତେ କଷ୍ଟରେ ମୋତେ ଲୁଚାଇକରି ଦେଇଛି । କେହି ଜାଣନ୍ତିନି । ସୁଲ ନାମକି ମୁଁ ଭାରି ଭଲ ପାଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ତା ବୋଲ ମାନି ଆଣିଲି ନା । ତମେ କାହାକୁ କିଛି କହିବ ନାହିଁ, ମୁଁ ମାଡ ଖାଇବି । ମୁଁ ଯାଉଛି ସରୋଜ ଭାଇ, ସା'ର ଏଇଖିଣି ଆସିବେ । ସରୋଜ ତା ହାତକୁ ଚିପିଧରି ମୁହଁ ପାଖରେ ଲଗାଇ କହିଲା, ଯା' କାଲି ସକାଳେ ଆସିବୁ । ଲିଲି ଥିରିଥିରି ଗ୍ଚଲିଗଲା । କନା ବି ସେତେବେଳେ ଆସି ଯାଇଥିଲା ।

ଘଣ୍ଟାରେ ବାର ବାଜିଲା, ତଥାପି ସରୋଜ ଆଖିକୁ ନିଦ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଭାବନାର ସୀମା ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ବାଜିଲା ଦୁଇଟା ବାଜିଲା, ତଥାପି ତା ଆଖିକୁ ନିଦ ଆଇଲା ନାହିଁ । ତା କାନ ପାଖରେ ଖାଲି ଶୁଭୁଯାଉଥାଏ—''ସୁଲ ନାମ ଦେଉଛି'' କେହି ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ତମେ ରାତିରେ ଖାଇ ଶୋଇପଡ । ନାମ କହୁଛି ।

× × ×

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳୁ ସରୋଜ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ନାହିଁ । ଲିଲି ଆସି କହିଲା—ସରୋଜ ଭାଇ, ଦେହ ତମର ଭଲ,

ଲାଗୁଛନ୍ତି, ନାନୀ ପଚାରିଲା । ତମପାଇଁ କାଲି ସୁନ୍ଦରମ୍ମାଙ୍କ ମନଦୁଃଖ ତାର । ଦୁଇ ତିନିଥର ଆସି ସେ ବାରଣ୍ଡାରେ ଖୋଜିଲା—ତମେ କାଳେ ବାହାରକୁ ଉଠିଥିବ ବୋଲି, କାହାକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ତମେ ଚଞ୍ଚଳ ଭଲ ହୁଅ, ମୁଁ ଯିବି, ତମ ପାଇଁ, କମଲା ଲେମ୍ବୁ ଆଣିବ । ନାନୀ କହୁଛନ୍ତି ସେ ଆଜି ସ୍କୁଲକୁ ଯିବନାଇଁ । ତା'ମନ ଭାରି କଷ୍ଟ । ଆଜି ମୁଁ ବି ସ୍କୁଲକୁ ଯିବିନାଇଁ ।

ସତ୍ୟେଜର ମନ କୃତଜ୍ଞତାରେ ପୂରି ଉଠୁଥାଏ । ମନେମନେ ଭାବୁଥାଏ, ତା'ପରି ଜଣେ ଲୋକକୁ ସୁଲୋଚନା ଭାବେ କାହିଁକି ? ଯଦିଓ ତୁଣ୍ଡ ଫିଟାଇ ପଦୁଟିଏ କଥା କହେନାହିଁ, ତଥାପି ସେ ତାହାଙ୍କୁ ଏତେ ଭଲ ପାଏ । ଏମିତି କେତେ ଭଲ ଭାବିଗଲା । ଏଇ କେତେ ଦିନ ହେଲା ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଭାବନା ରୋଗ ତାକୁ ଧରିଛି । ଲିଲି ହଲାଇଦେଇ କହିଲା—କ'ଣ କହୁଛ, ମୁଁ ଯାଏ । ସତ୍ୟେଜ ତାକୁ ଗୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଆଉଜେଇ ଆଣି କହିଲା—ଯା' କହିବୁ ମୋ ଦେହ ଭଲ ଅଛି । ଲେମ୍ବୁ ଦେବରକା ମୁଁ କିଣି ଆଣିବି ଯେ । ସେ କାହିଁକି ଏତେ କଷ୍ଟ କରିବେ । ତହୁଁ ଲିଲି କହିଲା—ରଖିଥାଅ ତମ ଚାଲାଖି କଥା, ମୁଁ ଯାଉଛି ।

ଲିଲି ସେଇଠୁ ଚାଲିଗଲା । ସତ୍ୟେଜ ଭାବୁଥାଏ ଖାଲି ସୁଲୋଚନା କଥା । ସେ ସୁଲୋଚନାର କିଏ । ତା ପାଇଁକି ସେ କାହିଁ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଆଜି ପୁଣି କଣ ନା' ତାର ପାଇଁ ସେ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବ ନାହିଁ । ସେ ତାର କି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗି ପାରିବ । ପୁଣି କି ଉପକାର କରି ପାରିବ ସେ ତାର । ଇମିତି କେତେ କ'ଣ··· ।

ସମୟ ତ କାହାରିକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେନି । ସେ ତାର ନିୟମମାନି ଦିନ ପରେ ରାତି, ରାତି ପରେ ଦିନ ଗଢ଼ିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି । ପରିବର୍ତ୍ତନଶିଳ, ସମୟର ପ୍ରକୃତି ଏଇଆ । ଆସେ ମାଘ ମାସ ଜାଡ଼ । ପୁଣି ଆସେ ତା ପଛେ ପଛେ ସରସ ବସନ୍ତ ଋତୁ । ପତ୍ରଝଡ଼ା ଗଛଗୁଡ଼ା, ବସନ୍ତ ପରଶରେ ପଲ୍ଲବିଉଠେ ଦ୍ୱିଗୁଣ ହୋଇ ଛନ ଛନ ପତ୍ର ପୁଷ୍ପରେ । ଧରାରାଣୀ ଟେଇ ଶୋଭାରେ ହସି ଉଠେ ।

ହସି ଉଠେ ସରୋଜ ଆଉ ହସି ଉଠେ ସୁଲୋଚନା । କେତେବେଳେ ? ଯେତେବେଳେ ଆଖିର ଆଖି ମିଳନ ହୁଏ ଦ'ଜଣଙ୍କ ସରୋଜ ଦେଖେ ସୁଲୋଚନାଙ୍କୁ କୋଠା ଉପରେ । ଆଉ ସୁଲୋଚନା ଦେଖେ ସରୋଜକୁ—ଏପଟ ଦୁଆର ଅଗଣାରେ ।

ଏକ ଦିନର ଘଟଣା । ସ୍ତ୍ରୀ ଘୋଡ଼ାଏ ବଂକ୍ସ ଯାଉଥାଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଘାଟ ଏକବାର ଶୂନ । କେବଳ ସ୍କୁଲ୍ 'ବାଟ୍'ରେ ତାର ଉପରି ବର୍ଷା'ସ୍ ବଢୁଥାଏ । ସମୟେ ସମୟେ ଷ୍ଟେସନକୁ ଗଲାବାଲା ସାଇକଲ୍ ରିକ୍ସା ଗୋଟାଏ ଦିଟା ଘଣ୍ଟି ଠିଙ୍ଗି ଠିଙ୍ଗି କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି ।

ସବୋଜ ଖଟିଅଟିରେ ପଡ଼ି ଏକର 'ସେକର କଡ଼ ଲେଉଟର ଥାଏ । ଆଖିକୁ ତ ନିଦନାହିଁ । ଭାବୁଥାଏ—ଦିନ ତମାମ କଣ ଏମିତ ହାଃ ହୁତାଶରେ ଯିବ । ପରସ୍ପର ଆଲିଙ୍ଗନ ଚୁମ୍ବନ କଣ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟିବ ନାହିଁ, ସେ ବଡ଼ ହତଭାଗା । ଯଦି ସେ ତାର ମନ ଖୋଲି ଅନ୍ତରର ବ୍ୟଥା, ସୁଲୋଚନା ଆଗରେ ଠିକ୍ ଭାଷି କରି କହି ପାରନ୍ତା, ତାହାହେଲେ, ସେ କ'ଣ ତା ଦୁଃଖ ସେ ବୁଝି ପାରନ୍ତାନି ଠିକଏ ହେଲେ, ସେ'ତ ତାକୁ ଭଲ ପାଏ । ଏତେ ଭଲ ପାଏ, ଯେ ତାର ମନକଥା ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଲି କହିବ ତାକୁ ସବୁ ।

ଏଇକଥା ମନେ ମନେ ଭାବି ଲମ୍ଫଟ ଡେଇଁ ଦେଲା, ଟାଇମ୍‌ପିସକୁ ଚାହିଁଲା ସମୟ ଗୋଟାଏ ବାଜି ଅଣତିରିଶ ମିନିଟ ସାତ ସେକେଣ୍ଡ ।

ଗୋଲାପି କାଗଜ ଖଣ୍ଡେ ବାହାର କଲା, ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ ଟା ଧରି ଭାବିଲା, କଣ ଲେଖିବ ତା ପାଖକୁ । ଏମିତ ଭାବୁଭାବୁ ଓପନ୍‌ଟା ଯେ କେତେବେଳେ କାମୁଡ଼ୁଛି ଓଠରେ ତାକୁ ମାଲୁମ ନାହିଁ । ଘଣ୍ଟାଟି ଚାଲିଥାଏ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ...... । କେତେ କଣ ଭାବି ଲେଖି ବସିଲା ଗୋଲାପି କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକରେ ଅକ୍ଷର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱପ୍ନ ସାତେ ଗୋଟାଏ !

ସ୍ନେହର,

ଲେଖିବାକୁ ଡର ମାଡୁଛି । ଭାବିବ ନାହିଁ ସତ ସାତେ ଗୋଟାଏ ବୋଲି, ମୋତେ ଡର ମାଡୁଥିବ । ତା ନୁହେଁ ! ସମୟରୁ ବୁଝି ପାରୁଥିବ । ମୋର ମନର ଅବସ୍ଥା କପର । ତମ ପାଇଁ ମୋ ମନ ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟାର ସ୍ରୋତ ଛୁଟିଛି । ସ୍ରୋତ ଉପରେ ମୋର ଲଦା ହେଇ ପଡ଼ ଲାଗୁଛି ଅଟଳ ମହାମେରୁ । ତାହା ତମ ଛଡ଼ା ହଟାଇବ କିଏ ? ତାହା ମୋତେ ଜଣା ନ ଯାଏ । ଆଜ କେତେ ଦିନ ଅଖିର ଦେଖାହେବ—

କଲମ ଯୁଏଁ ଅଟକି ଗଲା । ଏଁ ଭାବା ନିକଟକୁ ଲେଖୁଛି ଏସବୁ । ଯେତେ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଲୋକର ଝିଅଟି ସେ, କେତେବେଳେ କେଉଁ କଥା । ପୁଣି ପେନ୍‌ଟା ଧରି ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବି ଠିକ୍ ଆଲୋଚନା କଲି, ନା' ଆଉ ଅଭ ହେଇ ପାରିଲିନି, ଆଜ ଆଜିଠୁ ନେ ଭାବି ଚନ୍ଦ୍ର ଲେଖିବି । 'ପ୍ରସାଦ' ନାମକ ଲଭେଲ ବନ୍ଧୁ ଭିତରେ ଚିଠିଟା ରଖିଦେଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି ।

ସତ ନ ପାହୁଣୁ ଲିଲି ଆସି ଫୁଲ ତୋଳାରେ ଲାଗିଗଲାଣି । ଫୁଲ ତୋଳିସାରି ସରୋଜଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆସି ଲିଲି କେତେ ଗେଲିଥିଲା ଯେ । ସରୋଜ କି ତା ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କେତେ ଗେଲ ଅଛି କଥା କହିଲା । ଫୁଲ ଡାଲିଟି ଧରି ଯିବା ବେଳକୁ, ଲିଲି କହିଲା, ସରୋଜ ଭାଇ, ସୁଳ ନାନୀ କହୁଛି, ତମ ପାଖରେ ଯଦି କିଛି ଭଲ ବହି ଥାଏ ତ' ତାହେଲେ ଦିଅ । ସରୋଜ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ଲାଲ୍‌ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା; ନାନୀକୁ କହିବୁ । ଏ ଖଣ୍ଡିକ ଭଲ ଗଳ୍ପ ବହି । ମନଦେଇ ପଢ଼ିବ । ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଧା

ଲେଖା ଗଳ୍ପ କଥା ସନ୍ତୋଷଙ୍କର ମନେ ନ ଥାଏ । ଲିଲି ସେ ବହି ଖଣ୍ଡ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସନ୍ତୋଷ ଅଫିସ୍‌କୁ ଗଲା । ଫାଇଲ୍ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅକସ୍ମାତ ତା ମନରେ ପଡ଼ିଲା ସେ ଲେଖିଥିବା ଅଧା ଲେଖା ଗଳ୍ପଟି । ସେ "ପ୍ରସାଦ" ବହିରେ ଯାଇ ନାହିଁ ତ ! ନିଶ୍ଚୟ ସେ ସେଥିରେ ରଖିଥିଲା । ମନଟା ତାର ଭାରି ଚଞ୍ଚଳିଆ ଲାଗିଲା । ଆଜି ଅଫିସ୍‌ରେ କାମ କରିବାକୁ ତା ମନ ଲାଗିନାହିଁ । ସେ ଗଳ୍ପଟା ତା ଆଖିରେ ନାଚିଲା । ଅଫିସ୍ ଛୁଟି ପୂର୍ବରୁ ଖଣ୍ଡେ ସାଇକେଲ ରିକ୍‌ସାରେ ଚାଲିଆସିଲା ବସାକୁ । ମନରେ ଦକ୍ ଦକ୍ । ଆଗ ପହଞ୍ଚି ସେ ବହି ଗୁଡ଼ା ଘରେ ଲେଉଟାଇ ଦେଖିଲା । କେଉଁ ବହିରେ ସେ ଗଳ୍ପ ଖଣ୍ଡ ମିଳିଲା ନାହି । ଭୁଲରେ ସେଇ ବହିରେ ତ ଚାଲିଗଲା । କେତେ ଯେ କାଳିଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ, କଟକଚଣ୍ଡୀଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଡାକୁଥାଏ । ମନ ଭିତରେ ଭୟ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳେ, ଲିଲି ସେ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ଆଣି ଫେରାଇଦେଇ କହିଲା, "ସନ୍ତୋଷ ଭାଇ, ଆଉ ଖଣ୍ଡେ କ'ଣ ଭଲ ଉପନ୍ୟାସ ବହି ଦିଅ ନାମୀ କହିଲା । ସନ୍ତୋଷ କିଛି ନକହି, ବହି ଖଣ୍ଡିକ ଧରି ଆଗ ଦେଖିଦେଲା ପୃଷ୍ଠା । ସେ କାଗଜ ଲେଖା ସେମିତି ଥୁଆ ରହିଛି । ସେଥିରେ ପେନସିଲରେ ଲେଖା ହୋଇଛି; ଠିକ୍ ତା ତଳକୁ ।

ମିଠାଳିଆ ଗଳ୍ପଟିଏ ତ । ତମ ମନରେ ଯେଉଁ ପାଣିର ସ୍ରୋତ ଆଉ ପର୍ବତ ଠାଏ ଲଦା ହୋଇଛି, ବୈଷ୍ଣବ ପାଣିଙ୍କୁ କହିଲେ "ପାଣି ଓ ପର୍ବତ" ବହି ଲେଖି ତୁମ କଷ୍ଟ ହଟାଇ ଦେବେ ।

ସରୋଜ ଚିଠିଟା ପଢ଼ି ସାରି ମନ ଫୁଲଣାରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ହୋଇଗଲା । ଲିଲିକୁ କେତେ ଖୁସ୍‌ରେ କୋଳ ଭିତରେ ଯାକୁଡ଼ି ଧରି ଚୁମାଟିଏ ଦେଇ କହିଲା, ତୋ ନାନୀ ଉପନ୍ୟାସ ପଢିବାକୁ ଭଲ ପା’ନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଲିଲି କୋଳଭିତରେ ଥାଇ ହସି ହସି କହିଲା, ନାନୀ ଯେତେବେଳେ ଏ ପଟକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ତୁମେ ଏ ପାଖରେ ଥାଇ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ପଚାରୁଛନା ? ମତେ କାହିଁ ପଚାରୁଛ । ସରୋଜ କହିଲା, ତୁ ପଚାରୁନୁ ମୁଁ କାହିଁକି ପଚାରିବି ।” “ହଉ ମତେ ଖଣ୍ଡେ ଭଲ ବହି ଦେଲେ ମୁଁ ଯିବି ଭାଇ ।” ସରୋଜ ତାକୁ ଖଣ୍ଡିଏ “ପ୍ରେମ୍ୟୂସି” ନଭେଲ ଦେଲା । ଲିଲି ସେ ଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ଦୌଡ଼ିଲା ।

ସେତିକା ବେଳକୁ ସରୋଜର ମନ ଘରେ କାହାରେ ଲାଗୁ ନଥାଏ । ଅଫିସରୁ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲିଆସି, ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଭାବ ଚିନ୍ତା ମନ ଖୋଲା କଥା ଲେଖିଲା । ଭାବିଲା ଲିଲି ଯେତେବେଳେ ଆସିବ ତା ହାତରେ ଦେବ ।

ଲିଲି ଚାରିଟା ବେଳେ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ସରୋଜ ନିକଟକୁ ଆସିଲା, ସରୋଜ ତାକୁ ଚିଠିଟି ଦେଇ କହିଲା—ନେ’ ଏ ଚିଠିଟା ନାନୀକୁ ଦେବୁ । ଯେମିତି ଅକେହି ଦେଖିବେନି, କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ, ବୁଝିଲୁ । ଲିଲି ତ ମହାନ ଚାଲାକ ପିଲା; ସେ କହିଲା ଓଃ ଭାରି ଚିଠି ଯେ, ଆଗ ତ ମୁଁ ଦେଖିଲିଣି । ଆଉ କଣ’ନା କେହି ଜାଣିବେନି । ......

ସରୋଜ ତା ଗାଲକୁ ଟିକେ ଟିପିଦେଇ କହିଲା ତୁ ଯା ଦେଇଦେବୁ, ତତେ ଏତେ କଥା କହିବାକୁ କିଏ କହୁଛି । ଲିଲି ସେ ଚିଠିଟିକୁ ତା ଜାମା ଭିତରେ ରଖି ଚାଲିଗଲା ।

ଲିଲି ଯାଇଁ ଘରେ ପ୍ରବେଶିଲା । ତାକୁ ଦେଖି ପୁଷ୍ପାଶ୍ରୀ କହିଲେ, "ତୁମକୁ ସ୍କୁଲ ନାନୀ ଖୋଜୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଜଳଖିଆ ଖାଇ ସାରିଲେଣି । ତୁମ ପାଇଁ ଜଳଖିଆ ରଖି ଦେଇଛୁ । ଏଇ ନିଅ ଖାଅ ।" ଏହା କହି ପୁଷ୍ପାଶ୍ରୀ, ଜଳଖିଆ ଆଣି ଲିଲି ହାତରେ ଦେଲା ।

ଲିଲି ଜଳଖିଆ ଖାଇ ଖାଇକା ଗୃହିଣୀଙ୍କ ଦୋମହଲା ଉପରକୁ । ଲିଲିର ମା ବସିଥିଲେ । ଲିଲିକି ଦେଖି କହିଲେ ଏତେବେଳ ହେଲାଣି ତୁ ଖାଇ ନଥିଲୁ କାହିଁକି ? କୁଆଡେ ଯାଇଥିଲୁ କି ?

ଲିଲି କହିଲା ନାଇଁମ, ମୁଁ କୁଆଡେ ଯାଇନଥିଲି, କାଲି ଆମର ସାପ୍ତାହିକ ପରୀକ୍ଷା ହେବ, ସେଇଯୋଗୁ ଇତିହାସ ଖାତାଟା ଆଣିବାକୁ ଯାଇଥିଲି "ଗୁନୀ ଦେଈ" ଘରକୁ । ମା ତାର କହିଲେ, "ହଇ ଯା, ପରୀକ୍ଷାରେ ଯାହା ପଡ଼ିବ ସେ ପାଠତକ ତୋ ବଡ ନାନୀଠୁ ବୁଝିବୁ । ଯା ତାର ପାଖରେ ବସି ପଢିବୁ ।

ଲିଲି ସେଇଠୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଲା, ତାର ସ୍କୁଲ ନାନୀ ଯେଉଁ ଘରେ ଅଛି, ସେତେବେଳକୁ ସୁଲୋଚନା କଣ ଖଣ୍ଡେ ସାହିତ୍ୟ ବହି ଦେଖୁଥାଏ, ମନଟି ଥାଏ ଅନ୍ୟଆଡେ । ଲିଲିକୁ ଦେଖି କହିଲା—କି ବହି ଆଣିଲୁ । ଲିଲି ସେ "ପ୍ରେୟସୀ" ବହିଖଣ୍ଡିକ ତା ଆଡକୁ ପକାଇ ଦେଇ ହସି ହସିକା କହିଲା, ନାନୀ ତୋ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଭଲ ଜିନିଷ ଜାନି ଭିତରେ ଅଣିଛି; କଣ ମୋତେ ଦେବୁ କହ, କହିଲେ ଯାଇଁ ଦେବି । ନଇଲେ ଯମାରୁ ଦେବି ନାହିଁକି କହିବି ନାଇଁ ମୋଟେ ।

ସୁଲୋଚନା କୌତୁହଳ ହୋଇ ତା ଆଡକୁ ଚାହିଁଲା । ଆଉ ତାର ଗୋଲାପି ଅଧରରେ ହାସ୍ୟରେଖାର ଛଟା ଖେଳିଗଲା ।

ଲିଲିକୁ କୋଳରେ ଧରି କହିଲା କଣ ଆଣିଚୁ ଦେ ତୋତେ ଗୋଟିଏ ଭଲ ମନିବେଗ୍ ଦେବି ।

ଲିଲି ତା ଜାମା ଭିତରୁ ଚିଠି ବାହାରକରି ସୁଲୋଚନାକୁ ଦେଲା ସୁଲୋଚନା ଏକା ନିଶ୍ୱାସକରେ ସେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ପଢ଼ିଗଲା । ଥରେ ପଢ଼ିଲା । ଦିଥର ପଢ଼ିଲା ଥରକୁ ଥର ଏହିପରି ପଢ଼ୁଥାଏ । ତାକୁ ନୂଆ ଲାଗୁଥାଏ । ତା ମୁହଁରୁ ଜଣା ଯାଉଥାଏ; ତା ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପୂରି ଯାଇଛି । ସୁଲୋଚନା ଚିଠିଟି ଭାଙ୍ଗି ଚାରିଚଉତକରି କହିଲା, ଲିଲି ଏ ଚିଠିଟା ନେଇ ଯା କି, ତୋ ସରୋଜ ଭାଇକୁ ଦେଇ-ଦେବୁ । କହିବୁ ନାନୀକି ଏ ଚିଠି ଦେବାରୁ ନାନୀ ରଖିଲା ନାହିଁ, ମୋ ଉପରେ ଭାରି ରାଗିଲା । ତମେ କାହିଁକି ତା ପାଖକୁ ଚିଠିଦେଲ । ତମ ଚିଠି ତମେ ରଖ ଏତିକି କହି ଚିଠିଟା ଫେରାଇ ଦେବୁ । ଜମା କହିବୁନୁ ମୁଁ ଚିଠି ପଢ଼ିଛି ବୋଲି ।

ଲିଲି ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଜାମା ମଧ୍ୟରେ ରଖି କେହି ନଜାଣିଲା ପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଗଲା ସରୋଜ ଘରକୁ । ତା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, ନିଅ ତମ ଚିଠି । ନାନୀ ଏଚିଠି ଦେଖି ଭାରି ରାଗିଲା । ମୋ କାନ ଧରି ପଚାରିଲା ଏ ଚିଠି କିଏ ଦେଇଛି ? ଯା ଚୁପ୍‌କରି ଚିଠି ଫେରେଇ ଦେବୁ । ନୋହିଲେ ମୋତେ ଚିହ୍ନିଚୁ । ଏମିତି ରାଗିକରି କହିଲା ।

ସରୋଜ ତ ଏ କଥା ଶୁଣି ତା ପିଳେହି ପାଣି । ଜଣାଗଲା ଯେମିତି ସବୁଯାକ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଚଡ଼ଚଡ଼ି ଓଜାଡ଼ି ପଡ଼ିଲାକି ତା'ର ଉପରେ । ଛାତି ଭିତରଟା ଚାଉଁକିନା କଣ ହେଇଗଲା । ତାର ଯେ କେତେ ଦିନର ଆଶା ମିନାର ଚୂନା ଚୂନା ହେଇଗଲା ଏକ

ସେଠେଇଣ୍ଡରେ । ସେତେବେଳେ ହୃଦୟ ଭିତର କଣ ହେଉଥିଲା ଯେ ଥାଉ, ତାହା କହିହେବ ନାହିଁ । ଲିଲି କହିଲା, ସରୋଜ ଭାଇ, ମୁଁ ଯାଉଛି—କହି ଚାଲିଆସିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳ । ବ୍ରୁସରେ ଦାନ୍ତ ଘସୁଛି ସରୋଜ, ଅଗଣାର ଗୋଟାଏ ପାଖକୁ । ହଠାତ୍ ତା ବାହୁରେ କଣ ଗୋଟାଏ ମାଟି ଢେଲାଟାଏ କିଏ ବାଜିଲା । ଓଃ କହି ସରୋଜ ଚାହୁଁ ଦିଏ ତ ଦୋତାଲା କୋଠା ଉପରକୁ ଦେଖିଲା ସୁଲୋଚନା ହାତରେ ଗୋଟାଏ ରବର ଛୁଟିକିଣି ଧରି ଲୁଚିଗଲା ।

ଛୁଟିକିଣିର ଗୋଲିଟା ଏତେ ଜୋରରେ ବାଜିଥିଲା, କାଉଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଚଢ଼େଇ ଦେହରେ ବାଜିଥିଲେ ସେ ସେଇଠି ଚିତ୍‌ପଟାଙ୍ଗ ହୋଇ ପଡ଼ିଯାଇ ଥାନ୍ତା ।

ସରୋଜଠି ଗୋଲିଟା ବାଜିଲା ସିନା, ଯେତେବେଳେ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ସୁଲୋଚନା ମାରିଛି ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଭୁଜା ମିଠେଇଟାଏ ତା ଉପରକୁ ସୁଲୋଚନା ପକାଇ ଥିଲା । ସରୋଜ ଦାନ୍ତ ଘସୁଥାଏ । ଥରକୁ ଥର ଉପରକୁ ଚାହୁଁଥାଏ । ସୁଲୋଚନା ଆଉ ଦେଖା ନ ଦେଲା ।

ଦାନ୍ତ ଘସି ସାରି ଗାଧୋଇଲା । ଘରକୁ ଆସି ଲୁଗା ବଦଳାଉଛି, ଭାବିଲା; ମୁଁ ତାକୁ ଏତେ ଭାବୁଛି । ସେ ବୋଧହୁଏ ମୋ ଅନ୍ତର କଥା ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ । ଏମିତି ବେଳେ ଲିଲି ଆସି ଖଣ୍ଡେ କଣ କାଗଜ ପକାଇ ଦେଲା ସରୋଜ ପାଖକୁ । ଆଉ ସେ ଛିଣ୍ଡିଣିକା ଚାଲିଗଲା । ସରୋଜ ସେ କାଗଜରେ କଣ ଲେଖାହୋଇଛି ଦେଖିଲା, ଭରଭରଅରେ ଲେଖା ହୋଇଛି—

ସ୍ନେହର,

କ୍ଷମା କରିବେ । ମୋ ଛୁଟିକଣିର ଲକ୍ଷ ତୁମ ଦେହରେ ବାଜିଛି । ଭାରି ବ୍ୟଥା ହୋଇଥିବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟଅଡ଼େ ଗୁଳିବନ୍ଧା ମାରୁ ମାରୁ ତୁମ ଦେହରେ ବାଜିଗଲା, ମୁଁ ଜାଣିକରି ଏହା କରି ନାହିଁ । ଦୋଷ କ୍ଷମା ଦେବେ । କାଲି ଅପଣଙ୍କ ଚିଠିଖଣ୍ଡ ମୁଁ ପଢିଥିଲି, କେଉଁଠି ଥୋଇବି ? ସମସ୍ତେ କାଳେ ଜାଣିବେ । ଏଇ ଭୟରେ ଲାଲି ହାତରେ ଫେରାଇ ଦେଇଥିଲି, ଅପଣ ଚିଠୀ ପଠାଇବେ । [illegible] ଜାଣନ୍ତି । ମୁଁ ପରେ ଚିଠୀ ଦେବି । ଗୁଡ୍‌ମର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ୍

ସଂଘ ଲାଇବ୍ରେରୀ
ନଂ ୭୫୨
ତା
ରାଉରକେଲା

—ଅପଣଙ୍କର

ମୁଁ.........

ସରୋଜ ଚିଠିଖଣ୍ଡ ବାରମ୍ବାର ପଢୁଥାଏ । ତାକୁ ନୂଆ ଭଳିଆ ଲାଗୁଥାଏ । ତାର ମନ ପ୍ରେମରେ ପାଗଳ ହୋଇଗଲା । ଭରିଗଲା ଅନ୍ତର ତାର ଜରୁ ଠୁ ରୁ ହୋଇ କୃତଜ୍ଞତା ପାଶରେ ସୁଲୋଚନା ମୋର—ମାନସୀ ସୁଲୋଚନା । ଏକବାର ବନିଗଲା ସେ ମତୱାଲା । ଚିଠିରେ "ମୁଁ" ଲେଖାଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଖାଇଦେଲା ଅଜସ୍ର ଚୁମ୍ବନ । ଅହା ! ସୁଲୋଚନା ମନଟି କି ସରଳ । ରୂପଟି ଯେମିତ ମନଟି ସେମିତ, ଶାନ୍ତ ସ୍ନିଗ୍ଧ । ତାକୁ ସର୍ବଦା ସେ ପାଖରେ ପାଇବାକୁ ଚାହେଁ । ପାଇଲେ, କଣ କରନ୍ତା ସେ । ଏଇକଥା ତ, ହିଁ ତିଆରକରି ପାରନ୍ତା ଖାଲି ମଣି, ମୁକ୍ତା, ହୀରା, ନୀଳା ଖଚିତ ନୀଳମଣି ପଥରର ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଟ୍ଟାଳିକା । ଏଁ ଏତେଦୂର ମନର ବାସନା, ସେହି ହୀରା ନୀଳା ଖଚିତ ସୌଧରେ ସେ କଣ କରନ୍ତା ?

ଏସ୍ପ ପଷ୍ଟ ପାରନ୍ତା ସେ । ସୁଲୋଚନାକୁ ସାଥିରେ ଧରି ଗୃହଦେଶ ସମ୍ମୁଖର ଶୁଭ୍ର କିରଣକୁ ଗୃହିଁ କହନ୍ତା, ଦେଖିଲ ଶଶୀ, ଚନ୍ଦ୍ରର ଶୁଭ୍ରକିରଣ ହାର୍ ମାନୁଛି ତୁମର ଠେଇଁ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଶରଦିନ ସେ ମସ୍‌ଗୁଲ୍ ରହନ୍ତା ।

ଇମିତ ଭାବ ଭାବ କେତେବେଳକୁ ଯେ ସେ ଖଟିଅଟି ଉପରେ ବସି ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଜାଣେନା । ଚିଠି ଜଣ୍ଡି ଗୋଟିଏ ହାତରେ, ଅନ୍-ହାତଟି ଓଠ ପାଖରେ ରଖି ଚିଠିଟିକୁ ଗୃହିଁ ରହିଛନ୍ତି ଏକ ଲୟରେ । ସେଥି କାଗଜରେ ଲେଖାଥିବା ଅକ୍ଷର ଭଳିକୁ ଦେଖାଗଲା ଝାପସା ହୋଇ ସୁଲୋଚନାର ମୁଖଶ୍ରୀ । ବେଣୀ ଦ'ଟି ଲମ୍ବି ରହିଛି ପିଠି ଅଡେ । ମୁହଁରେ ଗୋଲ ଅର୍ଦ୍ଧ ହୁଇଠିରୁ ମହୁଲଅ ଢ଼ଳାଇବା ଗୃହାଁଣୀ । ସତେ ଯେମିତ ଲକ୍ଷେ ଯୁଗର ସଞ୍ଚିତ ପ୍ରେମ ସେଇ ଚକ୍ଷୁର ଗୃହାଁଣୀରେ ଭରପୂର । ସମୁଦାୟ ଦେହଟି ଜଣା ଯାଉ ନଥାଏ । ସବେଳ ଭାବନା ଘଷିରେ ଭଜି କହୁଲ ସୁଲୋଚନା, ସତେ ତୁମେ ମୋତେ ଅନ୍ତର ସହିତ ଭଲପାଅ ? ତୁମ ସହିତ ମୋର ଦିନ ସୁଖରେ କଟିଯିବ ଏହା କଣ ମୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟିବ । ସତେ ମୁଁ ତୁମକୁ ପାଇ ସୁଖୀ ହେବ ସୁଲୋଚନା ।

ସମସ୍ତ ସାତେ ନଅଟା ବାଜି ସାରିଥିଲା । ବନା ଡାକିଲା—ବାବୁ କିଏ ଚିଠି ଦେଇଛି କି ? ଏମିତ ହୋଇ କିଆଁ ବସିଛନ୍ତି । ଭାତ ଡାଲି ତରକାରି ତିଆରି କରି ସାରିଲିଣି, ଆସନ୍ତୁ ଖାଇବେ ।

ସକାଳର ହୋସ ଆସିଲା । ଆରେ ଅଫିସ ଟାଇମ୍ ହୋଇ ଯାଉଛି ଯେ, ଚିଠିଟି ଭାଙ୍ଗି କରି ରଖିଦେଲ ତ୍ରୁ ରେ । ଭାତ ଖାଇସାରି ଜାଡ ଦିନ ଚଳି ଗଲେ ଅଫିସକୁ ।

ସେ ଦିନ ଅଫିସରୁ ସରୋଜ ଆସିଲା ପାଞ୍ଚଟା ସମୟରେ । ଭାବିକରି ଆସିଛି ଯେ, ସୁଲୋଚନା ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖିବ । ଦନା ବାଲଟିଏ ପାଣି ଆଣି ଦେଲା କୂଅରୁ । ସରୋଜ ଗୋଡ଼ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇ ହେଉଛି, ତା ଉପରେ କପାମଞ୍ଜି ଗୋଟାଏ ପଡ଼ିଲା । ସରୋଜ ମୁହଁ ଟେକିଲାକ୍ଷଣି ସୁଲୋଚନା ଝୁଣ୍ଡ ଉହାଳରେ ଲୁଚିଗଲା । ଲିଲି ବାଆଁରେଇ ହେଇ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥାଏ । ସରୋଜ ଯେମିତି ଲିଲିକୁ ଦେଖି ପଚାରିବ, ଲିଲି ତ ଖେଁ କିନ୍ ହସିଦେଲା । ସେଇଠୁ ଗୋଟାଏ ଶ୍ଳେଟିଆ ଢେଲା ଧରି କହିଲା ମୁହଁଲେ ଅଭି ପଚାରିବ ଯେ । ସରୋଜ କହିଲା ପଢ଼ା । ଲିଲି ପଢ଼ାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଛି, ସୁଲୋଚନା ହଠାତ୍ ଆସି ଲିଲି ହାତରୁ ସେ ଢେଲା ଛଡ଼ାଇନେଲା । ଅଉ କହିଲା, "ତୁ ଏମିତି କଣ ଦୁଷ୍ଟ ହେଉଛୁ । ଘରେ ବୋଉଙ୍କ ବାପା ଦେଖିଲେ ଗାଳି ଦେବେ । ବଡ ନାନୀ ପୁଣି ଜାଣିବ ଯେ । ତୁ ଭଲ ଗୀତଟିଏ ବୋଲ ।

"ବଡ଼ ନାନୀ ଜାଣିବ ଯେ" କଥାଟି ସରୋଜ ମନରେ କେତେ ତରଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ତା ହେଲେ ସୁଲୋଚନା ସତେରେ ତାକୁ ଭଲ ପାଏ । ତା ଉପରେ ଆଉଟ ନଥାନ୍ତି; ବୋଧହୁଏ ସେ କଦାଚ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଦଣ୍ଡେ ହେଲେ ରହି ପାରନ୍ତେନି । ସତେ ମା' କଟକ ଚଣ୍ଡି ଶୁଣିବ ଏବେ ମୋର ମନ କଥା, ମୁଁ ସୁଲୋଚନାକୁ ପାଇବି ।

ସରୋଜ ଏମିତି ଭାବନାରେ ବସି ଯାଇଛି । ଦୋଛାଳା କୋଠା ଉପର ଉଚ୍ଚରୁ ଲିଲି ହାରମୋନିୟମ ଧରି ଗୀତ ଗାଇଲା—

ତାର କଞ୍ଜ ବଦନକୁ ଦେଖିବାକୁ ଏବେ ଗୋ
ସଞ୍ଜ ସକାଳରେ ଅନାଇ ଭଲେ ।

ମଞ୍ଜୁଳ ଭାଷା ତାର ମୁଁ ଶୁଣିବି ବୋଲି
ଖଞ୍ଜେ ଛପି ଛପି ତା ପାଖେ ଚଳେ ।

ସରୋଜ ଉପରକୁ ଚାହିଁଲା; ବାନ୍ଧୁ ଅନ୍ତରାଳରେ ସୁଲୋଚନାର ମୁଣ୍ଡର ବେଣୀ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଲିଲି ଗୀତ ବୋଲୁଥାଏ । ସରୋଜ ଏକ ଲୟରେ ଚାହେଁଇ ରହିଲା ।

ତଳ ମହଲାରୁ ପୂଜାରୀ ଡାକିଲା । ଆସ ଜଳଖିଆ ଖାଇବ । ଲିଲି ହାରମୋନିୟମ ଥୋଇ ଦେଇ; ଏପଟକୁ ଆସି; ସରୋଜ ଘର ଅଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ସରୋଜ ଦୁଆର ମଝିରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ଲିଲି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୁଣେଇ ଶୁଣେଇ କହିଲା—ସରୋଜ ଭାଇ, ହେ ସରୋଜ ଭାଇ, ଆମେ ଜଳଖିଆ ଖାଇବାକୁ ଯାଉଛୁଁ ତମେ ଥା' । ସରୋଜ ତାକୁ କଣ ପଚାରିବ ବୋଲି ଠିକ୍ କରିଥିଲା । ଅଜି ପଚାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲିଲି ଚାଲି ଯାଇ ପାହାଚ ନିକଟରେ ତାର ସୁଲୁ ନାନୀଙ୍କି ଡାକିଲା । ନାନୀ ତଳେ ଭଉଜ ନାନୀ ଡାକୁଛି । ଆସୁ ନୁ । ସୁଲୋଚନା ଲୁଗା ପଣତରେ ଆଖି ଦୁଇଟି ପୋଛୁ ପୋଛୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା । କାଳେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବହୁଛି, କିଏ ଜାଣିବ ବୋଲି ଆଖି ଦୁଇଟି ମିଛରେ ମନ୍ଥୁଥାଏ । ତଳ ପାହାଚ ନିକଟରେ ଭଉଜ ନାନୀ ସହିତ ଦେଖାହେଲା । ଭଉଜ ନାନୀ କହିଲା ହଇଲୋ, ତୋର କଣହୋଇଛି କି ? ଆଖି ମନ୍ଥୁଛୁ । —"ନାଇମ କିଛି ନୁହେଁ । କଣ ଗୋଟାଏ ଉଡାପୋକ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସରସୀ ବୁକୁରେ କଇଁ ଫୁଲର ଭାବ-ବିହ୍ୱଳ ନୂଆରୂପକୁ ଚାହିଁ ମେଘ କୋଳରେ ଥାଇ ଚାନ୍ଦ ଅଖିଠାରି ଡାକୁଛି; ପ୍ରିୟାଗୋ ମୋର; ଭ୍ରମର ପାଖେ, ଯାଇ ଚୁମ୍ବିବ ନିଶାବକାଶେ । ଏହୁପର

ଯବେ ତୁହେଁ ତୁହ୍ମଙ୍କ ପ୍ରେମରେ ରହ, ଇଏ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକାର କରୁଥାଏ । ସିଏ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରେମ ଚାହାଣିରେ ଚାହୁଁଥାଏ ।

ସୁଲୋଚନା ଜଳଖିଆ ଖାଇସାରି ଡାକିଲା—ଲିଲି; କୋଠା ଉପରକୁ ଯିବା ଆ ।

ଲିଲି କହିଲା—ମୁଁ ଯିବି ନାହିଁ, ସାର୍ ଏଇକ୍ଷଣି ଆସିବେ ମୋର ଅଙ୍କ କଷା ହୋଇନି ।

ସୁଲୋଚନା ତାହାକୁ କିଛି ନକହି ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା ଛାତଉପରେ, ଏକର ସେକର ହୋଇ, ସରୋଜ ଥିବା ଘରଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ତାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ଖାଲି ସେ ଖଞ୍ଜାଟିରେ ଲ୍ୟାମ୍ପଟି ଜଳୁଥାଏ ।

ଘଣ୍ଟା ପାଞ୍ଚ ନିକଟରେ ମଟର ଆସି ରହିଲା । ଲିଲି ଦୌଡ଼ିଆସି ଡାକିଲା—ନାନୀ—ଶିଘ୍ର ଚାଲିଆ । ବାପା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଇଲେଣି । ସେ ଦିନ ଛାତ ଉପରକୁ ଯିବାକୁ ପରା ମନା କରିଥିଲେ ? ସୁଲୋଚନା ଚଞ୍ଚଳ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ।

ଚୁପହୋଇ ପଢାଘରେ ବସି ଖାତାଗୁଡ଼ିକ ଏପଟ ସେପଟ ନେଉଟାଉ ଥାଏ । ମନଟା ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ଆଉ କନ କନ ହେଉଥାଏ । ମନରେ କେବଳ ସରୋଜ ଏକମାତ୍ର ଭାବନା ତାର । ଡଗାଟାଏ ଅଜଣା ସୁଖ ଆଶାରେ ଛଟର ପଟର ହେଉଥାଏ, ଆଉ ଭଲ ପାଇବା ବାଟରେ ବାଟୋଇ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଛାତି ଭିତରଟା ଉଲସି ଉଠୁଥାଏ । କଅଁଳ ଛନ ଛନ ନୂଆଦେହ ଆଉ ନୂଆ ମନରେ ଯେତେବେଳେ ବସନ୍ତ ମଳୟର ପରଶ ଲାଗେ, ସେତେ ମନରେ ଜାଗେ ମାଦକମୋହ । ଆଉ ସେ ମାଦକ ଅନ୍ୟଠୁ ପାଇବାକୁ ମନରେ ଆଲିଙ୍ଗନ ଚୁମ୍ବନ ଆଶା ଥାଏ । ସେ ସମୟରେ ଯୁବକ ହେଉ କି ଯୁବତୀ ହେଉ, କାଉଁସି ପରଶ ପାଇଲେ ମନ

ଭିତରେ କେତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସେ । ଆଉ ଆସେ ସଫଳ ମିଳନର ଆଶା । ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇବା ଖୁବ୍ ସୁଖ ଦାୟକ ।

ସୁଲୋଚନା ବସିଥାଏ ସେମିତ । ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ସ୍ୱପ୍ନମୟ ଭାବରେ ବିଭୋର । ଖଣ୍ଡେ ରଚନା ଖାତାକୁ ଧରି ଚାହିଁ ରହିଲା ଏକ ଲୟରେ । ଭାବୁଥାଏ ଚିଠି ଦେଇ ନଥିଲି ବୋଲିତ, ଏତେ କଥା ଆଉ ଚିଠି ଖଣ୍ଡକରେ ଲେଖିଥିଲି । ଚିଠି ପଠାଇଲି ନାହିଁ କିଆଁ ? ଭାବିଲା ଯାଉଛି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖି ପଠେଇବ ନିଜ ହାତରେ । କଣ ଲେଖିବ ବୋଲି ଭାବୁଛି । ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଲେଖିଲା ତମ ଚିଠି କାହିଁ ? ହାତ ଅଟକିଗଲା । ନାରୀ ସୁଲଭ ଲଜ୍ଜା ତାକୁ ଘେରିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବି ସରମ ଲାଗିଲା ତାକୁ । କିସ ପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଚିଠି ଲେଖିବ । ସେ ଭାବିବେ କଣ ? ଆଗ ସେ ଚିଠି ଲେଖି ପଠାନ୍ତୁ । ତେବେ ଯାଇଁ ସିନା । ଏଇଗୁଡ଼ା ଭାବି କାଗଜ ଖଣ୍ଡ ଗାରଉଛି । ସେତେ-ବେଳକୁ ଲିଲି, ପଶିଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ । କହିଲା, ନାନୀ ଏ ଖାଇବୁ । ଚିଠି କାହା ପାଖକୁ ଲେଖୁଛୁ କି ? ସରୋଜ ଭାଇ ପାଖକୁ । ନା ? ସୁଲୋଚନା ତା ପାଟି ବୁଜି ଧରି କହିଲା ଫାଜିଲ, କେତେ ପାଟି ତୁ କରୁଛୁ ମ । କିଏ ଶୁଣିବ ? ଲିଲି ଚମକିଲା ପରି ଚାରିଆଡକୁ ଚାହିଁଲା, କାଳେ କିଏ ଶୁଣିଲା କି ! ତାପରେ ସୁଲୋଚନା ରଚନା ଖାତାଟି ବନ୍ଦ ତଳେ ଥୋଇ ଦେଲା । ଲିଲିକୁ କୋଳକୁ ଅଉଜେଇ ନେଇ ଚୁପ୍ କରି ପଚାରିଲା, ଆଲୋ, ସରୋଜ ଭାଇ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲୁ କି ? ସେଦିନାରେ ଲିଲି କହିଲା ଯାଇଥିଲି ଯେ, ସେ ଦୁଆର କିଳି ଦେଇଥିଲେ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ଚୁପ୍ କରି ଚାହିଁଲି ଯେ, ସେ କଣ ଲେଖୁଥିଲେ । ଟିକଏ ଠିଆହୋଇ ଚାଲିଆସିଲି ସେଠୁ । ସେ ତଢା ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖୁଥିବେ ? ନୁହଁ ନାନୀ ?

ସୁଲୋଚନା ଆନନ୍ଦରେ ତା ଗାଲରେ ଗୋଟିଏ ସନ୍ଧୁଚୁମ୍ବା ମାରି କହିଲା—ଝୁଣ୍ଟ, ସବୁବେଳେ ସେମିତି କହୁଥିବୁ କିଏ ଶୁଣିବ, ଆଜି ବାକି ରହିବ । ଚାଲେ ଚାଲେ ଖାଇବାକୁ ଯିବା । ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ ସେତେବେଳେ ଘରଆଡେ ସୁଲୋଚନାର ଭୋକ ଆଦୌ ନଥାଏ । ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ବି ନ ଥାଏ । ଅଳ୍ପ ଦିଟା ଭାତ ଖାଇ-ଦେଇ ହାତ ଧୋଇ ସାରି ମୀନାକୁ ପଚାରିଲା—ମୀନା, କେଉଁଠି ଶୋଇବୁ, ମୋ ପାଖରେ ନା ତଳ ନାନୀ ପାଖରେ ଶୋଇବୁ ? ମୀନା କହିଲା—ତୋ ପାଖରେ ଶୋଇବି ନାନୀ ।

× × ×

ରାତି ପ୍ରାୟ ଦଶଟା ହେବ । ଚାକର ପ୍ରକାଶ ଘମାଘୋଟ ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି । ଏତେ ବଡ଼ ତିନି ମହଲା କୋଠା ଶୁନଶାନ ରାସ୍ତାରେ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ଜଳୁଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ଅଲସିଆନ କୁକୁର ଭୁକିବାରୁ ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭଙ୍ଗ କରୁଛି । ସବୁଦିନ ଭଳି ସୁଲୋଚନା ନଟା ବେଳକୁ ଶୋଇ ପଡେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତା ଆଖିକୁ ନିଦ ଆସୁନାହିଁ । ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ଗଡି ଦଶଟା ବାଜିଲା, ତଥାପି ତା ଆଖିକୁ ନିଦ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର କୃପା ହେଲାନି । ଦେହଟା ଗୁଲୁଗୁଲୁ ଗରମ ଲାଗୁଥାଏ । ଛାତି ଭିତରଟାରେ ଦମାଦମ ପଡୁଥାଏ ଉଠୁଥାଏ । ଆଜି ଭାବିବାର ଯେଉଁ ସୀମା ତାହାକୁ ସେ ଟପି ଯାଇଥାଏ । ବାହାରକୁ ଆସିଲା । ଥଣ୍ଡା ଲାଗିଲେ ଦେହ ଭଲ ଲାଗିବ ବୋଲି ।

ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ହବ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସିଲା । ଏତେ ରାତିରେ ତଳ ନାନୀ କି ବୋଉ ହେଉକି କିଏ ବାହାରକୁ ଉଠିଲେ ତାକୁ ଦେଖି କାଳେ କଣ ଭାବିବେ, ଏଇ ଭୟରେ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଝରକାଟା ଖୋଲି ଦେଇ ବିଛଣାରେ ଯାଇଁ ବସିଲା

ମନଟା ଛଟପଟ, ଛାତି ଭିତରଟା ଫାଙ୍କା ବୋଧ ବି ଲାଗୁଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ତା ମନରେ କଣ ଖିଆଲ ପଶିଲା ସେ ଜାଣେ ଯାଇ ଲିଲିକୁ ଅଣ୍ଡାଳି ପକାଇଲା । ବିଚାରି ଲିଲି ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇ ଯାଇଛି । ସୋର ଶବଦ କିଛି ନାହିଁ । ତହୁଁ ସେ ତା ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଫରଚା ହେଲାଣି, ପ୍ରାଚୀରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ଟୋପା ପିନ୍ଧି ବେଶ ଭୂଷଣ ହୋଇ, ସୂର୍ଯ୍ୟ-ଦେବଙ୍କୁ ବରଣମାଳ ଦେବ ବୋଲି ଚାହିଁ ବସିଥାଏ । ସେଥି-ଯୋଗୁ ଆକାଶ ତମାମ ବିହଙ୍ଗମମାନେ କରତାଳୀ ହେଲେଣି । ବରବେଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ବାହାରିଲାକ୍ଷଣି ମଙ୍ଗଳ ଗାନରେ ଚହଳ ପକାଉଥାନ୍ତି । ଅଟକୁ ତ ରଜନୀ ରାଣୀ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ । ଆଲୁଅ ତାପରେ ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ବିସ୍ତାର ହୋଇଗଲା । ଲୋକ-ଗହଳରେ ରାସ୍ତାଘାଟ ଭରପୂର ହୋଇଗଲା । ରେଲଟା ବି ଏତେବେଳେ କେଉଁଠି ଥିଲା । ମହାନଦୀ ପୋଲ ଉପରେ ଶଙ୍ଖ ଫୁଙ୍କି ଫୁଙ୍କିକା ଆସିଲା ଭିଡ । ସେଥିରୁ ଯେତେକ ଯାତ୍ରୀ ଥିଲେ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲେ । ଆଉ ପନ୍ଦର କୋଡ଼ିଏଟା ଅଧାଡୁଆ, ଟୋକା ଆଉ ବୁଢ଼ୀ ପଦ୍ମପତ୍ର, ଶାଳପତ୍ରର ଭାର ବହି ବୁଲୁଥାନ୍ତି । ଦାନ୍ତକାଠି ଗୋଛାଏ ଲେଖା ମୁଣ୍ଡେଇ କରି; ଦି ଗୁଡ଼ଟା ସଜାଡ଼ିଣି ବାଡ଼ଣି ହିଁଅ ବି ଚାଲିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ । ଡାକୁ ଥାନ୍ତି ଦାନ୍ତ କାଠି ନବ ଦାନ୍ତ କାଠି । ମୁତୁରି ଦାନ୍ତ କାଠି, ଖଜୁରି ଦାନ୍ତକାଠି ଶାଳୁଅ ଦାନ୍ତକାଠି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଡାକ୍ତର ଭଗବାନ ବାବୁ ଲୋକାଲ୍ ଗାଡ଼ିରୁ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ଆଣିବାକୁ ଟାକ୍ସି ଖଣ୍ଡେ ନେଇ ଷ୍ଟେସନ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରି ଗଲେ ।

ଲିଲି ସକାଳୁ ଉଠୀ ଦେଖିଲା—ସୁଲୋଚନା ନିଦରେ ଶୋଇଛି । ନଡ଼ାଙ୍କି ବାହାରକୁ ଉଠି ଆସିଲା । ତଳ ନାନୀ ଆଉ ବୋଉ ଯାଇଛନ୍ତି ନଈକି ଗାଧୋଇବାକୁ । ଯେଉଁଠୁ ଲିଲି ଦେଖିଲା ଘରେ ବୋଉ କି ତଳ ନାନୀ ନାହାନ୍ତି ପୁଣି; ଆସିଲା ସୁଲୋଚନା ପାଖକୁ । ତାକୁ ହଲାଇ ଦେଇ ଡ଼ାକିଲା ସୁଲୋଚନା ଅଲୋ ଉଠୁ, ଆଜ ପା' ଶନିବାର ସକାଳୁଅ ସ୍କୁଲ । ତୁ କଣ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବୁନୁ କି ?

ସୁଲୋଚନା ନିଦ ମଳମଳ ହୋଇ ଲିଲିକି କହିଲା, ମୋ ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁ ନି । କବାଟଟା ଆଉଜେଇ ଦେ । ଦକ୍‌ଦାର କରନା । କହି ତକିଆ ଉପରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି, ଆଉ ଗୋଟା ବଡ଼ ତକିଆ ଉପରେ ହାତ ଆଉ ଗୋଡ଼ ରଖି ଦେଇ ଶୋଇ ରହିଲା ।

ଲିଲି କଣ କଲା ନା—କବାଟ ଟା ଦରଆଉଜାକର ଫୁଲ ରାଙ୍ଗ ଡ଼ାଳି ଧରି ଚାଲିଲା ଫୁଲ ଆଣିବାକୁ । ତାର ତ ନିଇତି ଏଇ ପେଶା ।

ସରୋଜ ସେତେବେଳକୁ ଗାଧୋଇସାରି ଦେନ ଘୋର ପିନ୍ଧୁ ଥାଏ । ଲିଲିକି ଦେଖି ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରରେ ଡ଼ାକିଲା ଲିଲି । ଲିଲି ନଶୁଣିଲା ପରି ଚାଲିଗଲା ଚମ୍ପା ଗଛ ମୂଳକୁ । ଫୁଲ ତୋଳି ସାରି, ପଚାରିଲା, କାହିଁକି ଡ଼ାକୁଥିଲ କି ? ସରୋଜ ତା ହାତକୁ ଧରି ଘର ଭିତରକୁ ନେଇଗଲା । କହିଲା, ମୁଁ ଡ଼ାକୁଛି ଶୁଣିଲୁ କାହିଁକି ? ଏହା କହି ତାକୁ କୋଳ ଉପରେ ବସାଇ ଗେହ୍ଲାରେ ତା ଗାଲରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଚୁମା ଦେଲା ।

ଲିଲି କହିଲା—ଛାଡ଼ ମୁଁ ଯାଏଁ । ଅଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲେ, ଅଭ କହୁଛ ନାହିଁ; ଖାଲି ଏଇ କଥା । ତହୁଁ ପଚାରିଲା କାଲି

କାହିଁକି ଆସିଲୁ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଭୁଆଡ଼େ କଣ ନଥିଲୁ ଆମ ଘରେ । ଦେଖା ମିଳିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ତୋର ?

ଲିଲି, ସରୋଜର ବେକ ଗୁରୁପଟେ ଦ'ହାତ ଛନ୍ଦ ଦେଇ କହିଲା, ଭୁଲିନାମ ସେକଥା । ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ଆସିଥିଲି ଯେ, ଶୋର-ଶବ୍ଦ ନ ଥିଲାତ ଆମର, ଭିତରେ ବସି କଣ ଲେଖୁଥିଲ ଚିଠି କି ପଦ୍ୟ । ନା ? କେତେ ଅପେକ୍ଷା କଲି ଜମା କବାଟ ଫିଟାଇଲ ନି । ଆଉ କହୁଛ କ'ଣ ନା, ଆମେସବୁ ଘରେ ନଥିଲୁ । ଅହୋ ଲୋ ! ଫେଣେ ଆଜ୍ଞା ମୋର କାଇଲୁ ଦେଉଛନା । କହୁଲ ଭଲା, କାହାର ଭୁଲ୍ ? ଆଗୁ ରହିଥାଅ, ଯାହା ଲେଖୁଥିଲ କାଲି ସଞ୍ଜବେଳେ ମୁଁ ସବୁ ଦେଖିଛି ଯେ, ସେ ଚିଠି ମୋତେ ଯଦ ଦେବ; ମୁଁ ଟିକି ଟିକି କରି ଛିଣ୍ଡାଇ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବି ଯେ ପବନରେ ଉଡିଯିବ ।

ସରୋଜ କହିଲା—ହଉ ହଉ ସେତିକି ରଗିଥା ତୋ ରଙ୍ଗ ଓଠର କଥା ଆଉ ରଙ୍ଗ ଆଖି ମୁଁ ସବୁ ଦେଖିପାରୁଛି । ଆ ଜଳଖିଆ ଖାଇବୁ । ରାତିରେ ମୁଁ ବଜାରରୁ ସେଉ ଗାଣ୍ଠିଆ, ପେଡା ମଗେଇଥିଲି । ଲିଲି, ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନାହିଁ କଲା—କହିଲା—ମୁଁ ପଶି ଗାଧୋଇ ନାହିଁ ।

—ସେଥି ଭୁଆଡ଼ିକା କଥା ମ । ମଣିଷ ନ ଗାଧୋଇଲେ ଯେ ଖାଇବ ନାହିଁ ଏଧା କେଉଁ ପାଠଲୁ ଦାଢିଆ ପଣ୍ଡିତ ଆସେ କହିଛନ୍ତି ମ ? ଏହା କହି ପେଡାଟିଏ ତା ମୁହଁରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଲା । ସେଇଠୁ ଲିଲି ସେଉ ଗାଣ୍ଠିଆ ଖାଇଲା, ଖାଇସାରି କହିଲା, ସରୋଜ ଭାଇ ମୁଁ ଯାଉଛି ସ୍କୁଲ୍ ବେଳା ଡେରି ହୋଇଯିବ ।

ସରୋଜ କହିଲା ଠିକ୍ ତ ଏଇ ନେ କହି ଜାମାର ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ବାହାର କରି ଲିଲି ହାତରେ ଦେଲା । —ନାନୀକୁ ଦେବୁ । ଆଉ କାହାରକୁ ଦେଖେଇବୁ ନାହିଁ ।

—ହୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ଯେ, ଏଇଥି ପାଇଁ ମୋତେ । ପେଡା ଖୋଇ ଦେଇଥିଲ, ଲାଞ୍ଚ ଦେଇ ଗୁଞ୍ଚ ପଠାଉଛ ନା ? ଚିଠି ତ ଯମାରୁ ଦେବି ନା ।

ସରୋଜ କହିଲା ତତେ ମୋ' ରାଣ, ଲିଲି ଚିଠି ଖଣ୍ଡି ଖୁବ ହୁସିଆରରେ ଲୁଚେଇକରି ନେଇ ଚାଲିଗଲା, ଫୁଲ ଡାଲିକୁ ଧରି । ବୋଉ ଆଉ ଘରେ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ, ଡାକିଲେ ଲିଲିକୁ । ଅଲେ ଲିଲି, ପୂଜାଘର ଜଳଖିଆ ଛୁଅଇକରି ସାରିଲଣି ଖାଇବୁ ଯା । ଲିଲି ରୋଷାଇ ଘର ଆଡେ ଚାଲିଗଲା । ପୂଜାଘରୁ ଜଳଖିଆ ଧରି ଖାଇ ଖାଇ ଚାଲି ଆସିଲା ସୁଲୋଚନା ପାଖକୁ । ତା କତରେ ବସି ପଡ଼ି କହିଲା, ନାନୀ ତୁ ଖାଇ ସାରିଲଣି ? ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ହିଁ । ଲିଲି ମହନ ଭୋଗ ପାଟିରେ ପୁରେଇ ଚୁପ୍ କରି କହିଲା—ନାନୀ, ତୋର ଗୋଟାଏ ଭଲ ଜିନିଷ ଆସିଛି । ମତେ କଣ ଦେବୁ କହ ? ସୁଲୋଚନା, ଲିଲି ପିଠି ଆଉଁଶି କହିଲା—ଦେ ମୁଁ ତତେ ଗୋଟିଏ, ଅଠଣି ଦେବି ।

ଲିଲି ଟିକିଏ ଅଭିମାନ କଲାପରି କହିଲା—ହୁଁ, ତୁ ତ ମୋତେ ଠକୁଛୁ । ସେଥର ପରି କହିଥିଲୁ ମନିବେଗ ଦେବୁ ବୋଲି, କାହିଁ ଦେଲୁ ନାହିଁ ତ । ଫେରେ ଆଜି ମୋତେ ଭୁଲାଇ ଦେଉଛୁ ନା ? ସୁଲୋଚନା ସୁଟ୍କେଶ ଖୋଲି ଗୋଟିଏ ଅଠଣି ଲିଲି ହାତକୁ ଦେଲା । ଲିଲି, ଖୁସିହୋଇ କହିଲା ମୋ ଜାମାରେ ଅଛି । ସୁଲୋଚନା, ଲିଲି ଜାମାରୁ ଚିଠିଟି ନେଇ ଆଗ୍ରହରେ ପଢିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସ୍ନେହର ସୁଲୋଚନା,

ତୁମ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିବି ବୋଲି ଦିନରାତି ଯେ କେତେ ଭାବନା କରେ, ଆଜି କଲମଧରି ଲେଖେ, ତାହା ତମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ କାହିଁ ।

ତୁମକୁ ଦେଖିଲା ଦିନୁ ମୋ ମନ ଆଉ ମୋ ଅଧୀନରେ ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଖୋଜି ବୁଲୁଛି ତୁମକୁ । ଆଉ ତୁମ ନିକଟକୁ ଚିଠି ଲେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ କେତେଥର କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ମନ ମୋର ଦବି ଯାଏ । କାରଣ କାଲେ କେଉଁ କଥା, ନଲେଖି ତୁମେ ଯଦି ମୋତେ ଖରାପ ବୋଲି ଭାବି ପାର । ଚିଠି ଲେଖେ, କିନ୍ତୁ ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ ଅଟକି ଯାଏ ଘୁଏଁ ଘୁଏଁ । ସେଟା ଫାଉଣ୍ଟେନ୍‌ର ଦୋଷ, କି ମୋ ମନର ଦୁର୍ବଳ ତାହା କହି ମୁଁ ବୁଝିପାରେ ନା । ଆଜ ମନ ଖୋଲି ଲେଖିବାକୁ, ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଡ଼ର ମାଡେ । ଭାବେ—କେଉଁ କଥା ତୁମ ପାଖକୁ ଲେଖିବି, ତାହା ଆଗ ଲେଖିବି କି ପରେ ଲେଖିବି । ସେହି; ମୁଁ ଇଚ୍ଛାକରେ ତୁମ ସୁନ୍ଦର ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ମୋ ଚକ୍ଷୁ ସଙ୍ଗରେ ମିଳିକରି ରହନ୍ତା । ଆଉ ତୁମେ ମୋ ନିକଟରେ ସର୍ବଦା ବସିଥାନ୍ତ ହସ ଖୁସିରେ ଗପସପ ହୁଅନ୍ତେ । ଏମିତି ଏମିତି କେତେ କଥା ଯାହାକି ଏ ସାମାନ୍ୟ କାଗଜ ଖଣ୍ଡରେ ଲେଖିବାକୁ ଯାଗାନାହିଁ । ତୁମର ସେ ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟି ଦେଖିଲା ଦିନୁ ମୁଁ ପାଗଳ ହୋଇଛି । ତୁମ ଢଳ ଢଳ ଉସାଣିଆ ଆଖି ଦୁଇଟି ସବୁବେଳେ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଦିଶି ଯାଉଛି । ଆଉ ତୁମ ବ୍ୟତୀତ ମୁଁ ଅନ୍ୟ କିଛି କାମନା କରେନା । ତୁମକୁ ଭାବି ଭାବି କେତେ ରାତି ଯେ ବିତାଇଛି ଅନିଦ୍ରା ଭାବରେ, ତାହା ମୁଁ କେବଳ ଯାଣେ ଆଉ ଜାଣନ୍ତି ଏକା ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ । ଆଉ ସେ ସମୟରେ ମୁଁ କିଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ

ଥାଏ, ତାହା ଦେଖିଛନ୍ତି ଏଇ ଘରର ଟେବୁଲଚୌକି କାଗଜପତ୍ର। ଆଉ ଅନ୍ଧକାର ଘଡ଼ିରେ ଲଣ୍ଠନ୍‌ଟି ଦକ୍ ଦକ୍ ହୋଇ ଜଳୁଥାଏ ସେଇ କେବଳ ମୂକ ସାକ୍ଷୀ । ଶେଷରେ ମୋର ଏତିକି ମିନତି ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ ଭଲ ପାଉଥାଅ, ତାହା ହେଲେ ମୋତେ କେଉଁଠି ଥରେ ଦେଖାଦିଅ । ଆଜି ତୁମର ମୋର ଆଖିର ଦେଖାରେ ଆଜି ଚିଠି ଦିଆନିଆରେ ମୁଁ ଅସ୍ଥିର ହୋଇପାରୁନି । ତୁମକୁ ମୁଁ ଅନ୍ତରର ସହିତ କେତେ ଭଲପାଏ ! ତାହା ତୁମେ ଜାଣିବ କାହୁଁ । ତୁମପାଇଁ ଯେ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ଚାତକ ମେଘକୁ ଚାହିଁଲା ପରି ଚାହିଁ ରହିଛି, କେଉଁଠି ଦେଖାହେବ ଆରଚିଠିରେ ଲେଖି ପଠାଇବ । ଲିଲି ହାତରେ ଏ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଦେଲି । ଶେଷରେ ଚୁମ୍ବନ ନେବ ।। ଇତି ।

ତୁମର—ମୁଁ

ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଏକ ନିଶ୍ୱାସରେ ପଢିସାରିଲା ପରେ ପୁଣି ଥରେ ମୂଳରୁ ପଢିଲା । ଯେତିକି ପଢୁଥାଏ, ସେତିକି ଆନନ୍ଦ ହେଉଥାଏ, ସେତେବେଳକୁ ଲିଲି ହସ୍ତାକ୍ଷର ଲେଖୁଥାଏ । ହସ୍ତାକ୍ଷର ଲେଖି-ସାରି, ଗଣିତରୁ ୫ମ ଅଧ୍ୟାୟରୁ ୨୧ । ୨୨ ନମ୍ବର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଉତାରୁଛି, ଏହି ସମୟରେ ବାହାରେ ମଟରରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଘରକୁ ଆସିଲେ ଡାକ୍ତର ବାବୁ । ବାପା ଆସିଲେଣି ଏ କଥା ସୁଲୋଚନାର ଖିଆଲ ନଥାଏ, ଲିଲି କହିଲା, "ଦେଇ କଣ କରୁଛୁକି, ହେଇ ପରା ବାପା ଆସିଲେଣି ତଳ ଘଞ୍ଜାରେ ସେ କାହା ସଙ୍ଗରେ କଥାଭାଷା ହେଉଛନ୍ତି । ଏକଥା ଶୁଣି ସୁଲୋଚନା ସେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ନିଜ ହାତ ବାକ୍‌ସରେ ଥୋଇଦେଲା । ଅଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ କହିଟା ଖୋଲି ଖାଲି ନିଜକୁ ସେଥିରେ ଅଣି ରଖିଥାଏ ।

ଧ୍ୟାନ ଥାଏ ସେ ଚିଠିରେ, କଣ ଆଜି ଲେଖି ପଠାଇବ ସର୍ବେଶ ବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ରାତି ବାର ବାଜିଲା; ସମସ୍ତେ ଖାଇ ପିଇ ଶୋଇଲେଣି । ସୁଲୋଚନା ପାଖରେ ଲିଲି ଶୋଇଛି । ଖାଲି ସୁଲୋଚନା ଆଖିରେ ନିଦ ନାହିଁ । ସେ କଣ କଲ୍ପନା; କବାଟ ବନ୍ଦକରି ସୁଇଚ୍ ଟିପିଲା ହାତ ବାକ୍ସ ଖୋଲି ସେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ପଢ଼ିଲା । କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି, ସେ ଚିଠିଖଣ୍ଡ ଛାତିରେ ଜାକି ଧରିଲା । ଟିକିଏ ବାଦେ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜ ଆଉ କଲମଧରି ଲେଖିଲା ।

ମୋର ଶୋଇବା ଘର
ସମୟ ରାତି ବାର ବାଜି ଦଶ ମିନିଟ୍

ପ୍ରିୟତମ

ତୁମ ଚିଠି ପଢ଼ି ମୁଁ ଏତେ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ଯାଇଛି ଯେ ଯେତେ ପଢ଼ିଲେ, ସେଥିରୁ ମନ ଛାଡ଼ୁନି, ବର୍ତ୍ତମାନ ରାତି କେତେ ହେଲାଣି ଜାଣି ପାରୁଥିବ । ଆଜି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଯେ କି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି ମଧ୍ୟ ଜାଣି ପାରୁଥିବ, ଲିଲି ମୋ ନିକଟରେ ଶୋଇଛି, ମୁଁ କେବଳ ଅନିଦ୍ରା ରହି ଆପଣଙ୍କ ନିକଟକୁ ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡ ଲେଖୁଛି । ଭଗବାନ ଭରସା, ଆଉ ଆପଣ ଚିଠିରେ ମୋ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗକୁ ସୁନ୍ଦର ରୂପେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ସବୁ ଭୁଲ, ମୁଁ ଭାବୁଛି ମୋ ଭଳି ଅସୁନ୍ଦରୀ ଜଗତରେ ପ୍ରାପ୍ତ ନଥିବେ । ଚିଠିରେ ଆପଣ ଲେଖିଛନ୍ତି ମୁଁ ଦେଖା ଦେବି କେଉଁଠି ବୋଲି ? କେଉଁଠି ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ଦେଖା ହୋଇପାରିବି, ସେ କଥା ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନି । ମୁଁ କଣ ଏତେ କଥା ଜାଣେ, ତେଣୁ ମୋତେ ଭୟ ଲାଗୁଛି, ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା ହେବାକୁ । କେବଳ ଏଇ ମୋ ଶୋଇବା

ଘରଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ସାହାସ କୁଳଉ ନାହିଁ । ମୋ ଶୋଇବା ଘରକୁ ଅପଣ ମଧ୍ୟ କିପରି ଆସିବେ ସେ କଥା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଭାବୁଛି । ଅର ବୁଧବାର ଦିନ ବାପା ଯିବେ ପୁରୀ । ସେଠାରେ ପ୍ରାୟ ଗୁରୁଦିନ ରହିବେ । ସେଇ ଟାଇମ କେବଳ ସୁବିଧା । ହେଲେ କଣ ହେବ, ଘରେ ଯେ ଗୃହର ପୁହାଗି, ମୋ ଉପରେ ବଡ଼ ଡ଼ରୁଣି । ଅଉ ମା' ଅଛନ୍ତି ଏଠାକୁ ଅପଣ ଅସିବା ମଧ୍ୟ ସୁବିଧା ନୁହେଁ, କଣ କିପରି ଭାବେ ଅସେବେ, ତାହା ମୁଁ କିଛି ଭାବି ପାରୁ-ନାହିଁ । ସତେ ଅପଣଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଭେଟ ହେବ ? ମା କାଳିଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ସୁମରଣା କରୁଛି, ମା କାଳି ସାହା ଭରସା ହୋଇ ଯାହା କରିବେ । ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛା, ଅପଣଙ୍କ ସହିତ ମୋର କେଉଁ-ସ୍ଥାନରେ ସାକ୍ଷାତ ହେବ ତାର ସବୁ ସୁବିଧା ତୁମେ ବୁଝି ଲେଖିବ

ଏତିକିରେ ଚିଠି ଶେଷ କଲି ।

ଅପଣଙ୍କ

ସ୍ନେହର

ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଭାଙ୍ଗି ଭୁଙ୍ଗି ତକିଆ ତଳେ ରଖି ସୁଇଚ୍ ଅଫ୍ କରି ସୁଲୋଚନା ଶୋଇଲା ଦୁଆର ଦେଇ ।

× × ×

ତହିଁ ଆର ଦିନ ବଡ଼ ସକାଳୁ ଲିଲି ଆଗ ଉଠି ଉଠାଇଦେଲା ସୁଲୋଚନାକୁ । ସୁଲୋଚନା ନିଦ ଗର ଗର ହୋଇ ଉଠିଲା ଆଖି ମଳି ମଳିକା । ଅଳସ ଭାଙ୍ଗୁ ଭାଙ୍ଗୁ ମନେ ପଡିଲା ତକିଆ ତଳେ ଚିଠିଟା ଲେଖି ରଖିଥିଲା । ତା ପରେ ଲିଲିକୁ ଚୁପକରି କହିଲା, "ଲିଲି ନେଇ ଯା ଏ ଚିଠିଟା ଦେବୁ ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କୁ । ଲିଲି ଚିଠିଟା ବ୍ଲାଉଜ ଭିତରେ ରଖି ରଖି ଫୁଲ ଡାଲଟି ଧରି ଚାଲିଗଲା ।

ବଡ଼ ସକାଳୁ ଲିଲି ଫୁଲଗଛ ନୁଆଇଁ ଦେଇ କଣ୍ଟି ଫୁଲ ତୋଳିଲା, ତୋଳି ସାରି ଫୁଲ ଡାଲାଟି ଧରି ଚାଲିଗଲା ସରୋଜଙ୍କ ଘର ଦୁଆର ମୁହଁକୁ । ସରୋଜ ସେତେବେଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ କେମିତି ସକାଳ ପାହିଲେ ଲିଲିକୁ ଦେଖି ତାଠୁ ଚିଠି ପାଇବା ନିମନ୍ତେ । ସେହି ଟାଇମ୍‌ରେ ଲିଲି ଦେଲା ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ସରୋଜ ହାତକୁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଦେଇ ସାରି କହିଲା, ସରୋଜ ବାବୁ ତୁମେତ ରୋଜ ସକାଳୁ ଉଠ, ଆଜ କାହିଁକି ଏତେ ଡେରିହେଲାଣି ଶୋଇଛ, ସେତେବେଳକୁ ସେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଖୋଲି ସାରି ପଢୁଥାଏ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପଢି ସାରି ତାର ମନ ଦିଲ୍‌ଖୁସ୍ ଲଡୁ ଖାଇଲେ ଯେପରି ହୁଏ ସେପରି ହୋଇଗଲା ।

ଲିଲିକୁ କହିଲା, "ଲିଲି ତୁ ଜାଣିଛୁନା ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ତତେ ସପନ ଦେଖୁଥିଲି । ଭାରି ମଜାର ସପନ, ସେଇ ଯୋଗୁ ମୋର ଉଠୁ ଉଠୁ ଡେରି ହୋଇଗଲା ।

ଲିଲି କହିଲା, ମୋତେ କଣ ଦେଖୁନାହିଁ ଯେ ସପନରେ ଦେଖିଲ, ଏ ସବୁ ମିଛ କଥା ।

ନାଇଲେ ଲିଲି, ଯମାରୁ ମିଛ ନୁହେଁ ଶୁଣିବୁ ସେଇଠୁ ଲିଲି କହିଲା କଣ କୁହ, ସେଇଠୁ ସେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ମୁଁ ଶୋଇଛି, କେତେବେଳେ ଜାଣିନି, ତୁ କଣ କରିଛୁନା ଫୁଲ ଡାଲାଟି ଧରି ଫୁଲ ତୋଳିବାକୁ ଆସିଛୁ । କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଫୁଲ ତୋଳି ଡାଲାରେ ରଖିଲୁଣି । ଏଇ ସମୟରେ ମୁଁ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲି ତୋ ପାଖରେ । ମୋତେ ଦେଖି ତୁ ଗୋଟି ହୁଙ୍କା ଲାଜରେ ବୁଡି ଗଲୁଣି । ମୁଁ ତୋର ଦ' ହାତକୁ ଏମିତି ଭାବରେ

ଧରନ୍ତୁ, କହି ସରେଶ ଲଲ୍‌ର ଦ ହାତକୁ ଧରି ପକେଇଲା, ତାକୁ କୋଳ ଉପରକୁ ଟାଣି ଆଣି କହିଲା,ତୁ ଏବେ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥାଉ, ମୁଁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ତୋତେ ଧରିଥାଏ । ଏହା କହି ଅସ୍ତେ ଲଲ୍ ଗାଲ୍ ଉପରେ ସରେଶ ମୁହଁ ରଖିଲା । ଥାଉ ଥାଉ ତୁମ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବା ତାହାହୁଏ, ଲଲ୍ କହିଲା ବିରକ୍ତ ହୋଇ । ମୁଁ ଯାଉଛି; ସରେଶଙ୍କ ଭାଇ ।

ସରେଶ କହିଲା ଏଇ ନେଇଯା ଏଇ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ, ଦେବୁ ତୋ ନାନୀକୁ । ଏହା କହି, ରାଇଟିଂ ପ୍ୟାଡ୍‌ରୁ ଖଣ୍ଡେ ଇଲ୍ କାଗଜ ରେ ଲେଖିକରି, ଦେଲା ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି । ଲଲ୍ ସେ ଚିଠି ନେଇ ଓ ଫୁଲ୍ ଡାଲା ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସରେଶ ଚିଠିଖଣ୍ଡି ପଢ଼ିସାରି ଆନନ୍ଦରେ ତା ମନ ମସଗୁଲ୍ ହୋଇଗଲା । ଅଫିସରୁ ସେ ଦିନ ଦରମା ଆଣି; ଫୂର୍ତ୍ତି ମନରେ କାଳି ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ସେ ଘିଅ ଦୀପ ଓ ଫୁଲ୍ ମାଳ କିଣି ପୂଜାରୀକୁ ଦେଲା । ସେଥିରେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ନେଇ ମା କାଳୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଭୋଗ ଲଗାଇ ବାଳଗୀଲା କରାଇଲା । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ ହୋଇ ମା'ଙ୍କ ସ୍ତବ ଗାନକରି କହିଲା । ତୁଇ ମୋର ଆଶା ଭରସା, ତୁଇ ଯାହା କରିବୁ । ଏପରି ଭାବରେ ମା' କାଳୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଜଣାଇ, ଧଣ୍ଡା ପାଦୁକ ପାଇ ସେଠାରୁ ଆସିଲା । ସାଇକେଲ୍ ରେକ୍‌ସାରେ ବସି, ଚାଲିଲା କଟକ ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ପାଖକୁ । କଟକ ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ସେଠାରେ ଲଡୁ ; ରସଗୋଲା, ପେଡ଼ା, ସନ୍ଦେଶ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଖରିଦ କରି ଅଗ ଭୋଗ କରାଇଲା । ଚମ୍ପା ଫୁଲର ଗଜରାହାର କଟକଚଣ୍ଡୀଙ୍କୁ ପିନ୍ଧାଇବା ନିମନ୍ତେ ପୂଜାରୀକୁ ଦେଲା । ଘିଅ ଦୀପଟିଏ ଜଳାଇଲା ।

ମାନସିକ କଲି ମା ଜଗତ ଜନନୀ, ମା କଟକ ଚଣ୍ଡୀ, ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନକଥା ଜାଣୁ । ମୋ ମନ ବେଦନା ତୋତେ କଣ ଅଜଣା ଅଛି ଲୋ ମା··

ଓଁ ଶ୍ରୀ କଟକ ଚଣ୍ଡୀ କଟକ ସହର ମଣ୍ଡି
ଅଟକାଇ ଅଛୁ ଯେତେ ଭୟ
କାଟକ ପୁରେ ମଙ୍ଗଳା ଝଙ୍କଡ଼େ ତୁହି ଶାରଳା
ତୋ ନାମ ସ୍ମରଣେ ସର୍ବ ଜୟ ଗୋ
ମା ଜଗତ ଜନନୀ
କୃପା କରିବ ମୋଠାରେ ପୁଣି ଗୋ ।
ତୋର ନାମ ସ୍ମରି ବଳରାମ ଅନୁଜ କୁମର
ଲଭିଲେ ଯେପରି ରତ୍ନ ନାରୀ
ଅମ୍ବିକା, ସର୍ବାଣୀ, ବାଣୀ, ତୋର କୃପାବଳେ ପୁଣି
ଲଭିବ ତେସନେ ସେହି ଗୋରୀକୁ
ଜାତ ତୋ ସହସ୍ର ନାମ
ମୁଁ ହି ଭଜୁଥିବ ଅବିରାମ ଗୋ ।

ମା ଲୋ ଜଗଦମ୍ବା, ତୁ ମୋର ଭରସା, ତୁଇ ସବୁର ମନ କଥା କେବଳ ବୁଝୁଛୁ । ମା ଲୋ ତୁଇ ମୋ ମନକଥା କଣ ବୁଝିବୁ ନାହିଁ। ଜଗତ ଜନନୀ । ତୋର ଶ୍ରୀ ଚରଣରେ ଶରଣ ଗଲି ।

ମନ୍ଦିରରୁ ଅସିଲା ବେଳେ ବାଟରେ ତାର ପିଲା ଦିନର ପ୍ରିୟ ସାଙ୍ଗ ନବକିଶୋର ସହିତ ଭେଟ ହେଲା । କିଶୋରକୁ, ସରୋଜ କହିଲା, ଅଜି ତୋତେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବାକୁ ହେବ ମୋ ବସାକୁ ।

—କିରେ ମୁଁ ତୋ ବସାକୁ ଗଲେ ତୋର କି ଲାଭ ?

—ମୋର ଲାଭ ଅଛି ଯଥେଷ୍ଟ । ଚାଲରୁ । କଥାରେ ଏକମତ ହୋଇ କିଶୋର କହିଲା ହେଉ, ଯିବ । ଖାଲିଟାରେ ତୋ ବସାରେ ବସିବା କାହିଁକି ? ମୁଁ ମୋ ଗ୍ରାମୋଫନ୍ ଆଉ ରେକର୍ଡ ନେଇ ଯାଉଛି । ତୁ ଆଗରେ ଚାଲେ ।

ସୁରେଶ ବସାରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥିଲା । ଦଶପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ବାଦ୍ ରେକ୍ସାରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା, ନବକିଶୋର ।

ସୁରେଶ କହିଲା, ଯିବୁଟି ବନା, ନେଇଆ ରେକ୍ସାରୁ ଗ୍ରାମୋଫନ ଆଉ ରେକର୍ଡ଼ ଗୁଡ଼ା ।

ଦି ବନ୍ଧୁ ଯାକ ବସିଗଲେ ଯୋଡ଼ିଏ ବେଞ୍ଚରେ । ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଗ୍ରାମୋଫନଟା ରଖିଦେଇ ସୁରେଶ କହିଲା, ଆଗ ପ୍ରସାଦ ପାଇ ସାରିଲେ, ତାପରେ ଯେଉଁ କଥା ।

ପ୍ରସାଦ ଖାଇ ସାରିଲା ପରେ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇ ଦି ଜଣ ସଇଥଲ୍ ହୋଇ ବସିଗଲେ ଚୌକିରେ । ସୁରେଶ—ରେକର୍ଡ଼ ଗୁଡ଼ାକ ଖେଳାଇ ଖେଳାଇ ଗୋଟାଏ ରେକର୍ଡ ଧରି କହିଲା, "ଅଚ୍ଛା ଏଇ ଗୋଟାକ ଲଗାଇ ଶୁଣିବା ।" କିଶୋର କହିଲା, କି ଗାନାରେ ସେଇଟା । —ଲଗା ତ ଆଗେ । କହିଲା ସୁରେଶ ।

ରେକର୍ଡ ଖଣ୍ଡି ରୁମାଲରେ ପୋଛି ଦେଇ, ଗ୍ରାମୋଫନରେ ଲଗାଇଲା କିଶୋର । ରେକର୍ଡ଼ ବାଜିଲା—

"ଖେଳା ଖଞ୍ଜରୀଟ ଦୂରା···
ଖଟାଅ ମୋତେ ତୋ
ବେହରଣି ଫୁଲ ଖଟଣିଲେ
ଦବାନଳ ସଙ୍ଗାତ···ରେ"

ତାଳେ ତାଳେ ରେକର୍ଡ ବାଜି ଚାଲିଲା, ଆଉ ସରୋଜ ତାଳ ଦେଉଥାଏ ତା ଅଙ୍ଗୁଳିର ଟିପ ଗୁଡ଼ିକ ଟେବୁଲ ଉପରେ । ଆନନ୍ଦର ସହିତ ନବକିଶୋର ବି ହାତ ଚୁଟୁକି ମାରୁଥାଏ ।

ସରୋଜର ଘରେ ଗ୍ରାମୋଫୋନ ବାଜିବା, ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଛୋଟ ଘରକୁ ଶୁଭୁଥାଏ । ଗୀତର ମରମ କିଏ ଜାଣୁ କି ନଜାଣୁ, ଏତା ଜାଣି ପାରନ୍ତି ଜଣେ । କିଏ ?

......ମନେ ମନେ ତାକୁ ଭାରି ଲାଜ ଲାଗିଲା । ଲାଜ ଲାଗିଲା ଯେତିକି ହସ ବି ମାଡ଼ିଲା ତା' ଦଶଗୁଣ, ମନରେ ଭାବିଲା, ଏ ଗୀତର ଅର୍ଥ ଦିନେ—ନା ଦିନେ ପଚାରିବ ତାକୁ ।

ରେକର୍ଡ ପରେ ଆଉ ଗୋଟା ରେକର୍ଡ ବାଜୁଥାଏ । ଏମିତ କେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରେକର୍ଡ ବଜା ସରିଲା । ନବକିଶୋର ତା ପକେଟରୁ ପାନ ଡବାଟା କାଢ଼ି ନିଜେ ଖଣ୍ଡେ ପାନ ଖାଇଲା, ଆଉ ଡବାଟା ବଢ଼େଇଦେଲା ସରୋଜ ଆଡ଼କୁ । କହିଲା ହଁ ଅସଲକଥାଟା ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଉଛି । କହିଲୁ କହିଲୁ, ଆଜି କାହିଁକି ତୋ ମନ ଭାରି ଖୁସି ଜଣା ପଡ଼ୁଛି ? କଣ କିଛି ମାଲଟାଲ ପାଇଛୁ କିରେ ଭୋର୍କୁ ? ଆଗରୁ ତ ବାହା ହୋଇ ଅଛୁ । ଆଉ କଣ ସେତେବେଳେ ଏମିତ ଟିକିଏ ପଚାରିବୁ ?

ସରୋଜ ରେକର୍ଡ ଗୁଡ଼ା ଖୋଳରେ ରଖି ଦେଇ ଦେଇ କହିଲା, ଆଜ ନାହିଁ, ଆଉ ଦିନେ କହିବି ତୋତେ । ନବକିଶୋର, ଟିକିଏ ପରେ ଭାବି ହସି ହସି କହିଲା, ଅରେ..., ସେ ଦିନ ଯେଉଁ କଥା କହୁଥିଲୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ପାର୍କରେ ସିମେଣ୍ଟ ବେଞ୍ଚରେ ବସିଥିଲୁ ନା' ଆମେ ଦିଜଣ । ସରୋଜ କହିଲା, "କେଉଁ ଦିନ ତ ମୋର ମନେ ହେଉ ନାହିଁ ।"

"ନବକିଶୋର କହିଲା—ଯେଉଁ ଦିନ ଆମେ ଦି'ଜଣ ଯାଇଥିଲୁ ସିନେମା, ଫେରିଲା ବେଳେ ଆମ ଆଗରେ ରେକ୍ସାରେ ସିଏସବୁ ଯାଉଥିଲେ ।

ଆରେ ହଁ ସେଇଆ, ସରୋଜ କହିଲା ।

—ଠିକଏ ସାବଧାନରେ ଚଳିବାକୁ ହେବ ବୁଝିଲୁ କେତେ-ବେଳେ ଭାଇ କେଉଁ କଥା । ଅଚ୍ଛା ତୁ ଥା, ମୁଁ ଆସୁଛି । ଗଲାବେଳେ କହିଗଲା ନବକିଶୋର, ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫିଷ୍ଟ୍ । ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ତତେ । ଗୁଡ୍ ନାଇଟ୍ ।

ସେତେବେଳକୁ ରାତି ୧୦ଟା ବାଜି ଯାଇଥାଏ । ଗୃହର ଟୋକାଟି କେତେବେଳୁ ଶୋଇଗଲାଣି । ସରୋଜ ଖଟିଆ ଉପରେ ବସି କାଗଜ ଖଣ୍ଡକରେ ଲେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା—

ସ୍ନେହର ସୁଲୋଚନେ !

ତୁମ କୋମଳ ହାତର ଲେଖା ଚିଠିଟି ପାଇ, ମୁଁ ଆଜି ଏତେ ଦୂର ଖୁସି ହୋଇଛି ଯେ ତାହା ଏ ଚିଠିରେ ଲେଖିଲେ ସ୍ଥାନ ଜାଗା ହେବନି । ଏତେଦିନ ଦେଖା ଗୃହାଁ ହେଉଥିଲା ତୁମ ସହିତ, କିନ୍ତୁ ମୋ ମନରେ ଆଶା ନଥିଲା ଯେ, ତୁମେ ଏତେ ମହତ ଆଉ ସରଳ ପ୍ରକୃତ । ତୁମେ ଚିଠି ପଠାଇବାରୁ; ମୁଁ ଆଜି ସେ ସବୁ ବୁଝି ପାରୁଛି । ସୁଲୋଚନା ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ କଥା ପଚାରୁଛି ? ସତରେ ତୁମେ କଣ ମୋତେ ଭଲ ପାଅ ? ମୁଁ ଜାଣୁଛି, ତୁମ ସହିତ ମୋର କଥାଭାଷା ହେବାରେ କେତେ ଅସୁବିଧା । ତଥାପି ଏ ରବିବାର ସହିତ କଥାଭାଷା ହେବା ପାଇଁ ଦେଖା ମିଳିବ ତ ?

ତୁମ ପାଇଁ ଆଜି ମୁଁ କଟକ ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ପାଖରେ, କାଳି-ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଯେ ଜଣେଇଛି ତୁମେ ତା ବୁଝି ପାରିବ କାହିଁ ? କଟକ ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ଦୟାଥିଲେ, ତୁମ ସହିତ

ମୋର ଦେଖାହେବ, ଆଉ ତାଙ୍କର ସୁଦୟାରୁ ତୁମ ପାଦ ଏ ଘରେ ପଡ଼ିବ । ଆଉ ସ୍ୱର ଉଠିବ ଘରଟି । ହସି ଉଠିବ ଏଇ ଦୁଆର; ଝଲସିବ ମୋର ମନ ଆଉ ପ୍ରାଣ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଏ ଦୁନିଆକୁ ଭୁଲିଯିବି । ଭଗବତୀଙ୍କୁ ଡ଼ାକ, ମୋ ମନରେ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି । ତୁମ ମନରେ ଥିଲେ ହେଲା ।

ଛାଲ୍ ଘରରେ ଜଳଖିଆ ଖାଇଲାବେଳେ ତୁମ କଥା ଭାବୁ-ଥାଏ । ମନ ହେଉଥାଏ ତୁମେ ମୋ ପାଖରେ ବସିଥାନ୍ତ; କେତେ ଗପ ସପ ହୁଅନ୍ତେ । ବେଳେ ବେଳେ ତୁମ ପାଟିରେ ମୁଁ ଜଳଖିଆ ଖୋଇ ଦିଅନ୍ତି । ତୁମେ ଯେତେ ନାହିଁନାହିଁ କରୁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା, ବଳାଇ କର ଗେହ୍ଲାରେ ତୁମକୁ ମୋ'ରାଣ ପକାଇ ନିଷ୍ଟୟ ଖୁଆଇ ଦିଅନ୍ତି । ତେଣିକି ଅନ୍ତର କଥା ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ଜାଣନ୍ତି ।

ରାତି ଗୋଟାକ ପରେ ସମସ୍ତେ ଶୋଇଥିବେ ତୁମେ କଣ କରିବ, ଧିର ଧିର ଚାଲି ଆସିବ କବାଟ ଆଉଜେଇ ତୁମ ଘରର । ଛୁଞ୍ଚି ଫୁସିଆର ଥିବ । କବାଟ ଖୋଲିଲା ବେଳେ କି ଆଉଜେଇଲା-ବେଳେ ଯେମିତି ଶବଦ ନ ହୁଏ । ଚାଲି ଆସିବ ତୁମ ବାଡ଼ ପଟକୁ । ଯେଉଁଠି ଫାର୍ଶୀ କୋଳି ଗଛଟା ଅଛି । ସେଇଠି ସୁବିଧା ହେବ । ସେଇଠାକୁ ପାଚେରି ଡେଇଁ ମୁଁ ଯାଇ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବି । ତୁମେ ଆସିଲା ବେଳେ, କଳାଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଥିବ । ଜାଣିଲ । କେଉଁଦିନ ଦେଖାହେବ, ଉମର ସୁବିଧା ନେଇ । ତୁମେ କେଉଁ ବାର ଲେଖି ପଠାଇବ ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ଲିଲି ହାତରେ । କାଲି ଚିଠି ଲେଖିବ ମୋ ପାଖକୁ । ତୁମ ଠାରୁ ଚିଟେ ପାଇଲେ ମୁଁ ସତେ କୋଟି ନିଧି ପାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରାତି କେତେ ହେବ କେଜାଣି, ମୋତେ ଭାରି ନିଦ ଆସିଲାଣି । ମୁଁ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉଛି, ତୁମର ନାମ ସ୍ମରଣ କରି । ତୁମେ ଯଦି ଏଠି ଅଭି ଥା'ନ୍ତ ତେବେ । ମୋ ମନ କଥା ନିଷ୍ଟୟ

ଜାଣନ୍ତି । ଏମିତ ଏଇ ଗୋଟିଏ ରାତ ନୁହେଁ । ଦେଖିଲ ଦିନଠାରୁ ଯେତେ ରାତି, ସବୁ ରାତ ବିତାଇଛି ଅନିଦ୍ରାରେ । ଆଖି ପଲକ ସୁଦ୍ଧା ପଡେଇ ନାହିଁ । ଏ ଚିଠି ପଢ଼ିସାରି ଚିରିଦେବ, କାରଣ, ତୁମ ନାନୀ କି ମା ହେବକା ଜାଣିଲେ ବିପଦ । ଚିଟିଦେବ । ଇତି ।

ତୁମରି
ଯିଏ ଭାବିହୁଏ

ସନ୍ଧ୍ୟାକ ଚିଠିଟି ଲେଖିସାରି ଅମୂଲଚନ୍ଦ୍ର ଥରେ ପଢ଼ିଲା । ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ ଲଫାପାରେ ପୁରାଇ ବନ୍ଦକରି ରଖିଦେଇ ଖଟିଆଟି ଉପରେ ଶୋଇଗଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳେ, ଯେତେବେଳେ ଲିଲି ଆସିଲା, ତା ଯାମାରେ ଲଫାପାଟି ପୁରେଇଦେଇ କହିଲା ନାନୀକୁ ଦେବୁ ।

ଲିଲି ହସି ହସି କହିଲା; ମୁଁ କଣ ତମର ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ ସନ୍ଧ୍ୟାକ କହିଲା ନା; ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ କିଏ କହିଲା ? ତୁ ତ ମୋର ପୋଷ୍ଟ ଗାର୍ଲ ପରା ! ଲିଲି ମିଠାଳିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ଗ୍ରେପ୍, ଅତ ଗୋଟାଏ .... ।

ସେଦିନ ସୁଲୋଚନାର ଗୋଡ଼ ତଳେ ଲାଗୁ ନଥାଏ ଚିଠିଟି ପାଇ । ଅନନ୍ଦରେ ତା ଛାତି ଭିତରଟା ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହେଉଥାଏ । ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଭୟରେ ଥମି ଯାଉଥାଏ ମନଟା । ରାତି ଅଧରେ ଘରୁ କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରି କେମିତି ଯିବ ସେ । ଯଦି କିଏ ପଛରୁ ଡାକିଦେବତ, ସୁଲୋଚନା କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ କି ? କଣ ଜବାବ ଦେବ ସେ । ଇମିତି ଯଣକେ କେତେ କଥା ଭାବି ହେଉଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଯଣକେ ମିଳାଇ ଯାଏ କଥା ଗୁଡ଼ାକ ।

ତଳ ଡ଼ାକିଲା—ଆଲୋ ସୁଲୋଚନା ଖାଇବୁ । ମହର ଅଭି ଆସିଯିବ, ସେତେବେଳେ ତରତର ହେଉଥିବୁ । ସୁଲୋଚନା ଚିଠି

ଖଣ୍ଡିକ ଉତ୍ତରରେ ସୁଟକେସ୍‌ରେ ରଖି ଗୃହ ପଢାଇ ତଳମହଲା-କୁ ଚାଲିଗଲା ।

ସେଦିନ ସ୍କୁଲରୁ ଆସି; ଚଞ୍ଚଳ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଲେଖି ସରୋଜ ଭାଇଙ୍କୁ ପଠାଇ ଦେଲା ଲିଲି ହାତରେ ।

ସରୋଜ ଅଫିସରୁ ଆସି ଦୁଆରେ ଗୋଡ ହାତ ଧୋଇ ହେଉଥାଏ । ଲିଲି ପହଞ୍ଚି କହିଲା—ସରୋଜ ଭାଇ, ତମ ଟେବୁଲ ଉପରେ, ଗୋଟାଏ ଜିନିଷ ରଖିଛି ନିଅ । ମୁଁ ଯାଉଛି, ସରୋଜ ଯାଇ ଟେବୁଲ ଉପରୁ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ପଢିଲା—

ସ୍ନେହର

ସମସ୍ତ ଅଭିଳାଷ ଉତ୍ତରରେ ଲେଖିଛି, ରାଗିବେ ନାହିଁ । ଆପଣ ଯାହା ଲେଖି ପଠାଇ ଥିଲେ, ମୁଁ ତହିଁରେ ଏକମତ । ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆପଣ ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବେ ।

ତୁମ
ସ୍ନେହାଭିଳାଷିଣୀ

ସରୋଜ ସେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ଯେତିକି ଥର ପଢୁଥାଏ, ତାକୁ ସେତିକି ଥର ନୂଆ ଭଳିଆ ଲାଗୁଥାଏ ।

ପରଟା ତରକାରୀ ଖାଇ ପାଣି ଗିଲାସେ ପିଇ ଦେଇ ଖଟିଆ ଉପରେ ଶୋଇ ରହିଲା । ପ୍ରତି ମିନିଟ୍‌ରେ କେତେ ଭାବନା ପୁଣି ଆସି ତା ମନରେ ମିଳାଇ ଯାଉଥାଏ । ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଘଟଣା ଘଟିବ ତା ଜୀବନରେ । କେବେହେଲେ ମନଖୋଲା କଥା କାହା ଆଗରେ କହିନା'ଟି ସେ । ସୁଲୋଚନା ସହିତ ଯେତେବେଳେ ମୁହାଁ ମୁହିଁ ଦେଖାହେବ, ସେତେବେଳେ ଆଗ ତାକୁ ସେ କଣ କହିବ । ପୁଣି ଭାବିଲା ନା, ନା; ଦେଖାହେଲେତ କହିବ ।

କହିବନି କଥା କାହିଁକି ? ଯାହା ହୃଦୟର ନିର୍ମଳ ଅଳ୍ପ ଗୋଟାଏ କହୁଛି ମନର କଥା, ତା ନ କହିବ କାହିଁକି ସେ ତା ଆଗରେ । ସେ ଛନ ଛନ ହୋଇ ପାଖରେ ଯେତେବେଳେ ଠିଆ ହୋଇଯିବ, ସେ ତା ହାତକୁ ଧରି ପକାଇ ଛାତିରେ ଲଗାଇ କହିବ, ସୁଲୋଚନା ଆଉ ଭୟ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଭୟ କି ଦୁନିଆରେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଏ ସେଥିପାଇଁ ଡର ନାହିଁ । ଦେଲ ପଡ଼ିଲେ, ତୁମ ପାଇଁ ଲୁହାର ପାଚିର ଭାଙ୍ଗି ଅତିକ୍ରମ କରି ଯିବାକୁ ବି ମୋର ସାହସ ଅଛି । ଏକଥା ଶୁଣି ସୁଲୋଚନା କହିବ—ତୁମର ଯାହା ଇଚ୍ଛା । ମୋତେ ଯେଉଁ ଆଡ଼େ ନେବ ମୁଁ ସେଆଡ଼କୁ ଯିବି । ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନି ।

ସେଇଠୁ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କଣ କରିବ ନା ତାର ଓସ୍ଥ ମାଦକ ବୋଲା ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟିକୁ ଉପରକୁ ଉଠାଇବ ..., ଓଠ ଧରି ସୁଲୋଚନା ତା କୋଳ ଉପରେ ଅଳ୍ପ ରହି ଚିର ସୁଖ ଲଭୁଥିବ, ଆଉ ଚିର ସୁଖ ଲଭୁଥିବ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ବାହୁବନ୍ଧନରେ । ଅଳ୍ପ ଘନ ରଜନୀରେ ସଜ ଗୋଲାପୀ ଗାଲ ଉପରେ ଆଙ୍କି ଦେଉଥିବ ସହସ୍ର ଚୁମ୍ବନ । ଲାଜରେ ଗୋଟି ସୁନ୍ଧା ଦୁଇଜଣ ସେତେବେଳେ ବୁଜି-ଯାଇଥିବେ ଅଳ୍ପ ବୁଜି ହୋଇ ଯାଇଥିବ ଆଖି ଦୁଇଟି ସୁଲୋଚନାର । ତା'ପରେ ତା'ପରେ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ବେଦନାଭରା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ମା ଭଗବତୀ, ସବ ମଙ୍ଗଳା ତୋର···ଇଚ୍ଛା ।

ଏମିତି କେତେ ଟାଇମ୍ ଭାବନାରେ ରହି କେତେ ଅଣାର ତାଜ୍‌ମହଲ ଗଢ଼ିଲା, ତାର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ । ବନା ଆସି ଡାକିଲା-ବାବୁ ସନ୍ଧ ସାରିଲାଣି, ଅସନ୍ତୁ ଖାଇବେ । ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ଗୋଟାଏ ଖିଆଲରେ କହିଲା ଯା, ବଢ଼ାବଢ଼ି କର । ବନା, ଭାତ ଡାଲି

ଉରବାଶୀ ବାଢି ଯାଉବା ପରେ ସରୋଜ ମନଟା ଭାବନା ରାଜ୍ୟରେ ରଙ୍ଗି ଖାଉଥାଏ।

ସରୋଜ ପ୍ରାୟ ଖାଇ ସାରିଲାଣି, ବନା କହିଲା ମୁଁ ଟିକିଏ ପୁରୀକୁ ଯା'ନ୍ତି ଦିଅଁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ।

କେଉଁ ଦିନ ଯାଇନାହିଁ ପୁରୀକୁ। କହିଲେ ମୁଁ ଯାନ୍ତି। ଘରଆଡେ ବି ବୁଲିଆସନ୍ତି ଚାରି ପାଞ୍ଚଦିନ ରହି।

ସରୋଜ ଟିକିଏ ଭାବିକରି କହିଲା, ହଉ ଯିବୁ ଯେବେ ଯା। ଗଲାବେଳେ ମହାପ୍ରସାଦ ଆଣିବାକୁ ମୋଠୁ ଟଙ୍କା ନେଇକରି ଯିବୁ।

ଭାଇ ବା କହିଲା। ରାତି ପାହି ସକାଳ ହେଲା। କାଠଯୋଡ଼ି ନଈରେ ପାଣି ସେପାରିର ଧାରରେ ଥାଏ। ସେ ଯୋଗୁ ଝିଅଟିଅଙ୍କଠୁ ଯୁବକ, ଯୁବତୀ, ବୁଢା, ବୁଢ଼ୀ ନଈରେ ଗାଧୋଇ ଯାନ୍ତି। ଘରକୁ ଆସି କିଏ ନୂଆ ଲୁଗା, କିଏ ବାସୀ ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ଦେବ ଦର୍ଶନକୁ ଚାଲିଥାନ୍ତି। ସବୁଦିନ ଅପେକ୍ଷା ଆଜି ରଘୁନାଥଜୀଉ, ଜଗନ୍ନାଥଜୀଉ ମନ୍ଦିରରେ ଲୋକ ଭିଡ଼। ସେଥିପାଇଁ ରାସ୍ତାଟା ଜନଗହଳି ଲାଗୁଥାଏ।

ସରୋଜ ବଡଅନ୍ଧାରରୁ ଉଠି, ଡ଼ାକିଦେଲା ବନାକୁ। ବନା ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧିବାରୁ ସରୋଜ ତାକୁ ରେଳଭଡା ଚାରିଟଙ୍କା ଦେଲା ଆଉ ମହାପ୍ରସାଦ ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କା ଦେଲା। ବନା ପୁରୀକୁ ଛଅଟାରର ଲୋକାଲରେ ବସି, ଚାଲିଗଲା।

ସରୋଜ ଶିଘ୍ର ଗାଧୁଆପାଧୁଆ ସାରିଲା ରଘୁନାଥଜୀଉଙ୍କ ଦେଉଳକୁ ଦର୍ଶନ କରି ଆସିବାକୁ। ସବୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କରି ମନେ ମନେ ଜଣାଉଥାଏ, ପ୍ରଭୁ ହେ ଆଜି ରାତିଟି ଶମ ରାତି ହେଉ।

ଚୌଧୁରୀ ବଜାର ଆଉ ବିନୋଦ ବିହାରୀ ମାର୍କେଟ ଆଡେ ବୁଲି ବୁଲି ଫେରିଲା ଦିନ ନ’ଟା ବେଳକୁ ବସାକୁ ।

ଲିଲି ଫୁଲ ଡାଲିଟି ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚି କହିଲା—ଏ ରଙ୍ଗ ରହିବ ନାହିଁ ।

ସରୋଜ କହିଲା—କିସପାଇଁ ଗୋ ।

—ସକାଳୁ ଉଠି ଚାଲିଗଲ କୁଆଡେ ଯେ ମୁଁ ଆସିଲି ବେଳକୁ ଫାଟକରେ ତାଲା । ଯା ନା ଗୋଟାଏ କଥା ନା କଣ ? ତୁମେ ତ ଜାଣ ମୁଁ ନିତି ଫୁଲ ନେବାକୁ ଆସେ । ତାଲା ଠୁକି ଦେଇ ଗଲ ଯେ, କ’ଣ ଘର ଭିତରେ ପଶି ତମ ଚୌକି ବେଞ୍ଚକୁ ମୁଣ୍ଡେଇ ମୁଁ ନେଇଯାଇ ଥାନ୍ତି ? ଦିନଟା ଫୁଲ ଆଜି ଏତେବେଳକେ ନ ମିଳିଲା ।

ସରୋଜ ଲିଲି ପାଟିକି ବୁଝାଇ କହିଲା ଥାଉ ଥାଉ, ନିଶ୍ଚେ ଏରଙ୍ଗ ରହିବ । ଚାଲେ, ମୁଁ ବି ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ଫୁଲ ତୋଳିବି ।

ଫୁଲତୋଳା ସରିବାରୁ ସରୋଜ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଲେଖିଲା—“ଖୁବ୍ ହୁସିଆରରେ ଆସିବ । ଭୟ କରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଠିକ୍ ସେଇ ଥାନରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବି ।”

ଲିଲିକୁ ସେ କାଗଜ ଖଣ୍ଡ ଦେଇ କହିଲା, ନେଇଯା, ନାନୀକି ଦେବୁ । ଲିଲି ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସରୋଜ ମନ କାହିଁରେ ଲାଗୁ ନଥାଏ । ଖାଲି ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଉଥାଏ । ଦିନଟା କେମିତି କଟିବ ଏଯା ଭାବି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଅନାଉଥାଏ, ଦିନ ଚାରିଟା ବାଜିଲା ତଥାପି ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉନି । ସରୋଜର ଅବସ୍ଥା ଜାଣି ଦିନମଣି ମା କୋଳକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରାଣୀ କଣ କଲେ, ତାଙ୍କର କଳା ଶାଢ଼ୀପଣତ ଢାଙ୍କି ଦେଲେ, ନଦୀ-ହ୍ରଦ-ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ଗଛ ଲତା ସବୁ । ଘରେ ଘରେ

ସଞ୍ଜଦୀପ ଜଳିଲା । ଦିଅଁଙ୍କ ଘରେ ଘଣ୍ଟି ଘଣ୍ଟା ଶଙ୍ଖମର୍ଦ୍ଦଳ ଧ୍ୱନିରେ । ଆଳତୀ ହେଲା । କେଉଁଠି ନୂଆ ବୋଉ ସଞ୍ଜ ସଳିତା ଦେଇ ବୃନ୍ଦାବତୀଙ୍କ ପାଖରେ ନତମସ୍ତକ ହୋଇ ତାର ମନର କଥା ଜଣାଇଲା । କେଉଁଠି କିଶୋରୀ ସଞ୍ଜ ଦୀପଟି ଦେଇ ବ୍ୟାକୁଳ ମନରେ ତାର ବହୁଦୂରକୁ ଯାଇଥିବା କିଶୋର ସ୍ୱାମୀର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କଲା ।

ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ଘରୁ ତାଙ୍କ ପିଲାପିଲିମାନେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଗଲେ । ଯେଉଁଠୁ ସରୋଜ ଦେଖିଲା ସେ ତରତର ହୋଇ କାମିଜଟା ପିନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କ ଅନତି-ଦୂର ବ୍ୟବଧାନରେ ଚାଲିଲା ମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ ।

ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ସମସ୍ତେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ଦେଉଳରେ ସରୋଜ ଆଖି ସଙ୍ଗରେ, ସୁଲୋଚନାର ଆଖି ମିଳିଗଲା, ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କି ଚାହିଁ, ମୁରୁକି ହସି ଆଖି ଫେରାଇ ନେଲେ । ଲିଲି କଣ କଲା ନା; କେହି ନ ଦେଖିଲାଭଳି ସରୋଜକୁ ଜିଭ କାଢି ଖତେଇ ହେଲା ।

ଦର୍ଶନ ସରିଲା—ଏମାନେ ଚାଲିଲେ ଅନ୍ୟ ବାଟେ କାଠଯୋଡ଼ି କୂଳକୁ, ପବନ ଖାଇ ଖାଇ ଘରକୁ ଫେରିବେ ବୋଲି । ସରୋଜ ଆଉ ତାଙ୍କ ସହିତ ଗଲା ନାହିଁ । ଚାଲିଲା ବଜାର ଆଡ଼େ । ସତ୍ୟନାରାୟଣ ମନ୍ଦିର ପାଖରେ ଥିବା ମାରୱାଡ଼ି ଦୋକାନରୁ ପାଏ ରବଡ଼ି ଆଉ ପୁରୀ ତରକାରୀ କିଛି କିଣି ଫେରିଲା ବସାକୁ । ବାଟରେ ଭାବୁଥାଏ, ସୁଲୋଚନାକୁ ଆଜି "ରବଡ଼ି" ଖୁଆଇବ । ବସାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳକୁ ରାତି ସାଢ଼େ ଆଠଟା ବାଜି ସାରିଥାଏ । ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହିଁ ମନଟା ଛଟପଟ ଲାଗୁଥାଏ, କେମିତି ରାତି ବାରଟା ବାଜିବ । ଆହୁରି ସାଢେ ତିନି ଘଣ୍ଟା

ଓହୋ ଓ…ଏତେ ସମୟ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିଲେତ ନାଁ ଆଉ ଧର୍ଯ୍ୟ ଧରି ହେଉନାହିଁ ଯେ ଓଃ କେତେ ସମୟ । ଆଜି ସୁଲୋଚନା ସହିତ ପହିଲି ଦେଖା ହେବ ତାର ।

ଅଇନା ପାଖକୁ ଆସି ସଜାଡ଼ି ନେଲା କୁଞ୍ଚୁକୁଞ୍ଚିଆ ବାଳ ଗୁଡ଼ିକୁ । ଏମିତି କେତେ ଟାଇମ୍ ପରେ, ଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁ ତ ଦଶଟା ବାଜି ଗଲାଣି ।

× × ×

ନଇକୂଳ ହାୱା ଖାଇ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ସେତେବେଳକୁ ଡାକ୍ତର ବାବୁଙ୍କ ପିଲାପିଲିମାନେ । ସୁଲୋଚନାର ମନ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳଠୁଁ ଯାହା ହେଉଛି ସେ ଜାଣେ । ଆସିଲା ବେଳେ ସେ ଭାବୁଛି, କିପରି ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଭେଟ ହେବ । ଆଉ ଅଗଳର ଡସ କଣ କହିବ । ତାକୁ ତ ଲଜ ମାଡିବ । ଅଚ୍ଛା, ବାରିକୁ ଗଲାବେଳେ, ଯଦି କିଏ ଉଠି ଚୋର ପଶିଲା ବୋଲି ଧରି କରେ; ତା ହେଲେ ଅବସ୍ଥା କଣ ହେବ । କଣ ହେବ ? ସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିବାକୁ ଅଛି । ଦାଡା ଦଇବ ନାଇଲୋ ଧମା । ତେବେ କେମିତି ଗଲାବେଳେ, କେହି ଜାଣିବେନି ସେଇ କଥା ଭାବି ହେଉଥାଏ ସୁଲୋଚନା । ଭାବି ଭାବି ଠିକ୍ କଲା—ହଁ ଯେଉଁ ପ୍ଲେଟେଇଘର ଅଛି, ସେଇ ଘର ଝିଡ଼କି ବାଟେ ହିବା ଛଡା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ସେଇବାଟେ ସବୁଠୁ ସୁବିଧା ।

\+ \+ \+

ଟାଇମ୍‌ପିସ୍‌ଟାକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଭାରି ବିରକ୍ତ ହେଲା ସରୋଜ । ଧକ୍‌ଧାର ହୋଇ ଘଣ୍ଟା କଣ୍ଟାଟା ବୁଲାଇ ଦେଲା । ବାଜିଲା ବାର । ନାଃ ଆଉ ବସି ହେବନି । ଟାଇମ୍ ହେଉ, ଚେଇଁକରି ଟିକିଏ ଗଡପଡ ହେଉଥାଏଁ । ମନ ଭିତରଟା ଫୁଲି ଉଠୁଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ

ସୁଲୋଚନା ଏଇକ୍ଷଣି ବୋଧେ ଅଇନା ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଉଥିବ ନଇଲେ ହେନା, ପାଉଡ଼ର ମାଖି ହେଉଥିବ ପରା । ଆଉ କଳା ଶାଢ଼ୀଟା ପିନ୍ଧି ଛନ ଛନ ମନରେ ଅସୁଥିବ—କେଉଁଠିକି ? ଠିକ୍ ସେଇ ଫାର୍ଣ୍ଣ କୋଳଗଛ ପାଖକୁ । ମୁଁ ସେଇଠି ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବ । ଯେମିତ ଭେଟ ହେବ, କଣ କହିବି ସେଇଠୁ । ଅଗକେବିତ ସେ କଥା କହିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ବି ଲାଜରେ ତାକୁ କଥା କହି ପାରିବିନି । ହବ କଣ ? ଛେନା ଆଉ ଗୁଡ଼ ।

ଅରେ ହେ ଓଲା—ତା ହେଲେ ତା ହାତଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଧରିନେଇ, ଛାତି ଅଡ଼କୁ ତାକୁ ଆଉଜେଇ ନେଇ, କହ, ଏତା ଅଇଲ । ଡର ମାଡିଲା ନାହିଁ । ସେ ତ କିଛି କହିବ ନାହିଁ । ଶିଶୁହରିଣୀ ପରିକା କୋଳକୁ ଆଉଜି ପଡ଼ିବ । ସେଇଠୁ ତ ତାକୁ ସ୍ନେହ କରି କହିବ । ମୋ କଥା ତୁମ ମନରେ ଥିଲା । କେହି ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ନା । ସେଇଠୁ ସୁଲୋଚନା କହିବ—ଅସ୍ତେ—ନା । — ସୁଲୋଚନା, ତୁମେ ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରଖିବ । ସେଇଠୁ ସେ ମୌନ ରହିବା ଜାଣିପାରି, ଯେଉଁ ପୁରି ତରକାରୀ, ଆଉ ରାବଡ଼ି ସେ ସବୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୋଇ କହିବ, ତୁମକୁ ଗୋଟାଏ ରାଣ ଅଛି, ଖାଅ । ମୋରାଣ-ତୁମେ ନ ଖାଇଲେ ମୁଁ ଖାଇବି ନାହିଁ । ସେଇଠୁ ସେ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ କଣ କରିବ ନା ପୁରି ଖଣ୍ଡେ ରାବଡ଼ିରେ ଭିଜାଇ ସୁଲୋଚନାକୁ ଖୋଇଦେବ । ଆଦର କରି । ଏମିତ ସରୋଜ ଭାବୁ ଭାବୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଯଦି ସେ ଶୋଇ ଯାଇଥିବ । ଭାବନା ଚୁନ୍ ଚୁନା ହୋଇଯାଏ । ଆଉ ଧପ୍ ଧପ୍ ହୁଏ ଛାତିଟା ତାର । ଏମିତ ଭାବୁ ଭାବୁ କେତେବେଳେ ତା ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ମୁଦି ହୋଇଗଲା, ସେ ଜାଣିନି ।

ସୁଲୋଚନା ଅଳସ ଭାଙ୍ଗୁ ଭାଙ୍ଗୁ ଅଗଣା ଅଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । କେହି କୁଆଡ଼େ ନାହିଁ । ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟକୁ ଚାହିଁ, ଝୁଆଲକ୍ଲକଟାକୁ ଦେଖେତ ବାରଟା ବାଜିବାକୁ ପାଞ୍ଚମିନଟ୍ ବାକୀ । ମନଟା ଛନ ଛନ ହେଲା ଛାତି ଭିତରଟା ଦପ୍‌ଦପ୍ ହେଉଥାଏ । କବାଟ ଲଗାଇ ଦେଇ ଖଣ୍ଡିଏ ଭଲ ବାଇଗଣୀ ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଲା । ଅଇନା ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାଜିଲେଇଁନେଲା ଚଉକିରେ । ମୁହଁରେ ମାଖିହେଲା ହିମାଳୟା ପାଉଡ଼ର । ଦି ଚାରି-ବୁନ୍ଦା ଅତର ଶାଢୀରେ ଲଗାଇ ଦେଇ, ନିଜରୂପ ନିଜେ ଅଇନାରେ ଚାହିଁ ଭାବିଲା, କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ସତେ ।

ତାପରେ ଦି’ଟା ଗୁଜୁରାତି ଦାନା ପାଟିରେ ପକେଇ, ମଙ୍ଗଳାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ମୁଣ୍ଡି ଅଟିଏ ମାରିଲା । ଘଡ଼ିରେ ବାର ବାଜିଲା । ମନଟା ଅଧୀର ଅଥୟ ହେଲା । ବତୀ ଲିଭାଇଦେଇ କବାଟ ଟା ଧୀରେ ଫିଟାଇ, ବାହାରକୁ ଚାଲିଆସିଲା । ନିଶା ସାଇଁ ସାଇଁ ଗର୍ଜୁଛି । ଚାରିଆଡ଼ ନିଶୁନ । ଭାହିଁ ଥିଲେ ବାଦୁଡ଼ି ଦି’ଟା ଚେଁ ଚେଁ କରି ଉଡ଼ିଗଲେ ସେତିକିବେଳେ । ସୁଲୋଚନା ଚମକିପଡ଼ି ଠିଆ ହୋଇଗଲା ।

ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଗୋଡ଼ ଧୀରେ ଧୀରେ ପକାଇ ସେଷ୍ଟାଇ ଘର ଝିଡ଼ିକି ବାଟେ ଅରପଟକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା । ପାଚେରି ପାଖରେ କଣ ଗୋଟା ଚାଲିଗଲାଭଳି ଦେଖାଯିବାରୁ ସୁଲୋଚନା ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଭୁଆଁ ବିରାଡ଼ିଟାଏ । ଓ, ତହୁଁ ଛାତିରେ ଟିକିଏ ଛେପ ପକାଇ, ମା କଟକଚଣ୍ଡିଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ସୁମରଣା କଲା । ବାଟ ଠଉରେଇ ଚାଲିଲା ଆଗକୁ । ଯେଉଁଠିକି ସରୋଜ ସଂକେତ ଦେଇ କହିଥିଲା । ସେଇ ଫାଶୀକୋଳି ଗଛ ମୂଳେ, ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା

ସୁଲୋଚନା । ଯାଇଁ ଦେଖିଲା, ସରୋଜ ଅସିନାହାଁନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଅଡ଼ୁଆ ରହୁ ଭାବିଲା, ବୋଧେ କେଉଁଠି ସେ ଲୁଚିଛନ୍ତି ମୋତେ ଦେଖିବାର । ଦଶମିନଟ୍ ଗଲା, କେହୁ ଅସିଲେ ନାହିଁ । ସୁଲୋଚନା ମନରେ କେତେବେଳେ ଭୟ ଲାଗିଲା । ଗଛମୂଳ କାଦୁଅନାଅ ଜାଗାଟା । ଦେହଟା ଗୋଟିପଣ ଥରୁଥାଏ । ଭାବିଲା—ସେ କ'ଣ ଅଗରୁ ଅସି ମୋତେ ନଦେଖି ଫେରିଗଲେ । ନା ନିଦ ଲାଗିଯାଇ ଥିବାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି । କେତେ ଏମିତ ମନକୁ ମନ ପାଞ୍ଚିଲା; କିନ୍ତୁ ସରୋଜର ଭେଟ ନାହିଁ । କେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଲୋଚନା ଠିଆ ହୋଇ ବିତାଇଲା, ଯଦି ତାର ଅଡ଼କୁ କିଏ ପୋଖରୀପାଣି ଅସିବତ, ତା ହେଲେ ମୋ କଥା ଶେଷ । ସେଇଠୁ କଣ କଲାନା ଯେଉଁ ପରିଷ୍କୃତ କୋଳଗଛ ସାଇଟିରେ ଥିଲା ଠିକ୍ ତାର ତଳକୁ ଲୁଚିବା ଭଳି ଜାଗାଦେଖି ବସି ରହିଲା । ମଣା ଯେ ଟେକି ନେଇଯିବେ । ଯା ହେଉ ଯୌବନର ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ତତ୍ତ୍ୱ ତାକୁ ପାଇବାକୁ ଯୁବକ କି ଯୁବତୀ କିଏ କଣ କରି ନ ପାରନ୍ତି ?

ଥିର ହୋଇ ବସିଥାଏ । ଚଙ୍ଗଚଙ୍ଗ ଲାଗୁଥାଏ ମନରେ । ଅଉ ଭାବୁଥାଏ, ତା'ହେଲେ ସେ କଣ ମୋତେ ପ୍ରତାରଣା କରିବା ପାଇଁ······ସେ ଲୋକ ତ ସେପରି ନୁହନ୍ତି । କଦାପି ସେ ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରି ନ ପାରନ୍ତି । ଟିକିଏ କୋଉଠି ଖସ୍ କରି ହେଲାତ, ସୁଲୋଚନା ଛନ ଛନ ମନରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାରିଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାଏ । ଇମିତ ବଜେଇ ଦ ଘଣ୍ଟା ବିତିଗଲା ସେଠାରେ । ସରୋଜ ଅଉ ସେଠାକୁ ଅସି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଟଂ ଟଂ ହୋଇ ଦୁଇଟା ବାଜିଲା । ଜେଲଖାନା ଘଣ୍ଟାରେ । ସୁଲୋଚନା ଭାବିଲା ନା, ଆଉ କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ? ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କରି ହେବ ନାହିଁ । ଭାବି

ଗୁଳୁଗୁଳି ଲାଗୁଥାଏ । ମଶାଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼େଇ ଦେଉନଥାନ୍ତି ବିଚାରୀ ଅନ୍ତର ଭିତର କୋହ ଚାପିରଖି ଲୁଚା କାନରେ ଆଖି ପୋଛୁଥିଲା ।

ନଈକୂଳ ଆଡ଼ୁ ଶୁଣାଗଲା—ହରିବୋଲଦ, ହରିବୋଲଦ ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେ । ବୋଲ ହରି, ହରି ବୋଲ । ଦାଣ୍ଡ ପଟେ କୁକୁରଗୁଡ଼ା ଭୁକି ଉଠିଲେ । କେଉଁଠି ଥିଲା, ପେଚାଟାଏ ରାବିଲା ଊଁ···ଊଁ···ଊଁ ।

ସୁଲୋଚନା ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା । ତାକୁ ଜଣା ଯାଉଥାଏ ଡାହାଣୀ, କି ଭୂତଟାଏ ତା ଆଡ଼କୁ ଆଁ କରି ଚାଲି ଆସୁଛି । ମନେ ମନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ କେତେ ଡାକିଲା । ସେଇଠୁ ଆଉ ମିନିଟିଏ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଚଞ୍ଚଳ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ପଳେଇ ଆସିଲା ତା କୋଠରିକୁ । ଦୁଆର ଆସ୍ତେ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ବସି ପଡ଼ିଲା ବିଛଣାରେ, ଡ଼ରରେ ବରଡ଼ା ପତ୍ର ଭଳିଆ ଗୋଟିପଣ ଥରୁଥାଏ । ଝାଳ ଗମ୍ ଗମ୍ ବୋହି ଯାଉଥାଏ । ଝାଡ଼ନରେ ମୁହଁ ପୋଛିଲା ଖଣ୍ଡେ ବହିଧରି ବସି ହେଲା । ଅଇନାଟାରେ ନିଜ ମୁହଁ ନିଜକୁ ଖରାପ ଜଣାଗଲା । ଶାଢ଼ୀଟା ବଦଳି ସାରି ଥୋଇଦେଲା ଟ୍ରଙ୍କରେ । ମାଣ୍ଡି ଉପରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇ ରହିଲା, ମନ ଭିତରୁ କୋହ ଉଠୁଥାଏ । ହତାଶ, ଆଉ ଅବଶରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

X X X

ସକାଳର ଚାଉଁ କିନା ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଲାମ୍ପଟା ତେଜି ଦେଇ ଟାଇମପିସ୍‌କୁ ଚାହିଁଲା, ଦେଖିଲା ଦୁଇ ବାଜି ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ । ସେଇଠୁ ସେ ପଦ କ୍ଷେପରେ ଚାଲିଲା ଫାର୍ଶୀକୋଳି ଗଛ ମୂଳକୁ । ପାଚେରି ଡେଇଁ ସେପଟରେ ଠିଆ ହେଲା । ସେ

ଥାନ୍ତା ଅତର ବାସନାରେ ମହମହ ବାସୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସୁଲୋଚନା କାହିଁ ? ସରୋଜ ଆଉ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଖଟକୁ ଲାଗି ଆଉଜି ପଡିଲା । ଗୁଡିଏ ପଡ଼ୁଥାଏ ଉଠୁଥାଏ । ସୁଲୋଚନା ଏକୁଟିଆ ଏତେ ସ୍ୱଚ୍ଛରେ କେଡ଼େ ମନସବଗରେ ଆସି ଫେରି ଯାଇଛି । ସେ ମନେ ମନେ କଣ କହୁଥିବ ସତେ । ବୋକା ଭଳିଆ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା । କେତେବେଳେ ଫେରି ଆସିଲା ସେଠାରୁ ଦୁଃଖ ମନରେ ନିରାଶ ହୋଇ । କାମିଜଟା ବଦଳି ଦେଇ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପକାଇ ଦେଇ ଖଟିଆ ଉପରେ ଶୋଇ; ଭାବିଲା ଲିଲି ସକାଳେ ଆସିଲେ ତା ହାତରେ ଚିଠି ଦେଇ କ୍ଷମା ମାଗିବ ସୁଲୋଚନାଠୁ ।

ସକାଳ ହେଲା । ଲିଲି ଅସି ଡାକ ପକାଇଲା ଉଠିବ ନାହିଁ କି ସରୋଜ ଭାଇ । ଦିନ କେତେ ହେଲାଣି ।

ସରୋଜ ଉଠି ମୁହଁ ଧୋଇସାରି, ଲିଲିକି ପଚାରିଲା— ନାନୀ କଣ କରୁଛନ୍ତି ?

ଲିଲି—ନାନୀ କଣ ଲେଖୁଥିଲା । ଅଭି ବନ୍ଦ ପଢୁଛି । ତମ ପାଖରୁ ଚିଠି ନେବାକୁ ମୋତେ କହିଛନ୍ତି । ତହୁଁ ସରୋଜ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଲେଖିଲା—

ସ୍ନେହି

ମୋର କାଲିକା ଦୋଷ ପାଇଁ କ୍ଷମା ଦେବ । କାଲି ରାତିରେ ତୁମକୁ ଭାବି ଭାବି ମୋର ମନଟା ଚଞ୍ଚଳିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ୧୦ଟା ବାଜି ଯାଇଥାଏ । ଭାବିଲି ଅହୁରି ଟାଇମ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଅଛି । କେତେବେଳେ ନିଦ ଲାଗିଗଲା ଜାଣିନି ମୁଁ । ଉଠି ଦେଖେତ ଟାଇମ ହେଲାଣି ସେତେବେଳକୁ ଦୁଇଟା ।

ଯେଉଁଠିକି ତୁମକୁ କହିଥିଲି ସେଠାକୁ ଦୌଡ଼ିଲି ପାଗଳୀ ଭଳିଆ । ତୁମେ ଅପେକ୍ଷା କରି ସେତେବେଳକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲ । ତୁମ ଦେହର ସୁବାସକୁ ଜାଣିଲି ତୁମେ ବହୁତ ସମୟ ମୋତେ ଚାହିଁ ୨ ଫେରିଛ । ସେଥିପାଇଁ ତୁମ ମନରେ ବହୁତ ଦୁଃଖ ହୋଇଥିବ । କ୍ଷମା କରିବ । ଆଜି ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ସମୟରେ ମୁଁ ତୁମ ଅପେକ୍ଷାରେ ସେହିଠାରେ ଥିବି । ତୁମେ ଆସିବାକୁ ଯେପରି ଭୁଲିଟିକ ନାହିଁ । ଏତେ କଷ୍ଟ ମୋ ଯୋଗୁ ପାଇଛ ବୋଲି ରାଗିବ ନାହିଁ ।

ତୁମ

ସ୍ନେହରଙ୍କ

ସରୋଜ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଲିଲିର ବ୍ଲାଉଜ ଭିତରେ ପୁରେଇ-ଦେଇ କହିଲା, ଏ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ନାନୀକୁ ଦେଇଦେବୁ । ଆଜି କହିବୁ, ଶୀଘ୍ର ଯେପରି ମୋ ନିକଟକୁ ଚିଠି ଦେବେ । ସେ ଚିଠିଟି ଆଣି ତୁ ସ୍କୁଲ ନଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେମିତି ହେଉ ମୋତେ ଦେଇଯିବୁ ବୁଝିଲୁ ?

ଲିଲି ସରୋଜ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ କହିଲା—ବାଃବାଃରେ ଅଲିଅ ନାନୀ ଅଲିଅ କି ନେଳା ଅଲିଅ । କଣ କହିଲ ? ତମକୁ ମୁଁ ଚିଠି ଦେବ ଚଅଳ । ହେଇଛୁକି ମୁଁ ତମର ଚାକର ? କାଅଁ ଅଣିବ ମୁଁ ଚିଠି ତମର ?

ସରୋଜ, ଲିଲିର ଦୁଇ ଗାଲରେ କୋମଳ କରି ଦୁଇ ଅଙ୍ଗୁଠିରେ ଚିପିଦେଇ ହସିହସି କହିଲା—ତୋର ନାଆଁଟି ଲିଲି, ମୋର ମନକୁ ତୁ ପାଇଛୁ ବୋଲି । ଆଜିଠାରୁ ତୋତେ ରାଣୀ ମୁଁ କଲି ।

ଲିଲି କହିଲା—ସତେ ନା ? ଦେଖିବ ରହିଥା ଏ ଚିଠି ଯମାରୁ ନାମୀକ ଦେବନା । ଠିକ ଠିକ କର ଚିର ଫୋପାଡ଼ ଦେବ, କହି କହି ଗୁଲିଗଲା ସେଠାରୁ ।

ସରୋଜ କିନ୍ତୁ ଜଳଖିଆ ଖାଇବାକୁ ବଠସାହୁ ଦୋକାନକୁ ବାହାରିଲା । ଝାମ୍ପିଜଟା ଦେହରେ ଗଳାଇଦେଇ ଭାବୁଥାଏ । ବୋଧହୁଏ ସୁଟକେଶଟା ଖୋଲିକରି ତା ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେଇନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଏଯ୍ୟା ଭାବି ଗୁଡ଼ିଆ ଦୋକାନରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗୁହା ଜଳଖିଆ ଖାଇସାରି ଫେରୁଛି, ଦେଖିଲା ଲିଲି ତା' ବସାକୁ ଗଲା । ସେଇଠୁ ସେ ତରତର ହୋଇ ପହଞ୍ଚିଲା ଆସି ବସାରେ । ଲିଲି ଗୋଟାଏ ହାତରେ ବହି ବସ୍ତାନି ଧରି ଚିଠିଟା ଆର ହାତରେ ବ୍ଲାଉଜ ଭିତରୁ କାଢ଼ି କହିଲା ସରୋଜକୁ କହିଲା—ଚିଠି ନିଅ, ନାମୀ ଦେଇଛି । ତୁମେ ଥାଅ ମୁଁ ଯାଉଛି, ଅଭି ମଠରୁ ଆସିଯିବ । ସ୍କୁଲ ଟାଇମ ହୋଇଗଲାଣି; ସେତେବେଳକୁ ୯ଟା ବାଜୁଥାଏ । ଲିଲି ଗୁଲିଗଲା ।

ସରୋଜ ଚିଠିଟି ପାଇଲା ଯଣି ହାତ ଦୁଇଟି ଭାରି ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଖୋଲି ପଢ଼ିବାକୁ । ଆଖି ଦ'ଟା ଏକବାର ମୁସକିଲ । କଣ ମୂଳରୁ ପଢ଼ିବେ, ନା ଶେଷରୁ ପଢ଼ିବେ । ଏମିତି ଦ'ହାତ ଦ'ଆଖିଙ୍କର ମନେ ମନେ ଭାରି ବଚସା ହେଲା, ବଚସାରୁ ମତ ଫୌଦାରୀ ଅରେ ଟିକିଏ ରହ କହି ପାଟି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଥିର କରିଦେଲା । ନାକର ପବନ ଧୀରେ ଧୀରେ ବହିବାରୁ, ହାତ କଣ କଲାନା ସେ ଚିଠିଟାକୁ ଠିକ୍ କରି ଆଖି ସାମନାରେ ଧରିଲା ଆଉ ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ଟକ୍‌ଲିଆ ନ ହୋଇ ପଢ଼ିଲେ । ନମସ୍କାର,

ଆପଣଙ୍କୁ । ଆପଣଙ୍କ ଚିଠି ଲେଖାରୁ ସବୁ କଥା ମୁଁ ଜାଣି ପକେଇଲି । କାଲି ରାତିକା ମୋ ଅବସ୍ଥା ଶ୍ବେର ଶୃଙ୍ଖଳ ବି ଭୋଗି ନଥିବେ । ଦେଖାହେଲେ କହିବି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଚିଠିରେ ତା’ ସବୁ ଲେଖିବାକୁ ଟାଇମ ନାହିଁ । ସ୍କୁଲ୍ ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ରାତି ଗୋଟାଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ ।

ସ୍ନେହର

ସୁ···

ସରୋଜ ଆନନ୍ଦରେ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ଛାତିରେ ଚାପି ଧରିଲା, ସେଇ ଚିଠିଟିକୁ । ଭାବୁଥାଏ, ସୁ······ଲୋଚନା କେତେ ସରଳ ଆଉ ଶାନ୍ତ । ମନରେ ତାର କେତେ ସ୍ନେହ । ଜୀବନରେ ତାକୁ ସେ ଯଦି ପାଇପାରନ୍ତା ଥରୁଟିଏ········ଭାବି ପାରିଲା ଯହା ହୁଅନ୍ତା ।

ସେହିଦିନ ରାତି ସା’ଡେ ବାରଟା. ସରୋଜ ଜାମା ଯୋଡ଼ି ହୋଇ, ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ ଫିଟ୍ ଫାଟ୍ ହୋଇ ଚେୟାର ଖଣ୍ଡିକରେ ବସିଥାଏ । ଟାଇମ ପିସ୍ଟିକୁ ଚାହିଁଲା, କେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ବାଜିବ । ମନର ଚଞ୍ଚଳ ସହିତ ଖାପଖାଇ ଚାଲିଥାଏ ଟାଇମ୍ ପିସ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍········ ସେଇଠୁ ସରୋଜ ଖଣ୍ଡେ କେରପାଲ୍ ଧରି ଚାଲିଲା ବାରପଟ ଫାର୍ଶୀ କୋଳି ଗଛ ମୂଳକୁ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କେରପାଲ୍ ଖଣ୍ଡିକ ବିଛାଇଦେଇ ବସିଥାଏ, ସୁଲୋଚନାର ଅପେକ୍ଷାରେ କେତେବେଳେ ଆସିବ । ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଥରେ ଥରେ ଖୁବ୍ ନିରେଖି କରି ଚାହୁଁଥାଏ, ସେଇ ଆଡ଼କୁ । ସୁଲୋଚନା ଆସୁଚିକି ? ହେଲେ ଅସିଗଲା ପରା । କିନ୍ତୁ ସୁଲୋଚନାକୁ ଦେଖେ ନାହିଁ । ଭାବେ, କାଲି କଥା ସୁଲୋଚନା ଯଦି ମନେରଖି

ନଆସେ । କାଲେ ସେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ତା' ! ତାହେଲେ ଆଜ ଏଠାକୁ ଆସିବ କେମିତି ।

ଇମିତି କେତେକଣ ଭାବୁଭାବୁ ସୁଲୋଚନା ଆସୁଥିବାର ସରୋଜ ଦେଖି ପାରିଲା । ସେଇ ସାତେ ସାତେ ତାଙ୍କର ଭିତରଟା କୁଳ କୁଳେଇ ଉଠିଲା । କ'ଣ ତାକୁ ସେ ଆଗ କହିବ । ହଉ ଆସୁ ପାଖକୁ । ସରୋଜ ସୁଲୋଚନା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଛି । ସୁଲୋଚନା ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲା, ଆଉ ଥରେ କାର କହିଲା, ନମସ୍କାର, ସ୍ୱର୍ଗର ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ହାତରେ ପାଇଲା ଭଳିଆ ହୋଇ ସରୋଜ କହିଲା ନମସ୍କାର ।

ସରୋଜ ଟିକିଏ ଚାପ ଅରମ୍ଭ କଲା, ମୋ ପାଇଁ ତାଲି ବହୁତ କଷ୍ଟ ପାଇଛ । ନୁହେଁ ?

ସୁଲୋଚନା ଲାଜରେ ହୋଇ ବାମ ପଣତଟା ମୁହଁ ପାଖକୁ ନେଇନେଇ କହିଲା—କଷ୍ଟ କଣ, ମୋତେ ଅନ୍ଧାରରେ ଭୟ ଲାଗେ ବୋଲି·········ଅପେକ୍ଷା କଲି । ତୁମକୁ ନ ଦେଖିଲାଠୁ, ଭୁଲିଗଲି, କାଳେ କିଏ ଉଠିବ । ସେଇ ଭୟରେ··· । ସରୋଜ କଥା ଶୁଣୁଶୁଣୁ ସୁଲୋଚନାର ଦକ୍ଷିଣ ପାପୁଲିଟିକୁ ଦ'ହାତ ମୁଠାରେ ଧରି, ଅସ୍ତେ ଚୁପାଦେଇ କହିଲା—ସୁଲୋଚନା ଏଇଠେଇଁ ବସ । ଆଉ କଣ ଠିଆ ହୋଇଥିବ, ଗୋଡ଼ ଘୋଳି ହେବ ଯେ । ସୁଲୋଚନା ଲାଜ ଲାଜ ହୋଇ କେରପାଲ ଉପରେ ବସିଲା । ଅଜ ସରୋଜ ବି ।

ସୁଲୋଚନାର ହାତଟି ଧରିଲା ବେଳୁ, ତା' ଦେହ ଅଜଣା ପ୍ରେମରେ ଚୋଟି ପଣ ଥରୁଥାଏ । ଲାଜରେ, କଥାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲା ନାଇଁ । ପହିଲୁ ଯେତେକଥା କହିବ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲା ମନରେ, ସେ କଥା ସବୁ କିଛି କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଯେମିତିକା

ତା ଭିତରୁ କିଏ ଟାଣି ଧରୁଛି । ଆଉ ବି ଛେପ ଢୋକି ହୋଇ ଯାଉଥାଏ କଥା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଆଗରୁ ।

ସରୋଜ ଆଦର କରି କହିଲା—ତମକୁ ମୋ ରାଣ ଚୁପ୍ ହୋଇଛ କାହିଁକି ? ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କଣ କଥା କହିବ ନାହିଁ ? ଏହା କହି ସୁଲୋଚନାର କୋଳ ଉପରେ ରଖିଥିବା ହାତ ଦୁଇଟି ଉପରେ ସରୋଜ ରଖିଲା ତାର ହାତଟିକୁ । ଆଉ ସୁଲୋଚନା ମୁହଁ ଟେକି ଚାହିଁଲା ସରୋଜକୁ । ସରୋଜ ବି ଚାହିଁଲା ସୁଲୋଚନାକୁ । ଚାରି ଆଖିର ମିଳନ ହେଲା । ସୁଲୋଚନାର ଓଠରେ କୋମଳ ପରଶ ଦେଇ ସରୋଜ ଚୁମା ଦେଲା ତା ଗାଲରେ । ସେତେବେଳେ ସୁଲୋଚନାର ଆଖି ଦୁଇଟି ଦରବୁଜା ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଯୌବନ କ୍ଷେତ୍ରର ଉପସିନ୍ ଅପସର ଯାଏ, କେତେବେଳେ, ଯେତେବେଳେ ଲଜ ସଙ୍କୋଚ, ଉଭେଇ ଯାଏ ।

ସରୋଜ ଜାଣିଲା, ଜାଣିଲା ସୁଲୋଚନା । କଣ ? ସଂସାରରେ ଯେତେ ଭଲ ପାଇବାର ଜିନିଷ ଅଛି । ଛଡ଼େଇ ନେଉଛି କିଏ ? ଛଡ଼େଇ ନେଉନାହାନ୍ତି ଖାଲି । ତେବେ ? ତେବେ ଭଲ ମନ୍ଦ ବାଛୁଛନ୍ତି । କେଉଁମାନେ ଗୋ ! ଯେଉଁମାନେ କି ଆମମାନଙ୍କ ଆନନ୍ଦ ଦେଖିଲେ ଖଳଗ୍ରହ ହୁଅନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନେ ଆଜି ନଥାନ୍ତେ........ତାହେଲେ......ତୁମେ ଆଉ ମୁଁ । ତା' ପରେ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ତାର ସାକ୍ଷୀ ।

ସରୋଜ ସୁଲୋଚନାର ବେଣୀ ଉପରେ ହାତ ସାଉଁଳେଇ ଦେଇ କହିଲା—ସୁଲୋଚନା, ଏଠାରେ ବସିବା କାହିଁକିମ ? ଚାଲ ମୋ ଘରକୁ ଯିବା । ଆସ, କହି ସୁଲୋଚନାର ଗୋଟାଏ ହାତଧରି ଆର ହାତରେ କେରପାଲ୍ଟା ଉଠେଇ ଚାଲିଲେ ।

ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ତମ ବସାରେ ସେ ଚାକର ଠିକଣା ଥିବ ! ନା, ସେ କାଲିଠୁ ଗଲଣି ଘରକୁ । କେହି ନାହାନ୍ତି ମଁ । ଚିନ୍ତା କରୁଛ କାହିଁକି ?

ସୁଲୋଚନା ଗେହ୍ଲାଇ ହୋଇ କହିଲା—ନା ଆଜି ଯିବି ନାହିଁ । ଭାଲି ବେଳେ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ସବୁ ଲେଖିବି । ସ୍ୱିତ ଅନାଦ୍ରା ହେଲେ ପଢା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । କାଲି ତୁମ ବସାକୁ ଯିବି । ସରୋଜ ବି ବୁଝି ପାରିଲା, ବେଶି ବଳେଇଲା ନାହିଁ । ତାପରେ ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଚୁମ୍ବନ ନେଇ ଫେରିଗଲେ ସେଠାରୁ ସରୋଜ ଫେରିଲା ତା ଘରକୁ । ଆଉ ବି ସୁଲୋଚନା ଫେରି ଆସିଲା ନିଜ କୋଠରୀକୁ ।

× × ×

ସମୟ ଚାଲିଛି—ଆଉ ଚାଲିଛନ୍ତି ଦୁଇଜଣ । ନୂଆ ରୂପ, ନୂଆ ଗପ, ନୂଆ ହସ ଆଉ ଖୁସିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ରଖି ।

ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ଦିନ ଚାରିଟା ବେଳେ ସରୋଜ କାଠଯୋଡ଼ି କୂଳ ଆଡ଼େ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଥାଏ । ସ୍ୱସ ବିହାର ଗଡ଼ା ନିକଟରେ ଗୋଟାଏ ସାଇକେଲ ରିକ୍ସାରେ ବସି କହିଲା, ଷ୍ଟେସନ ମଟର ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ପାଖକୁ ଚାଲ, ରେକ୍ସାବାଲା କହିଲା—ବାବୁ, କେତେ ମିଳିବ । ସରୋଜ କହିଲା କେତେ ନେବୁ । ବାବୁ, ଅଠଣା ପଇସା ଦେବେ, ଆଉ କଣ ମୁଁ ବେଶି କହୁଛି—ଅଚ୍ଛା ହେଉ ଚାଲ । ରେକ୍ସାଟି ଚାଲିଲା ନଈ ବନ୍ଧେ ବନ୍ଧେ । କଲେଜ ପାର ହୋଇ ଦୋଳ ମୁଣ୍ଡେଇରେ ପହଞ୍ଚି ମହତାବ ରୋଡ଼ ଦେଇ ଷ୍ଟେସନ ମଟର ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେହିଠାରୁ ସରୋଜ ରେକ୍ସାବାଲାକୁ ଅଠଣା ଦେଇ ବିଦାକଲା । ମଟରଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଦେଶବନ୍ଧୁ ହୋଟେଲର ମାଲିକ

ସହିତ ସରୋଜର ବେଶ୍ ଘନିଷ୍ଠତା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ଆଳାପ ପରେ ସେଠାରୁ, ପରଟା ଆଉ ମାଂସ ତରକାରୀ ଗୋଟିଏ ଟିଫିନ୍ କେରିଅରରେ ଆଣି, ଫେରିଲା ବସାକୁ, ଖଣ୍ଡେ ରେକ୍ସା-ରେ । ବସାରେ ପହଞ୍ଚି ଲ୍ୟାମ୍ପଟି ଲଗାଇଲା ଆଉ ଟେବୁଲ୍‌ଟି ସଜା ସଜି କରି ରଖି ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଲା ସୁଲୋଚନା କେତେବେଳେ ଆସିବ । ସେତେବେଳକୁ ଘଡ଼ି ସାଢ଼େ ନ'ଟା ବାଜିଥାଏ । ସରୋଜର ମନଟି କାହିଁରେ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ବସାରେ ତ ଏକୁଟିଆ ବସି ରହିଲା ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁ ନଥାଏ କିନ୍ତୁ । ଭଲ ଲାଗିବ କେମିତି ମ ? ଯା ହେଉ କେଇଖଣ୍ଡ "କଲ୍ୟାଣୀ" ହିନ୍ଦି ପତ୍ରିକା ଦେଖୁଥାଏ ସେ । ପତ୍ରିକା କଣ ପଢୁଥାଏ ? ଯେଉଁ ଛବି, ଚିତ୍ତଲୋଭନୀୟ ଥାଏ, ତାହା ସବୁ ଦେଖୁଥାଏ । ଏମିତି ଛବି ଦେଖୁଥାଏ ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହୁଁଥାଏ, ଠିକ୍ ସାଢ଼େ ଏଗାରଟା ବେଳେ ସୁଲୋଚନା ଅପ୍‌ସରା ଭଳି ଝିଲମିଲ ଗୋଲାପି ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଚଉକାଠକୁ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ସରୋଜ, ସିନେମା ଦେଖିଲା ଭଳି କ୍ଷଣେ ଚାହିଁ ରହିଲା । ସୁଲୋଚନା ଅଧର କୋଣରେ କିଶୋରୀ ସୁଲଭ ହସହସ କହିଲା କଣ ଏତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖୁଥିଲେ କି ? ସରୋଜ ପରିହାସରେ କହିଲା—ଦେଖୁଥିଲି ଯାହା, ତା'ଠୁ ଅଧିକ ଦେଖୁଛି ଆଖି ସାମନାରେ । ଦୁହେଁ ଯାକ ପ୍ରେମ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । ସୁଲୋଚନା ଯାଇଁ ଖଟିଆ ଉପରେ ବସିଲା । ସରୋଜ ସୁଲୋଚନାର ଓଠରେ ମଝିଅଙ୍ଗୁଠିଟି ଟିପିଦେଇ ହସିହସି କହିଲା—ତୁମକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଉପାସ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସୁଲୋଚନା ଆନନ୍ଦମିଶା ହସି କହିଲା—ଠାକୁରଙ୍କ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ସିନା ଲୋକେ ଉପାସ କରନ୍ତି । ସେଇଠୁ ସରୋଜ କଣ କଲାନା, ସୁଲୋଚନାର

ଦ ଗାଲରେ ଦୁଇଟି ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ କହିଲା, ସେ କଥା ଛାଡ଼ । ମୁଁ ପରଠା ଆଉ ମାଂସ ତରକାରୀ ଆଣି ରଖିଛି । ତୁମେ ଆସିଲେ ଦୁଇଜଣ ଖାଇବା ବୋଲି ଚାହିଁ ରହିଥିଲି ତୁମକୁ ।

ସୁଲୋଚନା ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲା—ଏ ଏତେବେଳ ହେଲା ଅପଣ ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ?

ସରୋଜ ଟିଫିନ୍‌କେରିଅରଟା ଖୋଲି ଖୋଲି ବଡ ଦରଦୀ ଗଳାରେ କହିଲା—ତୁମେ ଆସି ନଥିଲ ଯେ—

ତାପରେ ଗୋଟାଏ ଥାଳରେ ପରଠା ଆଉ ଗୋଟାଏ ବାଟିରେ ତରକାରୀ ରଖି, ଚାହିଁ ରହିଲା ସରୋଜ, ସୁଲୋଚନା ଅଡେ ।— କି ଖାଉନାହାନ୍ତି ଯେ ସୁଲୋଚନା କହିଲା ସରୋଜକୁ । ସରୋଜ କହିଲା—ତୁମେ ଯଦି ନ ଖାଇବ, ମୁଁ ଜମାରୁ ଖାଇବିନାହିଁ, ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ଅପଣ ଆଗେ ଖାଅନ୍ତୁ । ଦୁହେଁ ଯାକ ହସା ହସି ହୋଇ ଖାଉଥାନ୍ତି, ଘଡ଼ି ବାରଟା ସମୟ ସେତେବେଳକୁ । ପରଠା ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ ଝୋଳରେ ବୁଡାଇ ଖାଉ ଖାଉ ସରୋଜ କହିଲା—ସୁଲୋଚନା, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଘଟଣା ସପନ ଦେଖିଛି । ଶୁଣିବ ?

ସୁଲୋଚନା—ହସି ହସି କହିଲା—କି ସପନ ମ ?

ସରୋଜ ମାଂସ ଖଣ୍ଡେ ଚୋବାଇ ସାରି କହିଲା ସପନଟା ସେମିତିକା ମନଗଢା କଥା ନୁହେଁ ଯେ, ତାହା ଯେମିତି ସେମିତିକା ଭାବରେ କୁହାଯାଇ ନପାରେ ।

ଆଉ କେମିତିକା ଭାବରେ ପାରିବ କହୁ ନା—

ସରୋଜ କହିଲା—ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ନଭେଲ ଆକାରରେ କହିବାକୁ ପଡିବ ।

ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ହଉ—କୋଉଁ କୋବିଙ୍କର ନଭେଲ ଚସ।

ସରୋଜ କହିଲା—ତା ହେଲେ ଶୁଣ—ଏକ ରାଜ-ମହଲ ଭଳି ଜଣା ଯାଉଥାଏ। ଗୃହଅତ ଅପସର ଭୁବନ ଭଳିଆ। ଲମ୍ବାଚଉଡ଼ା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗୃହ ଆ ଚଢ଼ା ହୋଇଥାଏ। ଠିକ୍ ଏ ଘୁଞ୍ଚି ଗୋଟାଏ ଶଙ୍ଖମଲ ପଥର ଭଳି ବେଦୀ ହୋଇଥାଏ। ବାଣ ନିଶାଣ ବ ଫୁଟୁଥାଏ। ଟାଳେ ଗାଲିଚା ସୁନ୍ଦର ସଜା ହୋଇ ଥାଏ ସେ ଜାଗାଟା। ସେଇ ବେଦୀ ଉପରେ ପୁରୋହିତ ଗୋଟା ପାଖକୁ ବସିଥାନ୍ତି ମୁଁ ବର ବେଶ ହୋଇ ବସିଥାଏ ସେଇ ବେଦୀରେ। ତୁମକୁ କିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ, କନ୍ୟା ବେଶକର ନୁଆଁଇ ନୁଆଁଇ ନେଇ ଆସିଲେ ମୋ ନିକଟକୁ—ପୁରୋହିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରୁଥାନ୍ତି।

ଲାଜରେ ବୁଡ଼ିଗଲା ଗୋଟିପଣେ ସୁଲୋଚନା, କହିଲା ସେମିତ କହିଲେ ପଳେଇବି। ଉଠି ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ିଲା।

ସରୋଜ ତା ହାତକୁ ଧରି ବସାଇ ଦେଇ କହିଲା। ଅରେ ବସ ଅସଲ କଥା ଶୁଣିନ। ତା'ପରେ ପୁରୋହିତ କଣ କଲେ ନା ତୁମ ହାତ ସହିତ ମୋ ହାତକୁ ମିଶାଇ ଦେଇଦେଲେ ମୁଁ କଣ କଲି ନା, କେହି ଯେମିତ ଜାଣିପାରିବେ ନାହିଁ, ସେହି ଭାବରେ ତୁମ ହାତକୁ ଟିକିଏ ଯୋରରେ ଚପି ଦେଲି। କହୁ କହୁ ସରୋଜ ହସି ଦେବାରୁ, ସୁଲୋଚନା ମୁହଁରେ ଲୁଗା ଦେଇ ହସିଲା। ପୁଣି ସରୋଜ ସ୍ୱପନ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲା—ବାହାଘର ତ ସରିଲା—ହସି ହସି ସୁଲୋଚନା କହିଲା-ଥାଉ, ତୁମ କଥା। ତାପରେ ହାତ ଧୋଇସାରି ଦୁ ଜଣ ବସିଲେ, ଖୁସି ମିଜାସରେ। ସରୋଜ ପକେଟରୁ ଦଶଟା ଗୁଜୁରାତି ବାହାର କରି ସୁଲୋଚନାକୁ ଦେଲା,

ନିଜେ ବି ଗୋଟାଏ ଗୁଜୁରାଟି ଛତ୍ରୀର ପାଟିରେ ପକାଇ ପକାଇ କହିଲା—ସେଇଠୁ ମୁଁ ଦେଖିଲି, ତୁମେ, ମୁଁ କେମିତି ଅମ୍ବାରମ ବଜାରରେ ଗୋଟାଏ ଗୁରୁ ମହଲା କୋଠାଘରେ ରହୁଛେଁ । ଅଉ ସେଇ କୋଠା ଘରଟି କି ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ସଜା ହୋଇଥାଏ ଯେ, ଆଖି ଝଲସି ପଡୁଥାଏ । ହୀରା ନୀଳା ବୈଦୂର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଥାଏ । ବଡ ବଡ ମେସିନ ବି ଥାଏ ଆମର । ସେଥିରେ ଯେ କେତେ ଲୋକ କାମ କରୁଥାନ୍ତି ତାର ହିସାବ ନାହିଁ, ଏମିତି କେତେ ଜଣ । ପୁଣି ଦେଖିଲି, ଖଗଦନ ଭଳିଆ ଲାଗୁଥାଏ । ତୁମେ ମୋ ହାତକୁ ଧରି କହୁଛ, ଚାଲ ମ, ମୁଁ ଅଉ ତମେ ଟିକିଏ ଦେଖିଆସିବା, ସିନେମା । ତହୁଁ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ଯାଉଚୁଁ କାପିଟାଲକୁ । ସେଥିରେ ପଡୁଥାଏ ଗୋଟାଏ କଣ ଭଲ ଖେଳ । ସେଇଠି ତ ବସି ଦେଖୁଚୁ ଦୁଇଜଣ ଯାଇ ।

\+ \+ \+

ଏମିତି କେତେ ଦିନ ପରେ ଆମର ଦୁଇଟି କୌତୁକିଆ ପୁଅ ଝିଅ ହେଲେ । ତୁମେ ଝିଅଟିକୁ କାଖରେ ଧରିଛ, ମୁଁ ବି ପୁଅଟିକୁ କାଖେଇଛୁ । ହଠାତ୍ ନିଦ ମୋର ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଛାତି ଭିତରଟା ଦାଉଁ ଦାଉଁ ହେଉଥାଏ । ଚାହିଁଲି କେହି କୁଆଡେ ନାହାନ୍ତି । ସେତିକି ବେଳକୁ କଣ୍ଟକରଣ୍ଡୀ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ କେତେ ଡାକିଲି, ସତେ କଣ୍ଟକରଣ୍ଡ ଇବବେ । ସୁଲୋଚନା ସେତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୁପ୍ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି କହିଲା—କି ସୁନ୍ଦର କଥା । ସତେତରେ ତୁମେ ସପନ ଦେଖିଛ ନା ଭାବକର କହୁଛ ମ ? ସତେକି ଅଉଗୋଟାଏ ଗୁଜୁରାଟି ଖାଇ

କହିଲା—ସପନ ଦେଖିଲି ଯାହା ତମକୁ କହୁଛି । ଆଉ କଣ ମନକୁ ଭାବିକରି ଏତେ କଥା କିଏ କହିପାରେ । ସୁଲୋଚନା ଟିକିଏ ଦରହସା ହସି କହିଲା, ତମକୁ ଯେମିତି ଏତେ କଥା କହି ଆସୁଛି, ମନେକଲେ ମୋତେ ଯଦି ସେମିତି କଥା ଭାବିକରି କହି ଆସୁଥାନ୍ତା ତ'ହେଲେ ଗୋଟାଏ କଥା କଣ'ମ ହଜାରଟା କଥା ମୁଁ ତୁଣ୍ଡେ ତୁଣ୍ଡେ କହି ଯାନ୍ତି । ଭାରି ଗୋଟାଏ କଥା ଯେ··· କହି ଖିଲି ଖିଲି ହୋଇ ହସିଲା । ସରୋଜ, ସୁଲୋଚନାର ଅହୁରି ପାଖକୁ ଘୁଞ୍ଚିଆସି କହିଲା—ସୁଲୋଚନା, କଥାଟାକୁ ତୁମେ ତ ମିଛ ଭାବି ହସରେ ଉଡେଇ ଦିଅନା । ସପନ ଦେଖିଲା ପର ମୋ ମନଟା କାହିଁକି ଦୁଃଖ ଆଉ ବେଦନାରେ ପୂରି ରହିଛି ଏକଥା କହିଲା ବେଳେ ସରୋଜର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଥରି ଥରି ଯାଉଥାଏ ଆଉ ମୁହଁରେ ଜଣା ଯାଉଥାଏ ଗୋଟାଏ କରୁଣାର ଛାୟା । ସରୋଜର ମୁହଁଟିକୁ ଚାହିଁ ଆଉ ବ୍ୟଥାଭରା କଥା ଶୁଣି ସୁଲୋଚନାର ମନଟା କାହିଁକି କେଜାଣି ଗୋଳେଇ ଘାଣ୍ଟି ହେଲା । କାଠ ପିତୁଲାଟି ପରି ସେ ସରୋଜ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ।

ସରୋଜ, ସୁଲଚନାର ହାତ ଧରି ପକାଇ କହିଲା—ତୁମେ ମୋତେ କୁହ, ଏ ସପନ ସତରେ ପରିଣତ ହେବ ? ସରୋଜ ସ୍ୱରଟା ଟିକିଏ ନରମି ଯାଇଥାଏ ।

ସୁଲୋଚନା ସରୋଜକୁ କହିଲା—ମୋ ରାଣ, ଆଉ ମନଦୁଃଖ କରନାହିଁ । ମୁଁ ଦନଗଡ଼ ଭଗବତୀଙ୍କୁ ଜଣେଇଛି, ତୁମେ ସେଇ ଭଗବତୀଙ୍କୁ ଚିନ୍ତାକର, ସେ ଆମ ଦିହିଙ୍କ ମନ କଥା ବୁଝିବେ । ମୁଁ ପରା ସେଦିନ ଏତେ ଜଣାଇଥିଲି ଆପଣଙ୍କୁ । ପୁଣି ଆପଣ ସେଇ କଥା କହୁଛନ୍ତି ।

ସରୋଜ ଦରଦଭରା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—ସତେ ସରସ୍ୱତୀ ତୁମ କଣ୍ଠରେ ବସିବେ ।

ସୁଲୋଚନା କହିଲା—କାହିଁକି ତୁମେ ଏତେ କଥା ଭାବୁଛ କହିଲ ? ଯଦି ମୋତେ ଏତେ ଭଲପାଅ, ମୋ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନ କାହିଁକି ?

ସରୋଜ ଗୋଟାଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସ ମାରି କହିଲା—ସୁଲୋଚନା, ତୁମକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଏ, ବିଶ୍ୱାସ କରେ । କିନ୍ତୁ ତୁମର ଯେ ବାପା, ବୋଉ, ବଡ଼ ଭଉଣୀ ମୁରବୀ ଅଛନ୍ତି । ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ବାପା ବୋଉ ଯିଏ ଥାନ୍ତୁ, ସେଥିରେ ମୋର କଣ ଯାଏ ଆସେ କେତେ । ମୁଁ ଯାହା ତୁମକୁ ସେଦିନ କହିଥିଲି, ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ସେଇଆ କହୁଛି, ତୁମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ ରଖ ମୋଠେଇଁ ।

ସରୋଜ ଏଇ କଥା ପଦକ ସୁଲୋଚନାର ମୁହଁରୁ ଶୁଣି, ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ବାଟ ଦିଶିଲା ତାକୁ । ଅଧରରେ ମଧୁର ହାସ୍ୟ ରେଖା ଦେଖାଦେଲା । ମୁହଁର ବିରସ ଭାବ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ସତେକି ଆଜି ସରସ ଦେଖାଗଲା ସରୋଜର ମୁହଁଟି । ମନ ଖୁସିରେ ଦୁଇଜଣ କେତେ ଖୁସି ଗପ ହେଲେ । ଏକେତ ସେ ଘରେ ଏ ଦୁଇଜଣ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି ।

ଟାଇମ୍ ପିସ୍ କୁ ଦେଖି ସୁଲୋଚନା କହିଲା, ମୁଁ ଯାଉଛି ବାଳେ କିଏ ଉଠିବ । ସରୋଜ କହିଲା—ଆଉ ଟିକିଏ ବସ ଯିବତ ।

ତୁମକୁ ସିନା ଡ଼ର ଭୟ ନାହିଁ । କାଲିଠାରୁ ଆଉ ଚାରି ଦିନ ମୁଁ ଆସି ପାରିବି ନାହିଁ । ଆମର ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା । କାଲି

ହାତରେ ଚିଠି ଦେବ । ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଡ଼ାକୁଥିବ । ମୁଁ ଯେମିତ ଫାଷ୍ଟ ହୋଇ ପାଣକରେ । ସରୋଜ ଉଠି ତାକୁ ବାଟ ବଳେଇ ଦେବାକୁ ତା ପଛେ ପଛେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ କହିଲା, ତୁମେ ସିନା ଗୋଟାଏ କଥା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଜଣେଇବାକୁ କହୁଛ । ମୁଁ ଯେ ନିତ ତମସ୍ତ କେତେ କଥା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଜଣେଉଛି । ସୁଲୋଚନା ଆଗକୁ ପାଦ ପକେଇ କହିଲା—ତୁମର ଖାଲି ସବଦା ଏଇ କଥା । ଆଉ କଣ କିଛି କଥା ନାଇଁ ।

\+ + +

ନୂଆ ନୂଆ ତଥ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ମନ ଦଉଡେ । ଯେତେ-ବେଳେ ଅଧା ଅଧା ଯୌବନର ପରଶ ଲାଗୁଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସେ ବୟସରେ ସବୁ କଥା ଜାଣିବାକୁ ମନଭିତର ଇଚ୍ଛା ହୁଏ । କାହିଁକି ? ନୂଆ କଥା ଜାଣିବାକୁ କାହାମନ ନହୁଏ । ହୁଏ କାହାର ? ଲିଲିର ପୂରା ବାଲ୍ୟ ଚପଳତା ଛାଡ଼ି ନଥାଏ । ତଥାପି ସେ ଯୌବନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ କିଛି କିଛି ।

ଲିଲି ତ ନିତ ସରୋଜ ଚିଠି ତା ନାନୀକୁ ଦଏ । ଅଉ ନାନୀଠୁ ଚିଠି ନେଇ ସରୋଜକୁ ଦଏ । ଏମିତି ତ ନିତି ଦବାନବା କରେ । ତେବେ କେତେ କେତେବେଳେ ତା ମନରେ ଭାବେ, ଏ ତା ଚିଠି ପଢ଼ି, ସେ ତା ଚିଠି ପଢି ଏତେ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି କାହିଁକି ?

ସମୟେ ସମୟେ ଥକାହୋଇ କେତେ କଣ ଭାବେ, ଭାବେ ଯେତିକି, ତା ମନରେ ରହସ୍ୟ ବଢ଼ୁଥାଏ ସେତିକି ।

ଦିନକର କଥା, ସରୋଜ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇ ପଠେଇଲା ଲିଲି ହାତରେ । କହିଲା ନାନୀକି ତୋର ଦେଇଦେବୁ । ଲିଲି

ମନରେ ତ କେତେଗୁଡ଼ା ରହସ୍ୟ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ରହୁଥିଲା । କଣ କଳ୍ପନା ଚିଠିଟାକୁ ନାମାଙ୍କ ନ ଦେଇ ଲୁଚେଇ କରି ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ଫିଙ୍ଗାଇ ପଡ଼ିଲା । ଯେତିକି ପଢୁଥାଏ, ତାକୁ ସେତିକି ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ଚିଠିଶେଷରେ ଲେଖାଅଛି "ତୁମକୁ ମୋ ସ୍ୱର୍ଣ" ଦସ୍ତାକ୍ଷର ଅସିବ । ଚିଠିଟି ପଢ଼ିସାରି କଲ୍ ତା ସୁଲ-ନାମାଙ୍କି ଦେଇଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇଦିନ ଠାରୁ ତା କଅଁଳ ମନରେ ଏକ ଭଲ ପାଇବାର କଥା ଜଣାଗଲା ତାକୁ ଭୋଜବାଜି ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ ଭଳି ।

X X X

ପରୀକ୍ଷା ସରି ଯାଇଥାଏ । ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଡର ଭୟକୁ ଅଡେଇ ସୁଲୋଚନା ଦେଖାଦିଏ ସରୋଜକୁ । ସରୋଜ ଘରେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଅପୂରଣ ମନର ବାସନା ପୂରଣ ହୁଏ । ଏମିତି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଲାଗୁଥାଏ ସ୍ୱପ୍ନଭଳି ।

ଦିନେ ସୁଲୋଚନା ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଲେଖି ପଠାଇଦେଲା ଲାଲି ହାତରେ, ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ସ୍ନେହର ସରୋଜ ବାବୁ ।

କାଲି କେତେଗୁଡାଏ କାମଥିବାରୁ ଯାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ଆଜି ଠିକ୍ ଗୋଟାଏ ବେଳେ ଯିବି । ଅନୁଗ୍ରହ କରି ମୋ ଚିଠିତକ ଠୁଳ କରି ରଖିଥିବେ ଗୋଟିଏ ଯାଗାରେ, ଗୋଟାଏ କଥା ମୋର ଜାଣିବାକୁ ଅଛି । ସାକ୍ଷାତ ହେଲେ କହିବି ।

ଆପଣଙ୍କର ମୁଁ

ସରୋଜ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଚିଠିତକ ଏକାଠି କରି ସୁଲୋଚନା ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା ଘଡି ଗୋଟାଏ ବେଳେ,

ସୁଲୋଚନା ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା । ସତ୍ୟେନ ଦେଖିଲା ସୁଲୋଚନାର ମୁହଁଟି ବିବର୍ଣ୍ଣ ଜଣା ଯାଉଛି । ଅଧରର ହସ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଅନାଇ ଗୋଡ଼ ବୁଢ଼ାଅଙ୍ଗୁଠିରେ ତଳେ ଘସୁଥାଏ ।

ସତ୍ୟେନ କହିଲା—ସୁଲୋଚନା ତମର ମନ କଣ ଖରାପ ଅଛି କି ? ଏମିତି ତମ ମୁହଁ ମଳିନ ଦିଶୁଛି କାହିଁକି ଅସୁନା ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲ ଯେ ...... ହାତ ଧରି ଘର ଭିତରକୁ ନେଇ ଆସିଲା ସତ୍ୟେନ, ସୁଲୋଚନା ଟିକିଏ ଅଧର କୋଣରେ ଫିକା ହସ ଫୁଟାଇ କହିଲା—ହଁ ମନଟା ଖରାପ ଅଛି । ଆପଣ ମୋ ଚଠି ଗୁଡ଼ାକ ଏକାଠି କରି ରଖିଛନ୍ତି ନା ?

ସତ୍ୟେନ ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ ଆଣି ଥୋଇ ଦେଲା ଟେବୁଲ ଉପରେ । ସୁଲୋଚନା ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟି ଗୋଟିକରି ଦେଖୁଥାଏ, ଆଉ ଦୁ'ଆଖିରେ ଲୁହ ଟଳ ମଳ ହେଉଥାଏ । କାହାରି ପାଟିରେ ବଚନ ନାହିଁ । ଉଭୟେ ଛେପ ଢୋକି ହେଉଥାନ୍ତି । ସତ୍ୟେନ ଆଉ କିଛି ନକହି, ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା, ଦେଖିବାକୁ କବାଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ । ସତ୍ୟେନ ଯିବାକ୍ଷଣି ସୁଲୋଚନା କଣ କଲାନା ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ଏକାଠି କରି, ଝଅସିଲି ମାରି ଜଳାଇ ଦେଲା । ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ହୁ ହୁ ଜଳି ଯାଉଥାଏ, ଆଉ ଜଳି ଯାଉଥାଏ ସୁଲୋଚନାର କଳିଜା, ଆଉ ସେ ବସି ପାରିଲାନି । ଆଖିରେ ଲୁଗାଦେଇ ନାକ ସୁଁ ସୁଁ କରି କାନ୍ଦ ପକାଇଲା ।

ସତ୍ୟେନ ଆସି ଦେଖେତ, ଏସବୁ ଘଟଣା । ଚିଠି ଗୁଡ଼ା ଜଳି ଗଲାଣି, ସୁଲୋଚନା କୋହ ମୋହ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି

ଆଜି ଦଣ୍ଡେ ବିଳମ୍ବ ନକରି ସେଗୁଡ଼ା ଜଳନ୍ତା ଚୁଲିକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବ କେଇଖଣ୍ଡ ଦାର ପୋଡ଼ା କାଠ ଉଠାଇଆଣି କହିଲା, କ'ଣ କଲ ସୁଲୋଚନା, ମୋର ଆଦରର ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲ, ସୁଲୋଚନା କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କହିଲା—ନା ଜଳିଯାଉ ସେ ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ । ଛୁଅଁନା ସେସବୁ, ଯାହା ଧରିଛ ସବୁ ଜଳାଇ ଦିଅ । ଜଳି ଯାଉ ସବୁ । ମୋର ଆଜିଠାରୁ ସବୁ ଜଳି ଗଲାଣି । ମୁଁ ଉପର କିଏ ? ମୋତେ କଣ ଏଇଥି ଯୋଗୁ ଏତେ ଭଲ ପାଉଥିଲ ? ମୋ ନାମରେ ବାଟଘାଟରେ ଦୁର୍ନାମ ରଟାଇଲ କାହିଁକି ? ପଡ଼ିଶା ଆଜି ମୁଁ , ଫରକ ରଖିଛ କଣ ? ବାପା ବୋଉ ମୁହଁକୁ ମୁଁ ଲାଜରେ ଚାହିଁ ପାରୁନି । ଆଜି ମୁଁ ଏ କଳଙ୍କିଆ ଜୀବନ ରଖିବି କାହିଁକି ? ସୁଲୋଚନା କଥା କହି ପାରିଲା ନାହିଁ, ତା ଓଠ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଆଖିରେ ଲୁହ ପୋଛୁ ୨ ଚାଲି ଆସିଲା ସେଠାରୁ । ସରୋଜ ଅବାକ୍ ହୋଇ ତା ପଛେ ପଛେ ଆସି ସୁଲୋଚନାର ହାତଟି ଧରି କହିଲା—ସୁଲୋଚନା ଚାଲିଯାଅନା, ମୋ ରାଣ, କଥା କଣ କୁହ, ଆଜି କାନ୍ଦ ନାହିଁ । ସୁଲୋଚନା ସେଇଠାରେ ଠିଆହୋଇ କହିଲା—ନା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କଣ ? ମୋତେ ଛୁଅଁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଲିଲି ଭଳିଆ ପିଲାଟିଏ ନୁହେଁ ଯେ ମୋତେ ତୁମେ ଭୁଲେଇ ଦେବ ।

ସରୋଜ, କଥାର ଅର୍ଥ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ମନେ ୨ ଭାବିଲା ସେ'ତ ଦିନେ ହେଲେ କାହା ଆଗରେ ଏକଥା ଖୋଲି କରି କହିନାହିଁ ? ତା ନାଁରେ ଦୁର୍ନାମ ରଟାଇଲା କେମିତି ? ପୁଣି ସରୋଜ କହିଲା, ତୁମେ ଭୁଲ ଭାବିଛ ସୁଲୋଚନା । ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ମୁଁ ତୁମ ନାମରେ କାହାକୁ କୋଉଠି କିଛି ପଦେ

ହେଲେ ଦିନେ ବି କହୁନାହିଁ । ତୁମର କାନ୍ଦିବା ଠିକ୍ ହେଉନାହିଁ, ଅଉ ତୁମେ କ୍ରୋଧ ହୁଅ ନାହିଁ ସୁଲୋଚନା ।

ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ଯାହା ମୁଁ ଦେଖିଲି ଅଉ ଶୁଣିଲି ଯେଉଁଥି ଯୋଗୁ ବାପା ବୋଉଙ୍କ ସାମନାରେ ମୁହଁ ଟେକି ପାରୁନି ସେ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି କିଣ ? ସେଇଠୁ ସେ ଚାଲିଲା ଅଗକୁ । ସଙ୍କେତ ତାର ପଛେ ପଛେ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କହିଲା—ସୁଲୋଚନା ତୁମେ ଫେରିଆସ । ଯିଏ ଯାହା ସବୁ କିଛି ତୁମ ନାମରେ କହିଥିବେ ସେ ସବୁ ମିଛକଥା । ସୁଲୋଚନା କହିଲା—ମିଛ କଥା ହେଲେ କେତେ ? ସତ କଥା ହେଲେ କେତେ ? କହି କହିକା ଫେରିଲା ନାହିଁ ସେ ।

ନୈରାଶ୍ୟକୁ ଚାପିରଖି, ସଙ୍କେତ କହିଲା—ଅଜି ମୋତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲ ସୁଲୋଚନା, ହେଉ ମୋର ତ କିଛି ଦୋଷନାହିଁ । ଦିନେ ନା ଦିନେ କେବେହେଲେ ତୁମେ ବୁଝି ପାରିବ ସୁଲୋଚନା 'କାହାର ଭୁଲ'' ।

ସୁଲୋଚନା ଅଉ ସଙ୍କେତ କଥାକୁ କାନେଇଲା ନାହିଁ । ଚାଲିଗଲା ସେହି ଅନ୍ଧାର ରଜନୀରେ ତା ଘରକୁ ।

ସଙ୍କେତ ସେହି ଫାର୍ଶୀକୋଲି ଗଛମୂଳେ ଠିଆ ହେଲା ପଥର ଖୁଣ୍ଟଟି ଭଳି । ଚାରିଆଡ଼େ ସାଇଁ ସାଇଁ ନିଶାସ୍ତବ୍ଧର ଆର୍ତ୍ତନାଦ । ଉପରେ ଲକ୍ଷକୋଟି ତାରା ତା ଦୁଃଖରେ ଆଖି ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି କରୁଥାନ୍ତି । ସଙ୍କେତର ମଥାଟା ବୁଲାଇ ଦେଲା । ଭବିବାର ଶକ୍ତିର ଅତୀତ । ଯା ହେଉ ଫେରି ଆସିଲା ସେଠାରୁ ଭଙ୍ଗାମନଟାକୁ ନେଇ, ଖଟିଆ ଉପରେ ପଡ଼ି ଉପରକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକେଇ ରାତ ଗୋଟାକ ପୁହାଇ ଦେଲା ।

ନିତି ଦିନ ଭଳି ପୂରୁବ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଇଁଲେ । ସଙ୍କେତ ବିବଶ ହୋଇ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବାହାରକୁ ଆସିଲା । ଅଜି ତା

ସାମନାରେ ଘର ଦୁଆର ସବୁ ଜହ୍ନର ଭଳି ଜଣା ପଡୁଥାଏ । ଗଛ ଯୋଡ଼ିକ ଫୁଲ ଭାରରେ ନଇଁଥାଏ । ଗୁହ୍ନିଁଲା, ଲାଲ ଆଉ ଫୁଲ ତୋଳିବାକୁ ଅସିନାହିଁ । ସରୋଜର ନୈପୁଣ୍ୟ ଆହୁରି ବଢି ଚାଲିଲା ।

ସରୋଜ ଦାନ୍ତ ଘସୁଛି । ଏଇ ସମୟରେ ଚାକର ଟୋକାଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ଗଣ୍ଠିଲି ପୁଟୁଳା ଥୋଇଦେଇ କହିଲା—ବାବୁ, ଆଜି କାହ୍ନିଁଙ୍କ ବେଡ଼ିଂ ହେବରଙ୍କା ନେଇ ଗୋଟିଏ ରେସ୍କାରେ ବସି, ଲାଲୀ ଆଉ ତାଙ୍କ ନାନୀ, କୁଆଡ଼କୁ ଯାଉଚନ୍ତି । ତାଙ୍କର କାହ୍ନିଁକି କାନ୍ଦୁରା କାନ୍ଦୁରା ମୁହଁ ହୁଉଛି । ସରୋଜର ମନଟା ଗୁଏଁ କରି ହୋଇଗଲା, ସେ ଆସି ଦେଖେ ଯେ ରେକ୍ସାଟି ସେତେବେଳେ ଗଲାଣି । ସରୋଜ ଆଖି ସଙ୍ଗରେ ସୁଲୋଚନାର ଆଖି ମିଳିଗଲା । କିନ୍ତୁ ମୁହଁଟି ଶୁଖି ଯାଇଥାଏ, ସେ ତଳକୁ ମୁହଁ ରଖିଲା ମନ ଦୁଃଖରେ । ରେକ୍ସାଟି ଚାଲିଲା ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ । ସରୋଜ ଛଳଛଳ ଭଗ୍ନ ହୋଇ ଉଦାସରେ ଫେରି ଆଇଲା । ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ଚାଲିଥାଏ ଅଫିସକୁ ସରୋଜ ସେହି-ପରି, ମନରେ ନଥାଏ ଆଉ ତାର ସରାଗ । ଖାମଖିଆଲଙ୍କ ପରି ଯାଏ, ଆସେ ।

× × ×

ସେହି ଦିନଠାରୁ ସୁଲୋଚନା ଆଉ ଲାଲୀ ଦିଜଣ ଯାଇ ରହିଲେ ଗାର୍ଲସ୍କୁଲ ହଷ୍ଟେଲରେ । ସାଙ୍ଗ ମେଳରେ ସୁଲୋଚନାର ମନ, ପଛ କଥା ଗୁଡ଼ାକ ଭୁଲି ଯିବାକୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଭୁଲି ପାରୁନଥାଏ । ପଢିଲାବେଳେ ସେଇକଥା ମନେ ପଡ଼େ, ଖାଇଲାବେଳେ କ୍ଲାସରେ ବସିଥିଲା ବେଳେ ସେଇକଥା ମନେ

ପଡେ । ଏଇଭଳି ଦୁ’ମାସ ହେବ ବିତିଗଲା । ଦିନେ ସୁଲୋଚନା ରାତିରେ ଶୋଇଛି ହଷ୍ଟେଲରେ, ସପନ ଦେଖିଲା, ସରୋଜ ତା ଦେହକୁ ଗୁରୁପଟେ ହାତଛନ୍ଦି ଅତି ଆଦରରେ କହୁଛି,ତୁମେ କେଡେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛ ସୁଲୋଚନା । ଆଜି ସେ ହସୁଛି, ସୁଲୋଚନାର ନିଦ ହଠାତ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ । ରୁଦ୍ଧ ବେଦନାକୁ ବକ୍ଷରେ ଚାପି ଶୋଇ ରହେ ଦୁଃଖରେ ।

ସୁଲୋଚନା ଆଜି ଲାଲି ଗୋଟିଏ ବଖରାରେ ରୁହନ୍ତି । ସେହି ବଖରାକୁ ଲାଗି ଅନ୍ୟ ବଖରାରେ ରହେ ଇନ୍ଦୁମତୀ । ପନ୍ଦର ଷୋଳ ବରଷର ଝିଅଟିଏ । ମୁହଁଟି ଭାରି ଉଜ୍ଜଳ । ଗୋରୀ ତକ୍ ତକ୍ । ହସ ହସ ଗୋଲାପି ଚିବୁକରୁ ଜଣାପଡ଼େ ସତେ ଯେମିତି ତାକୁ ସଂସାର-ଯାକ ଭଲ ମନ୍ଦ ଛୁଇଁ ନାହିଁ । କାନରେ ଦୁଇଟି କାନ ଫାଶୀ ବେକରେ ସୂର୍ଯ୍ୟହାରଟିଏ, ହାତରେ ସୁନାକାଚ ଦୁ’ଦୁ’ ପଟ । ରୂପକୁ ଗୁଣ ବି ଭଲ ଜଣାପଡ଼େ, ସରଳ ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ, କାହାର ଟିକିଏ ମନ ଦୁଃଖ ଦେଖିଲେ ତା ମନଟି ଦୁଃଖ ହୁଏ । ସମୟେ ସମୟେ ସୁଲୋଚନାର ମୁହଁଟି ଶୁଖିଲା ଦେଖି ପଚାରେ, ସୁଲୁ ନାନୀ, ତୁମେ ଏଠାକୁ ଆସିଲା ଦିନୁ କାହିଁକି ତୁମ ମନରେ ହରଷ ଟିକିଏ ଜଣାପଡୁ ନାହିଁ ? ସୁଲୋଚନା ଭୁଲେଇ କରି କହେ-ମୋ ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ । ସେଇଯୋଗୁ ମନଟା ଭଲ ନାହିଁ । ଘର କଥା ମନେ ପଡୁଛି ।

ଦିନେ ସରୋଜ ଖଟିଆ ଉପରେ ଶୋଇରହି ଭାବୁଛି ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ିକ । ଏଇ ସମୟରେ ଡ଼ାକବାଲା, ଦେଇଗଲା ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି । ଚିଠିଟି ଖୋଲି ସରୋଜ ପଢିଲା—

ସ୍ନେହର ସରୋଜ,

ଗୋଟାଏ ଖୁସି ଖବର ଲେଖିବି ବୋଲି ଭାବୁଛି । ତାଳେ ତୁମେ ସେ ଖୁସି ଖବରଟା ପାଇ ମୋତେ ଭୁଲି ଯିବ ନାହିଁତ ?

ଏତେ ଦିନରେ ତୁମ ମନଲାଖି ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିଛି । ଏଇ ମାସ ପହିଲି ତିଥିରେ ବାହାଘର ସେଦିନ ସାତ ତାରିଖ ବୁଧବାର ମନେରଖ । ଭାଇ ଯିବେ କଟକ । ଲାଇଟ୍ ଅଜ ରୋଷଣୀ ଆଣିବାକୁ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଛି, ଗଛବାଣ ଅଜ ରକେଟକୁ ପଟୁଣଟା ଆଣିବାକୁ । ତୁମେ ଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଚାଲି ଆସିବ । ଆସିଲା ବେଳେ ମନକରି ମୋ ପାଇଁ ଭଲଜିନିଷ କଣ ଆଣିବ । ନଚେତ୍ ଜାଣିଥାଅ, ଫୁଲଶେଯ ବେଳେ ଅଲଗା ଅଲଗା ରଖିଦେବି । କନ୍ୟାର ଫଟ ଦେଖିବାକୁ ମନଥିଲେ ଶିଘ୍ର ଆସିବ ।

ତୁମ ଭାଉଜ

ଏତେଦିନ ହା ହୁତାଶ ରେ କଟାଉଥିଲା ସରୋଜ । ତାକୁ ଲାଗିଲା କିଏ ଅମୃତ ସିଞ୍ଚି ଦେଲାକି ? ଏମିତ ତାକୁ ଲାଗିଲା, ଚିଠିଟି ପାଇ । ଭାଉଜଙ୍କର କେତେ ଗେଲ ଆଦର ଥଟ୍ଟା ସ୍ନେହ ପୁରି ରହିଛି, ସେ ଚିଠିଟିରେ ଯେପରି । ଆନନ୍ଦରେ ପୁରିଗଲା ମନଟି ତାର ଏତେ ଦିନରେ ତା ମନରେ ଟିକିଏ ହରଷ ଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । ଭାବିଲା— ତୁଚ୍ଛାଟାରେ ସୁଲୋଚନା ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଛି । ଜୀବନଟାକୁ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲା ତାକୁଇ ତ ସେ । ଦିନେ ବୁଝିବ ସେ "କାହାର ଭୁଲ ?" କାହିଁକି ଆଜ ଶୁଖିଲା ମରୁପ୍ରାନ୍ତରମାୟା ମରୀଚିକା ପଛରେ ଦୌଡ଼ାଇବ ।

ସେହିଦିନ ରାତିରେ ସରୋଜ କେତେ କଥା ଭାବି ଲେଖିଲା

ସ୍ନେହର ସୁଲୋଚନା

ଭୁଲିଯିବଣି ବୋଧେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭୁଲିନାହିଁ ତୁମକୁ । ଯେଉଁ ଦିନ ଏ ଦେହଟା ମାଟି ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଯାଇଥିବ, ସେଦିନ ଅବା ମୁଁ ଭୁଲିପାରେ ତୁମକୁଁ । ତୁଚ୍ଛାଟାରେ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲ, ଉଲଙ୍କର ମନକୁ ବୁଝିବ, ସେ କଥାର ଦାୟୀ କିଏ ? ଦୋଷ କାହାର ? ଏଠାରୁ ମୁଁ ଛୁଟି ନେଇ ଯାଉଛି ଘରକୁ, ପ୍ରାୟ ମାସକ ପରେ ଫେରିବି । ମୋର ଅନୁରୋଧ, କେବେ ଯଦି ମୋତେ ଅବେଳା-ଟାରେ ବି ମନେ ପକାଉ ଥାଅ ସେହି ମୋର ବହୁତ । ତୁମର ସର୍ବଦା ହିତ କାମନାକରେ । ଇତି ।

ସ୍ନେହରୁ ବଞ୍ଚିତ
ସରୋଜ

ଗାର୍ଲସ୍କୁଲ ଠିକଣା ଲେଖି ସରୋଜ ଚିଠିଖଣ୍ଡେ ପୋଷ୍ଟ ବାକ୍ସରେ ପକାଇଦେଲା ସକାଳେ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ଦିପହରେ ପୋଷ୍ଟମ୍ୟାନ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ସୁଲୋଚନାକୁ ଦେଇସାରି, ଇନ୍ଦୁମତୀକୁ ତିରିଶ ଟଙ୍କା ଅଉ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇଗଲା । ସୁଲୋଚନା ଚିଠି ପଢ଼ି ଅବାକ୍ ଅଉ ନିଶ୍ଚଳରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ଚିଠିକୁ । ତାପରେ ଗରମନିଶ୍ୱାସ ମାରି ଚିଠିଟି ରଖିଦେଲା ତା ଟ୍ରଙ୍କରେ ।

ହଷ୍ଟେଲ ସିଡ଼ିରେ ଇନ୍ଦୁମତୀ ଚିଠିଟି ପଢ଼ିସାରି କହିଲା, ଅଗୋ ସୁଲୋଚନା ନାନୀ, ଦେଖିଲଣି ଏ ଚିଠିରେ କଣ ଲେଖା ହୋଇଛି । ଏହା କହି ସୁଲଚନା ହାତକୁ ସେ ଚିଠିଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ସୁଲୋଚନା ପଢ଼ିଲା ।

ସ୍ନେହର ଇନ୍ଦୁମତୀ,

ଏ ଚିଠିକୁ ପଢ଼ିଲେ ତୁମେ ଭାରି ଖୁସି ହେବ । ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ବାହାଘର ହେବ ତୁମର । ବାଛି ବାଛି ତୁମ ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ରସିକ ବରଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିଛି ତୁମଲାଗି । ବୟସ ଅଳପ । ତୁମେ ତାଙ୍କ ବେଶ ଡଳିଆ ହେବ । ଅସୁନ୍ଦର କାଳିଆ ବରକୁ ବାହା ହେବନାହିଁ ପରା କହୁଥିଲ । ଠାକୁରେ ଯେଉଁ ବରଟି ଘଟାଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣ ତୁମ ବର୍ଣ୍ଣ ସମାନ । ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଚେହେରା । ବରକୁ ଦେଖିବାକୁ ପଗ୍ରୁର ପଗ୍ରୁର ଗୁଳିଯିବ ନାହିଁଟି ଲୁଅଢ଼େ । ଅଥୟ ହେବନି । ଆଉ ବେଶିଦିନ ନୁହେଁ । ଆସନ୍ତା ବୁଧବାର ଦିନ । ତୁମ ନାଙ୍କଟକୁ ତରଶ ଟଙ୍କା ପଠାଇଛନ୍ତି । ତୁମ ସ୍କୁଲ ଦରମା ଆଉ ତୁମ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯାହା କିଛି ବାକିଥିବ, ଦେଇଦେବ । ତୁମ ଭାଇ ଷଡ଼ରଭେଲରୁ ଆଇଲେଣି । ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ କରାଯାଇ ଥିଲା । ସେ ତୁମକୁ ଆଣିବାକୁ ଯିବେ । ବାପା ଯିବେ, କଣ ସବୁ ଅଳଙ୍କାର ଖରିଦ କରିବାକୁ ତୁମ ପାଇଁ । ଖୁସି ଖବରଟା ତୁମେ ପାଇଲ'ତ, ଦେଖିବା ମୋ ପାଇଁ କଣ ଆଣିବ ଆସିଲା ବେଳେ । ଇତି ।

ତୁମ ସ୍ନେହର
ଭାଉଜ

ସାଥେ ସାଥେ ହଷ୍ଟେଲରେ ଖବରଟା ସମସ୍ତଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଲା ଯେ ଇନ୍ଦୁମତୀର ବିଭାଘର । ସେ ହଷ୍ଟେଲ ସ୍ଥୁଢ଼ ଗୁଳିଯିବ । ସବୁ ସାଙ୍ଗ ଝିଅ ତା ଚାରିପାଖେ ଘେରିଗଲେ । କିଏ ତାକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ପକେଇ ଗେଲକରି କହିଲା, ହଇ ଗୋ ଇନ୍ଦୁ ! ବିଭାଘର ସରିଲେ

ଆଉ ଆମକୁ ମନେ ପକାଉଥିବ ନା, ଭୁଲିଯିବ ମ ? ଆଉ କିଏ କହୁଥାଏ ତା ଓଠଟିକୁ ଧରି—ଅଗୋ, ଫୁଲଶେଯ କେମିତି ଲାଗେ, ଆମ ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠିରେ ଲେଖି ପଠାଇବ ନା ? ଇନ୍ଦୁମତୀର ମୁହଁଟି ଲାଜରେ ସଜ ଗୋଲାପଫୁଲ ଭଳି ଦିଶୁଥାଏ । ଖାଲି ମନେ ମନେ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ମୁରୁକେଇ ହସୁଥାଏ ସେ । ଏମିତି କିଏ କେତେ ପ୍ରକାର କହୁଲେ, ସେ ଖାଲି ଶୁଣୁଥାଏ ।

\+ \+ \+

ଇନ୍ଦୁମତୀର ବାପା ଆଜି ଆସି ଅସିଲେ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବାକୁ । ହଷ୍ଟେଲର ସବୁ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଲା । ତାର ଅନ୍ତରରୁ କୋହ ଆସୁଥାଏ । ଶେଷରେ ସୁଲୋଚନା ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲା, ଭଉଣୀ ତୁମେ ଥାଅ । ମୋତେ ପରକର ଦେବ ନାହିଁ । ଚିଠି ଦେବ ମୋ ପାଖକୁ । କହୁଥାଏ କାନ୍ଦୁଥାଏ । ସୁଲୋଚନା ତା ଆଖିରୁ ଲୁହପୋଛି ଦେଇ କହିଲା, ତୁ ଏଠାରୁ ଯାଉଛୁ ବୋଲି ମୋ ମନ ଯେ କେତେ ଦୁଃଖ, ତାହା ତୁ ବୁଝି ପାରିବୁ କାହିଁ । ଆଗ ତୁ ମୋ ନିକଟକୁ ଚିଠିଦେବୁ । ଆଉ ତୋ ବରର ଫଟୋ ପଠାଇବୁ । ଆମ ଘର ଠିକଣା ତ ତୁ ଜାଣୁ, ଫଟୋ ଆଉ ଚିଠି ନିଶ୍ଚେ ତୁ ଆଗ ପଠେଇବୁ ମନେ ରହିଲା । ଆଉ କାନ୍ଦ ନାହିଁ ଲୋ, ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ସୁଲୋଚନା, ଇନ୍ଦୁମତୀର ମୁହଁକୁ ଆଣି ନିଜ ଛାତି ଉପରେ ରଖିଲା । ବୋଧ ଦେଇ କହିଲା ମନେ ପକାଉଥିବୁ । ହଷ୍ଟେଲର ଝିଅ ଗୁଡିକ, ଆଉ ସୁଲୋଚନା ତାକୁ ବାଟ ବଳାଇ ଦେଇ ଆସିଲେ ସ୍କୁଲ ହତା ଫାଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସେଠାରେ ସେ ମଟରରେ ବସି ଚାଲିଗଲା ଷ୍ଟେସନକୁ ।

ସ୍କୁଲ୍ ହଷ୍ଟେଲରେ ସୁଲୋଚନାକୁ ଲାଗୁଥାଏ ଯେମିତି ତା ପାଖରୁ କିଏ କଣ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି କି ? କ୍ଲାସରେ ବସି ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ଅହରହ ତା ମନଟା ଦୁଃଖରେ ଭରିଯାଏ । ସେଇଠାରେ ସେ ଇନ୍ଦୁମତୀ ସିଟ୍ ଅଡ଼କୁ ଚାହେଁ, ସିଟ୍ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । କ୍ଲାସରୁ ଆସି, ବେଳେ ବେଳେ ବସି ଭାବେ—ଇନ୍ଦୁମତୀର କଥା । ସତ ହେଲେ—ପୁଣି ଭାବନାଗୁଡ଼ି ତା ମନରେ ପଶି, ତାକୁ ଅହରହ ବିଚଳିତ କରିପକାଏ । ତାର ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ିକ କଥା ଭାବି ଭାବି, ମନେ ପଡ଼େ, ଇନ୍ଦୁମତୀ ଅଭି କଣ କରୁଥିବ ? ବୋଧହୁଏ ସେ ତା' ସ୍ୱାମୀର ମିଠାଳିଆ ମନଭୁଲା କଥାରେ ତରଳି ଯାଇ, ତାଙ୍କ କୋଳରେ ଆଉଜି ରହିଥିବ । ଆଉ ତାର ସ୍ୱାମୀ ତାର ମୁଣ୍ଡ ବାଳଗୁଡ଼ିକ ସାଉଁଳି ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଇନ୍ଦୁମତୀର କଅଁଳିଆ ଡାଳିମ୍ବ ଭଳି ଗୋଲାପି ଗାଲରେ ଚୁମାଟିଏ ଦେଇ କହୁଥିବେ—ଇନ୍ଦୁମତୀ —ତୁମେ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ । ଜଗତର ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରୀ ତୁମେ । ତୁମପରି ସୁନ୍ଦରୀକୁ ପାଇ ମୁଁ ଭୁଲିଯାଇଛି ନିଜକୁ । ଆଉ ତା ଠୁଲୁ ଠୁଲୁ ଗାଲରେ ଆଙ୍କୁଥିବେ ଶତସହସ୍ର ଚୁମା । ଏଇ ବେଳେ ଇନ୍ଦୁମତୀର ଲାଜକୋଳା ମୁହଁରେ ଆଖି ଦୁଇଟି ବୁଜିହୋଇ ଯାଉଥିବ । ତା' ବର କହୁଥିବେ, ଅଗୋ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଥରେ ଚକ୍ଷୁମେଲ । ଅଧର କୋଣେ ମଲ୍ଲି ଫୁଲିଆ ହସ ହସି ଚାହିଁଥିବ ଇନ୍ଦୁ, ଆଉ କୋମଳ ବାହୁ ଲତାରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ଯାଉଥିବେ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ଇମିତି ଭାବୁ ଭାବୁ ସୁଲୋଚନାର ଛାତି ତଳ ଥରି ଥରି ଉଠେ । ଉପରକୁ

ଚାହିଁ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼େ । ଅନ୍ତରତଳୁ ଉଠେ ତାର କୋହ, ଆଖି ବୁଜେ, ଖସିପଡ଼େ ଅଶ୍ରୁ ବିନ୍ଦୁ । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଛୁଟିରେ ହଷ୍ଟେଲରୁ ସୁଲୋଚନା ଆଜି ଲିଲି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଡାକ୍ତର ଭଗବାନ ବାବୁ, ପୁରୀ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି, ଜମା ତିନିମାସ ପାଇଁ । ଘରେ ଥାନ୍ତି ମା, ତଇନାନୀ, ପୁଷ୍ପାସ୍ୱୀ ଆଜି ଚାକର । ଘରେ ପଶୁଥିଲେ ସୁଲୋଚନାକୁ କିଛି ସୁଖ ଲାଗୁ ନଥାଏ ।

ସେ ଛାତ ଉପରକୁ ଦିନେ ଦିନେ ଯାଇ, ଉଦ୍ୟାନର ଖଞ୍ଜା-ଟିକୁ ଚାହେଁ । ସବୁ ଶୁନ୍ । କେବଳ ଫୁଲଗଛ ଦୋଟି ସେମିତି ଅଛନ୍ତି । ଆଜି ତା ମୂଳ ଚାରିଆଡ଼ ସଫାସୁ ତୁଟ ହେଉନାହିଁ । ପୂର୍ବପରି ଆଜି ତାର ପ୍ରିୟ ସଙ୍ଗୀତ କୁଅମୂଳେ ଗାଧୋଇ ନାହାନ୍ତି କି ସେ ଚାକର ଝୋଟାଟି ବୋହାଇ କରୁନାହିଁ । ଚାର ଆଖିର ମିଳନ ଭାବ ଭାବ ଦେଉଥା ଶିତେଇ ଉଠେ ସୁଲେଚନାର ମନଟା ଭରି ଦୁଃଖ ଲାଗେ । କେତେ ଯେ ପ୍ରଣୟ ସୁଖ ସେ ପାଇଥିଲା, ଏଇ ଘରେ ଅନ୍ତର କୋହ ଚାପିରଖି ସେ ଓହ୍ଲାଇ ଅସେ ନିଜ କୋଠରୀକୁ ।

ଦିନେ ଲିଲି, ଆଜି ତଇନାନୀ, ରେଡ଼ିଓ ପାଖରେ ବସି ଗୀତ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି । ସୁଲେଚନାକୁ ଗୀତ ଭଲ ନ ଲାଗିବାରୁ, ସେ ଖଣ୍ଡେ କ'ଣ ଭଲ ବହି ପଢ଼ିବ ବୋଲି, ତଇନାନୀର ଆଲମାରୀରେ ଥିବା ବହି ସବୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ, ଖଣ୍ଡେ ଛୋଟିଆ କାଗଜ ଚଉଡ଼ା ହୋଇ ବହି ଭିତରେ ଥିବା ତା ନଜରରେ ପଡ଼ିଲା । ସୁଲେଚନା ସେ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ଫିଟେଇ ଦେଖିଲା ସେଥିରେ 'ତଲୋତ୍ତମା ପାଇଁ' ବୋଲି ଲେଖାଅଛି । କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକର ଅର ପଟେ ପଢ଼ିଲା ।

ସ୍ନେହର ତଲୋତ୍ତମା,

ଜାଣିଲତ ! କିଭଳି ବାଟେଗଇ କଥ, କହିଲି ତୁମ ବାପାଙ୍କୁ ଯେ, ସେ କେମିତ, ସୁଲୋଚନା ଅଜ ଲଲିକି ହଷ୍ଟେଲ୍‌କୁ ବଦା କଲେ । କହୁଥିଲ ପରା, ମୋ ଦ୍ୱାରା ହୋଇ ପାରିବନାହିଁ କସ୍ତୁ ନ କାଲେ ବୋଲି । ମୋ ନାଁରୁ ଜାଣୁଥିବ । ପାରିଲିକି ନାହିଁ । ଚିଠିଟା ଯେପରି କେହି ନ ଦେଖେ ।

ତୁମ ପ୍ରେମିକ

ନରେନ୍ଦ୍ର

ସୁଲୋଚନା ଚିଠିଟି ପଢୁ ପଢୁ ତାହାତରୁ କେତେବେଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା ସେ ଜାଣେ ନାହିଁ । ଏଁ, ତାହେଲେ ତାର ଜାଣୀ ଅଜ ନରେନ୍ଦ୍ରର ଏସବୁ କାଣ୍ଡ । ଅଜ ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତା ଗୁଣ୍ଡରୁ ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଲୋତକ ଅସିଲା । ଆଉ କାନକୁ ଶୁଭି ଯାଉଥାଏ, ସୁଲୋଚନା, ତୁମେ ଭୁଲ ବୁଝି, ମୋତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲ । ଅଭି ମନକୁ ବୁଝି "କାହାର ଭୁଲ" । ସେ ପାଗଳା ପରି ହୋଇ ଭାବିଲା, କେତେବଡ଼ ଭୁଲ କରି ବସିଛି ସେ । କ୍ଷମା ନାହିଁ, କଣ କରିବ ? ଯାଉଛି, ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ ଲୋଟିପଡ଼ି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିବ, ଦେବତା, ଦେବତା, ତୁମକୁ ମୁଁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଛି । ମୁଁ ଭୁଲ କରି ବୁଝିଥିଲି, ମୋର ଭୁଲ । ଦିଅ କ୍ଷମା, କ୍ଷମା ଦିଅ । ଟିକିଏ ଉତ୍ତରେ ତା ଖିଆଲ ହେଲା, କ୍ଷମା ମାଗିବ କାହାକୁ ? ସେ ଯେ ନାହାନ୍ତି ଏଠାରେ । ବଡ ବିକଳ ମନରେ ଦୁଇ ହାତକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଲା । ଅଙ୍ଗବୁଜି ଭାବିଲା, ଡାକନାମୀ, କିନ୍ତୁ ଜାଣିନାଇଁ ଯେମିତ, ଭାବି ଭଲଟିଏ । ତା'ନାଁରେ ବାପା ବୋଉଙ୍କୁ କହୁଥିଲା କେମିତ । ନରେନ୍ଦ୍ର ଭାଇଙ୍କ ପାଟିରେ ମାହାର୍ଦ୍ଦ ଦେଇ ଧରମ ଭାଇ ବସିଛି ସେ । ଛି, ଛି, ଛି, ପୁଣି, ତାଙ୍କର ସହିତ । ବୁଜିଥିବା ଅଙ୍ଗି

ଦୁଇଟିକୁ ଫିଟାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ସେ । ପୁଣି ଭାବିଲା—ଯାଉଛୁ, ବୋଉକୁ ଚିଠିଟା ଦେଖେଇବ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି, ତା ବିବେକ ବାଧା ଦେଲା, ଥାଉ ସେ କଥାଗୁଡ଼ା, ମନରେ ଘୃଣା ଜାତ ହେଲା, ଛଲ ଆଉ ତା ଧରମ ଭାଇ ପ୍ରତି । ଛି ଛି ଏଇଆକୁ କଣ ଧରମ କୁହାଯାଏ । ଯାହାର ନାମ ଧରି ମଣିଷ କରେ ମହାପାପ । ସେ ଗୁଡ଼ା ଆଉ ଆଖିକି ଦିଶେନା । ଆଉ ଯେ ଯାହାକୁ ପ୍ରାଣଭରି ଭଲପାଏ, ଆଉ ସେଇ ଭଲ ପାଇବା ବିନା ତାର ଚିର ଦିନ ସକାଶେ ହାୟ ହାୟ ହେବ । ସେଇଠିପୁଣି ଦୁନିଆର ନାଲି ଆଖି ।

ନିଜର ଭୁଲ ବୁଝି ପାରିଲା । ଆଉ ବୁଝି ପାରିଲା—ଯେଉଁ ସମୟରେ ସେ କେତେ ବିନୟ କରି ବୁଝାଇ କହୁଥିଲେ, ସେ ତାଙ୍କ କଥା ରଖିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ? ଏଇମିତି କେତେ କେତେ ଅତୀତ କଥା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଦିଶି ଯାଉଥାଏ ଆଖିଆଗରେ ।

ସଂଧ୍ୟା ଦୀପ ଦିଆ ସରିଲାଣି । ଘଣ୍ଟାଏ ଦେଢଘଣ୍ଟା ପରେ ପୁଝାରୀ ଡାକିଲା ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ସମସ୍ତେ ଖେଇ ଘର ଆଡେ ଗଲେ । ସୁଲୋଚନା, ଲିଲି ଖାଇସାରି କୋଠରୀକୁ ଆସିଲେ । ଲିଲି କହିଲା ନାନୀ, ଆଜି ଘର ଗରମ ଲାଗୁଛି । ବାରଣ୍ଡାରେ ମସୁରି ଟାଙ୍ଗି ଶୋଇବା । ଦୁଇଜଣ ବାରଣ୍ଡାରେ ମସୁରି ତଳେ ଶୋଇଲେ । ସୁଲୋଚନାକୁ ପାତଳା ନିଦ ଲାଗି ଯାଇଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା—ସରୋଜ ତା ଛାତିରେ ହାତ ଦୁଇଟି ଥୋଇ ଧୀରେ ଧୀରେ କହୁଛନ୍ତି—ସୁଲୋଚନା ତୁମକୁ ମୁଁ କେତେ ଭଲପାଏ ? ମୋତେ ତୁମେ ଭୁଲିଗଲ ? ସୁଲୋଚନା ହାଉଳିଖାଇ ଚମକି ପଡ଼େ ନିଦଟା ଭାଙ୍ଗି ଯାଏ ତାର । ପୁଣି କେତେ ସମୟ ପରେ ତା ଆଖିକୁ ନିଦ ଆସିଯାଏ । ତହୁଁ ଆରଦିନ ଦଶଟା ବେଳେ ବିହୁ ପନ

ଦେଖୁଥାଏ ସୁଲୋଚନା । ଭାବୁଥାଏ ତାଙ୍କ ଅଭଦ୍ରଣ ତ୍ରୁଟି କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା ମାଗିବ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖି ।

ଗୁଡ଼କରଟି, ତାଙ୍କ ପିଅନଠାରୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଆଣି ସୁଲୋଚନାକୁ ଦେଲା, ସୁଲୋଚନା ଫିଟାଇ ପଢିଲା—

ମୋର ସ୍ନେହର ନାନୀ

କେତେଦିନ ହେଲାଣ ସାଙ୍ଗ ଛାଡ଼ି ଶାଶୁଘରକୁ ମୁଁ ଆସିଲିଣି ଜାଣୁଛ ଶାଶୁଘରେ ସବୁ ଧନ୍ଦା । ସେଇ ଧନ୍ଦାରେ ଥାଇ ତୋ ନିକଟକୁ ଏ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଲେଖୁଛି । ଈଶ୍ୱରଙ୍କ କୃପାରୁ ଅଉ ତୁମ ଆଶିର୍ବାଦରୁ ମୁଁ ମୋ ମନଲାଖି ସ୍ୱାମୀ ପାଇଛି । ଶୁଣିକରି ତୁ ନିଶ୍ଚେ ଖୁସି ହେବୁ ।

ଫଟୋଟି ଦେଇଛି ଦେଖିବୁ । ଫେରନ୍ତା ଡାକରେ ମୋ ନିକଟକୁ ଖଣ୍ଡେ ପଠାଇଦେବୁ । ତୋତେ ମୋ ରାଣ । ଅଉ ତୋ ମନକୁ ତାଙ୍କ ଫଟୋ ପାଇଲା କି ନା ଲେଖିବୁ । ତୋ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିଲାବେଳେ ସେ ମୋତେ ପଚାରିଲେ କାହା ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖୁଛ କି ? ମୁଁ ତୋ ନାଁ କହନ୍ତେ, ସେ ତୋତେ ଚିହ୍ନିଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ । ଲେଖିବୁ ତୁ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଛୁକି ନାହିଁ ? ଶେଷରେ ମୋର ସ୍ନେହ ନେବୁ ।

ସ୍ନେହର ଇନ୍ଦୁମତୀ

ଚିଠିଟି ପଢି ଫଟୋଟି ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିଲା, ସୁଲୋଚନା । ଏ ଯେ ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କ ଫଟୋ । ମଥାଟା ଚକର ଦେଇ କଣ ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ଫଟୋରେ ଝାପସା ହୋଇ ଦିଶି ଯାଉଥାଏ, ସରୋଜ କୋଳରେ ଇନ୍ଦୁମତୀ ଥାଇ, ଗେହ୍ଲାରେ କହୁଛି—ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି । କି କଥା—ତୁମ ଫଟୋଟି ପଠେଇବି ମୁଁ ମୋର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ପାଖକୁ । ସେ ଗାଲରେ ଦୁଇଟି ଚୁମ୍ବ ଦେଇ କହିଲେ ହେଉ—

—ଶେଷ—

ନଂ ୬୫୩ ।
ତା........